

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra správního práva a správní vědy

**Kontrola veřejných zakázek v České republice
Diplomová práce**

Control of public procurement in the Czech Republic

Masters Thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Doc. JUDr. Olga Sovová, Ph. D.

AUTOR PRÁCE

Moravcová Vladimíra

PRAHA

2022

ANOTACE

Diplomová práce se zaměřuje nejen na proces zadávání veřejných zakázek dle zákona č. 134/2016 Sb. a zadávání veřejných zakázek ve znění pozdějších předpisů, ale zejména na možnosti kontroly zadávání veřejných zakázek v České republice. V této práci jsou popsány vybrané kontrolní mechanismy při financování veřejných zakázek nejen z evropských dotací, ale také s veřejnými finančními prostředky. V první části této práce jsou popsány veřejné zakázky z hlediska zákona. Ve druhé části jsou popsány druhy kontrol. Následně jsou vybrány konkrétní rozhodnutí vybraných úřadů a soudů. Na závěr práce jsou celkově zhodnoceny možnosti kontroly nejen z pohledu zadavatele, ale i dodavatele.

KLÍČOVÁ SLOVA

Veřejná zakázka * zadávací řízení * zadavatel * dodavatel * Úřad pro ochranu hospodářské soutěže * krajský soud * Nejvyšší kontrolní úřad

ANNOTATION

The diploma thesis focuses not only on the process of awarding public contracts according to Act No. 134/2016 Coll. as amended, but especially on the possibilities of controlling public procurement in the Czech Republic. This work describes selected control mechanisms in the financing of public procurement not only from European subsidies, but also with public funds. The first part of this work describes the public contracts in terms of the law. The second part describes the types of controls. Subsequently, specific decisions of selected authorities and courts are selected. At the end of the work, the overall control options are evaluated not only from the perspective of the client, but also the supplier.

KEYWORDS

Procurement * tender procedure * submitter * supplier * the office for the protection of competition * County Court * Supreme Audit Office

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Rohozné, dne 28.2.2022

Bc. Vladimíra Moravcová

Obsah

1. Úvod	5
2. Teoretická část	6
2.1 Právní úprava veřejných zakázek v České republice	8
2.1.1. Základní pojmy	8
2.1.2. Zásady zadávání veřejných zakázek.....	11
2.1.3. Druhy zadávacích řízení, druhy a režimy veřejných zakázek	13
2.1.4. Zadávací řízení.....	16
2.1.5. Zadávací podmínky	16
2.1.6. Právní úprava veřejných zakázek v nouzovém stavu.....	19
2.1.7. Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele	23
2.2. Právní úprava a možnosti kontroly	25
2.2.1. Přezkum Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.....	30
2.2.2. Možnosti soudního přezkumu rozhodnutí Úřadu	36
2.2.3. Kontrola Nejvyšším kontrolním úřadem.....	40
2.2.4. Finanční kontrola	43
2.2.5 Interní / externí audit.....	46
3. Praktická část – Příklady z rozhodovací praxe	48
3.1. Přezkum Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže	48
3.2. Soudní přezkum zadávacího řízení.....	53
3.3. Kontrola veřejných zakázek provedená Nejvyšším Kontrolním úřadem	54
4. Závěr	56

1. Úvod

Pojem veřejných zakázek provází lidstvo již od nepaměti. Ačkoli měly veřejné zakázky jiné označení jako třeba směnný obchod, podstata byla vždy stejná, a to poskytnutí dodávky či služby za úplatu. Právě úplata a celý postup zadávání veřejné zakázky jsou v současné době nejvíce kontrolovány.

Jedním z důvodů nastavení přísných pravidel pro zadávání veřejných zakázek je propojení veřejného sektoru (zadavatele) a sektoru soukromého (dodavatele). K tomuto propojení dochází zejména ve chvíli, kdy zadavatel použije na úhradu veřejné zakázky finanční prostředky, které byly zadavateli svěřeny k výkonu funkce veřejné správy – tedy veřejné finance. Právě v souvislosti s čerpáním veřejných financí, bylo nutno stanovit kontrolní mechanismy.

Cílem této diplomové práce na téma „Kontrola veřejných zakázek v České republice“, je nastínit nejen základní pojmy a možnosti kontroly v oblasti veřejných zakázek, ale také posoudit a zhodnotit, zda je kontrola veřejných zakázek dostatečná, a to jak z pohledu kontrolních orgánů, tak z pohledu dodavatele, případně navrhnout zlepšení v těchto oblastech.

Diplomová práce je rozdělena do dvou na sebe navazujících částí, a to teoretické části a praktické části.

V první části, teoretické, jsou uvedeny zejména právní prameny, základní pojmy, zásady a postupy, ze kterých je vycházeno při přípravě veřejných zakázek a zadávání veřejných zakázek. V dalších kapitolách teoretické části je pak nastíněna právní úprava a možnosti kontroly veřejných zakázek, se zaměřením na přezkum Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, možnosti soudního přezkumu rozhodnutí správního orgánu, kontrolu Nejvyšším kontrolním úřadem a finanční kontrolu.

Druhá část, praktická, je pak věnována užití teoretických pojmů a postupů v praxi, a to formou rozborů konkrétních jednotlivých rozhodnutí správních orgánů a soudů.

V průběhu zpracování této diplomové práce byly využity různé metody. V první části byla využita zejména metoda deskripce, tedy obecného popisu právních předpisů v komparaci s rozhodovací praxí. Ve druhé části diplomové práce jsem využila zejména metodu komparace, díky které bylo možné provést rozbor jednotlivých rozhodnutí ať již správních orgánů, nebo soudních rozhodnutí.

2. Teoretická část

Jak již bylo řečeno výše, jedním z důvodů stanovení pravidel pro zadávání veřejných zakázek je propojení veřejného sektoru a sektoru soukromého. Nahlédneme-li do historie České republiky, můžeme najít již v dobách první republiky, nařízení vlády Československé republiky č. 667/1920 Sb. o zadávání státních dodávek a prací (Zadávací řád), který byl nahrazen až v říjnu roku 1950 zákonem č. 99/1950 Sb., Zákon o hospodářských smlouvách a státní arbitráži. Tento zákon byl několikrát novelizován a následně zrušen a nahrazen mnoha dalšími zákony, upravujícími „veřejné zakázky“.

Od 1.7.2006 vstoupil v platnost zákon č. 137/2006 Sb. Zákon o veřejných zakázkách, který byl taktéž mnohokrát novelizován. S ohledem na vstup české republiky do Evropské unie, bylo nutné tento zákon přizpůsobit směrnícím týkajícími se zadávání veřejných zakázek.

Právní úprava veřejných zakázek v Evropské unii

V rámci investování finančních prostředků Evropské unie do rozvoje členských států, přijala Evropská unie směrnice týkající se zadávání veřejných zakázek (Směrnici o zadávání veřejných zakázek nahrazující Směrnici 2004/18/ES, Směrnici o zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb nahrazující Směrnici 2004/17/ES a Směrnici o udělování koncesí), které měly být do 2 let transponovány do vnitrostátního právního řádu.

Níže jsou uvedeny další směrnice týkající se veřejných zakázek. Jsou jimi zejména:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES.
- Směrnice Rady ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce (89/665/EHS).
- Směrnice Rady 92/13/EHS ze dne 25. února 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se uplatňování pravidel Společenství pro postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/665/EHS a 92/13/EHS, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/55/EU ze dne 16. dubna 2014 o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek.

Vzhledem k tomu, že tyto směrnice Evropské unie obsahovaly zásadní požadavky na změny v zadávání veřejných zakázek, byl přijat nový zákon, a to zákon č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek. V účinnost vstoupil ke dni 1.10.2016.

2.1 Právní úprava veřejných zakázek v České republice

Veřejné zakázky jsou v současnosti upraveny zákonem č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek (dále též jen „ZZVZ“) který upravuje zejména pravidla pro zadávání veřejných zakázek, povinnosti zadavatelů a povinnosti dodavatelů. Jedná se tedy o přesné vymezení postupů, které je nutno dodržet.

Účelem tohoto zákona je právní regulace a vymezení jasných pravidel pro nakládání s veřejnými finančními prostředky a ochrana hospodářské soutěže. Lze říci, že cílem právní úpravy je hospodárné, efektivní a účelné vynakládání veřejných prostředků - tzv. princip 3E (economy, efficiency, effectiveness) - dále popsany v části 2.1.2. zásady zadávání veřejných zakázek.

2.1.1. Základní pojmy

Veřejnou zakázkou je dle ZZVZ poskytnutí dodávky, služby nebo provedení stavebních prací, za účelem naplňování veřejného zájmu, a to za úplaty.

Hlavními subjekty, na které se vztahuje tento zákon jsou zadavatel a dodavatel.

Zadavatel

Zákon o zadávání veřejných zakázek v ustanovení § 4 dělí zadavatele na několik skupin, a to na zadavatele: veřejné, dotované, sektorové a dobrovolné.

Veřejným zadavatelem je zejména Česká republika, která vykonává tuto činnost prostřednictvím svých organizačních složek, jako jsou např. ministerstva, soudy apod. Samostatně v ZZVZ zmíněnými subjekty jsou Česká národní banka a územní samosprávné celky. Dalším veřejným dodavatelem je pak právnická osoba, která *„byla založena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu a jiný veřejný zadavatel ji převážně financuje může v ní uplatňovat rozhodující vliv nebo jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu.“*¹.

¹ §4 odst. písm. e), bod 1 a 2 zákona č. 134/20116 Sb.

V důvodové zprávě k ZZVZ se uvádí, že při vymezení a výkladu právnické osoby jako veřejného zadavatele bylo vycházeno z judikatury Soudního dvora Evropské unie. „Při posuzování, zda se jedná o takovouto osobu, je rozhodující její účel. Nepřihlíží se pouze ke stavu v okamžiku založení či zřízení, ale i k aktuální situaci. Je-li tímto účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, bude jedna z podmínek naplněna. Potřeba má průmyslovou nebo obchodní povahu zejména v případě, že osoba, která ji uspokojuje, působí v hospodářské soutěži za standardních tržních podmínek, usiluje o dosažení zisku a nese ztráty plynoucí z výkonu své činnosti. Dalším rozhodujícím faktorem pro posouzení, zda se jedná o právnickou osobu, která je veřejným zadavatelem, je míra vlivu jiného veřejného zadavatele na tuto osobu. Zkoumá se účast veřejného zadavatele na jejím financování, složení jejích orgánů nebo míře jeho vlivu.“²

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že právnická osoba, aby byla veřejným zadavatelem musí jednak uspokojovat potřeby ve veřejném zájmu a zároveň musí být financována převážně státními prostředky. Tyto podmínky tedy musí být kumulativně splněny.

Otázkou ovšem je, jaký druh právnické osoby uspokojuje veřejné zájmy a je financován státem? Odpověď je relativně snadná. Takovou právnickou osobou může být např. škola. Uspokojuje veřejné zájmy a je financována státem. Je tedy veřejným zadavatelem. Ovšem toto se netýká soukromých škol, kde není dodržena podmínka financování státními prostředky. Nabízí se však další otázka, co když soukromá škola získá dotace? Stala by se financovaným subjektem z veřejných financí a mohla by tedy splňovat obě požadované podmínky, aby se stala veřejným zadavatelem? Dle mého názoru však ani v tomto případě veřejným zadavatelem není, neboť sice splňuje podmínku veřejného zájmu a splňuje částečně i podmínku ohledně financování, ale dle mého názoru nespĺňuje podmínku týkající se obchodní povahy a hospodářské soutěže, neboť soukromá

² Důvodová zpráva k zákonu o zadávání veřejných zakázek – str. 111,112

škola vykonává svou činnost především za účelem zisku. Dle mého názoru by taková soukromá škola měla být dotovaným zadavatelem.

Dalším příkladem ne zcela jasného výkladu by mohla být nemocnice. Také splňuje podmínku veřejného zájmu, ovšem ohledně financování je to také nejasné. Některé nemocnice, jako např. Fakultní Thomayerova nemocnice v Praze, jsou příspěvkovými organizacemi v přímé řídicí působnosti Ministerstva zdravotnictví ČR, jsou tedy veřejným zadavatelem dle § 4 odst. 1 písm. d) ZZVZ, ovšem jiné nemocnice jako např. Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s., nemocnice Středočeského kraje, je právnickou osobou založenou za účelem uspokojování veřejného zájmu, ovšem financována je ze soukromých finančních prostředků a z dotací a dále nesplňuje podmínku své obchodní povahy, kdy vykonává činnost především za účelem zisku. Dle mého názoru nesplňuje podmínky, aby mohla být veřejným zadavatelem, ale pouze zadavatelem dotovaným, případně zadavatelem dobrovolným dle ust. § 4 odst. 5 ZZVZ.

Dotovaným zadavatelem je dle § 4 odst. 2 ZZVZ osoba, „která k úhradě nadlimitní nebo podlimitní veřejné zakázky použije více než 200.000.000,- Kč nebo více než 50% peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu veřejného zadavatele, nebo z rozpočtu Evropské unie.“³

Dotovaným zadavatelem může být jak fyzická osoba, tak osoba právnická. Pokud výše získaných prostředků formou dotací je alespoň 50 %, je povinností takového zadavatele zadávat veřejné zakázky dle ZZVZ.

Sektorovým zadavatelem je osoba, která zadává veřejné zakázky dle části sedmé ZZVZ, která upravuje postup pro zadávání sektorových veřejných zakázek, tedy vykonává jedno z odvětví uvedených v ustanoveních § 153 ZZVZ. Takovými odvětvími jsou např. teplárenství, elektroenergetiky, vodárenství apod.

³ § 4 odst. 2 písm. a), b) zákona č. 134/2016 Sb.

Dobrovolným zadavatelem je osoba, která zahájila zadávací řízení dle zákona, a to i přesto, že k tomu nebyla povinna. Jakmile, však zahájí zadávací řízení dle zákona, musí být v souladu se ZZVZ, a to až do jeho ukončení.

Dodavatel

Dodavatelem se dle ust. § 5 ZZVZ „rozumí osoba, která nabízí poskytnutí dodávek, služeb nebo stavebních prací“. Touto osobou může být jak fyzická osoba, tak právnická osoba, která splní určité kvalifikační předpoklady. Tyto předpoklady jsou rozděleny do čtyř kategorií a to, na základní způsobilost, profesní způsobilost, ekonomickou kvalifikaci a technickou kvalifikaci. ZZVZ dále stanoví, které předpoklady dodavatel musí splňovat, aby se vůbec mohl účastnit zadávacího řízení a předpoklady, které je oprávněn zadavatel po dodavateli požadovat.

2.1.2. Zásady zadávání veřejných zakázek

Zásady zadávání veřejných zakázek, které jsou stanoveny § 6 ZZVZ, jsou nejdůležitějším ustanovením, které se prolíná napříč všemi druhy řízení. V každé fázi zadávacího řízení, musí být dodrženy: zásada transparentnosti a přiměřenosti (§ 6 odst. 1), zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace (§ 6 odst. 2), zásada zákazu omezení účasti dodavatelů v EU (§ 6 odst. 3).

Od 1.1.2021 jsou mezi výše uvedené zásady přidány nové zásady: zásada sociálně odpovědného zadávání a zásada enviromentálně odpovědného zadávání a inovací (§ 6 odst. 4). Tyto nové zásady byly přijaty v souvislosti s přijetím zákona č. 543/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou živností. Cílem přijetí těchto nových zásad je důraz na životní prostředí a recyklaci.

Sociálně odpovědným zadáváním se rozumí postup podle zákona o zadávání veřejných zakázek, „při kterém má zadavatel zohlednit například pracovní

příležitosti, sociální začlenění, důstojné pracovní podmínky a další sociálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou“⁴

Enviromentálně odpovědným zadáváním se pak rozumí postup, „*při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například dopad na životní prostředí, trvale udržitelný rozvoj, životní cyklus dodávky, služby nebo stavební práce a další enviromentálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou.*“⁵

Inovaci je pak míněna „*implementace nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu související s předmětem veřejné zakázky.*“⁶

Tyto zásady se dělí na působící erga omnes – zásada transparentnosti a přiměřenosti a na zásady, které působí inter partes – zásada rovného zacházení a zásada zákazu diskriminace. Nově přidané zásady lze poté zařadit do zvláštní skupiny těchto, které se týkají zejména „*životního prostředí, sociálních důsledků vyplývajících z předmětu veřejné zakázky, hospodářské oblasti nebo inovací.*“⁷

Mezi další zásady, které však nejsou stanoveny přímo ZZVZ, patří tzv. „zásady 3E“.

Uplatnění principu 3E ve veřejných zakázkách

Účelem zásad „3E“ je zajištění plnění, které zadavatel skutečně potřebuje (účelnost - effectiveness), za co nejnižší cenu (hospodárnost – economy) při zachování efektivnosti - efficiency. Tyto zásady vyplývají ze zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

Tyto zásady budou využity především před zahájením veřejné zakázky, neboť zadavatel, jako řádný hospodář si musí před přípravou jakéhokoli zadávacího řízení sám stanovit, zda požadovanou komoditu, službu nebo stavbu opravdu

⁴ §28 odst. 1. písm p) zákona č. 134/2016 Sb.

⁵ §28 odst. 1. písm. q) zákona č. 134/2016 Sb.

⁶ §28 odst. 1 písm. r) zákona č. 134/2016 Sb.

⁷ § 37 odst 1 písm. d) zákona č. 134/2016 Sb.

potřebuje, jaké musí splňovat parametry, aby pořízení bylo účelné a v neposlední řadě i finanční rozpočet.

2.1.3. Druhy zadávacích řízení, druhy a režimy veřejných zakázek

Zákon o zadávání veřejných zakázek v ustanovení § 3 taxativně vymezil druhy zadávacích řízení, a to: zjednodušené podlimitní řízení, otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, řízení se soutěžním dialogem, řízení o inovačním partnerství, koncesní řízení, řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu.

Druhem veřejných zakázek se rozumí, rozdělení zakázek podle předmětu plnění. Předmětem plnění dle ZZVZ mohou být dodávky – „jejichž předmětem je pořízení věcí, zvířat, nebo ovladatelných přírodních sil, pokud nejsou součástí veřejné zakázky na stavební práce“⁸, dále jimi mohou být služby, jejichž předmětem je poskytování jiných činností než stavebních prací, a posledním druhem jsou stavební práce.

Režim veřejné zakázky je odvislý od finančního předpokladu – tzv. předpokládané hodnoty veřejné zakázky. Předpokládanou hodnotou se rozumí „zadavatelem předpokládaná výše úplaty za plnění veřejné zakázky, vyjádřené v penězích.“⁹

Určení předpokládané hodnoty veřejné zakázky je vlastně stanovení finančních limitů, které má zadavatel vyčleněné pro danou veřejnou zakázku. Při stanovování předpokládané hodnoty zadavatel vychází především z informací vycházejících z průzkumu trhu, z předběžných tržních konzultací, nebo také z výsledků předchozích veřejných zakázek se shodným plněním za předchozí období. Např. u veřejné zakázky na dodávky by měla být stanovena předpokládaná hodnota veřejné zakázky nejen za předmět plnění, ale také za služby související, kterými může být např. doprava, instalace, apod.

⁸ §14 odst. 1, věta první zákona č. 134/2016 Sb.

⁹ § 16 odst. 1, věta druhá zákona č. 134/2016 Sb.

Předpokládaná hodnota je vyjádřena v penězích, a není do ní zahrnuta daň z přidané hodnoty. Naopak do předpokládané hodnoty musí být zahrnuta veškerá plnění vyplývající ze smlouvy na veřejnou zakázku a předpokládaná hodnota změn závazků ze smlouvy dle ust. § 100 ZZVZ. Předpokládaná hodnota by měla odpovídat skutečné ceně na trhu.

Dále platí, že „*předpokládaná hodnota se stanoví k okamžiku zahájení zadávacího řízení, nebo k okamžiku zadání veřejné zakázky, pokud nebyla zadána v zadávacím řízení,*“¹⁰.

K předpokládané hodnotě se vyjádřil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže takto: „*V případě, kdy zadavatel zadávací řízení neprovádí - zadává veřejnou zakázku malého rozsahu - je rozhodujícím okamžikem pro stanovení předpokládané hodnoty okamžik zadání zakázky. Fakticky by tak zadavatel měl stanovit předpokládanou hodnotu dvakrát, tedy poprvé ve fázi rozhodnutí o zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení, a podruhé z důvodu ověření správnosti svého postupu k okamžiku zamýšleného uzavření smlouvy, neboť i v tomto okamžiku musí předpokládaná hodnota odpovídat limitu pro veřejnou zakázku malého rozsahu. V této fázi zadavatel posuzuje, zda nabídková cena vybraného dodavatele nepřesahuje finanční limity platné pro veřejné zakázky malého rozsahu...*“¹¹.

Způsob stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky je interním dokumentem, který nemusí být zveřejňován v rámci zadávací dokumentace, avšak v rámci auditní kontroly je nutné tímto dokumentem disponovat. Předpokládanou hodnotu nemusí zadavatel ani uveřejňovat, ale dle mého názoru je vhodné, pokud zadavatel v zadávací dokumentaci předem pro účastníky řízení stanoví, jakou hodnotu předpokládá vynaložit na danou veřejnou zakázku. Je to pro případné účastníky zadávacího řízení podstatná informace, na základě které se rozhodují, zda-li se dané veřejné zakázky budou vůbec účastnit či nikoli.

¹⁰ § 16 odst. 5 zákona č. 134/2016 Sb.

¹¹ Rozhodnutí ÚOHS ze dne 8. 7. 2021, č. j. 22760/2021/500/AIV, sp. zn. S0192/2021/VZ

Zadavatel může v zadávací dokumentaci v souvislosti s předpokládanou hodnotou stanovit, že se jedná o cenu maximální a nepřekročitelnou, za což může být účastník vyřazen, pokud stanovenu hodnotu svojí nabídkou překročí.

Podstatou stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky je stanovení finanční hodnoty, od které se pak následně odvíjí určení režimu, ve kterém bude veřejná zakázka zadávána.

Zákon o zadávání veřejných zakázek stanoví tři režimy, a to: nadlimitní veřejné zakázky, podlimitní veřejné zakázky, veřejné zakázky malého rozsahu a samostatně je vyčleněn zjednodušený podlimitní režim.

V souvislosti se stanovením režimu veřejné zakázky, ZZVZ v ust. § 27 vymezuje finanční limity pro veřejnou zakázku malého rozsahu, které činí 2,000.000,- Kč na dodávky nebo služby a částku 6,000.000,- Kč na stavební práce.

Finanční limity nadlimitních veřejných zakázek jsou pro Evropskou unii stanovovány Evropskou komisí. Nařízením vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů je směrnice Evropské komise č. 2014/24/EU zapracována do českého právního řádu.

Podle finančních limitů stanovených výše uvedenou směrnicí rozlišujeme veřejné zakázky nadlimitní a podlimitní. Je nutno také uvést, že finanční limity jsou rozdílné nejen pro každý druh veřejné zakázky (dodávky, služby, stavební práce), ale také pro různé zadavatele (veřejný zadavatel, dotovaný zadavatel, dobrovolný zadavatel).

Zadavatel	Druh zakázky	do 31.12.2021		od 1.1.2022	
		Fin. Limity pro podlimitní řízení	fin limity pro nadlimitní řízení	Fin. Limity pro podlimitní řízení	fin limity pro nadlimitní řízení
Veřejný zadavatel dle § 4 odst. 1 písm. a) - c)	Dodávky a služby	2,000.000 - 3,568.000	3,568.000	2,000.000 - 3,653.000	3,635.000
	stavební práce	6,000.000 - 137,366.000	137,366.000	6,000.000 - 140.448.000	140,448.000
Veřejný zadavatel dle § 4 odst. 1 písm. d) - e) odst. 2 a 5	Dodávky a služby	2,000.000 - 5,494.000	5,494.000	2,000.000 - 5,610.000	5,610.000
	stavební práce	6,000.000 - 137,366.000	137,366.000	6,000.000 - 140.448.000	140,448.000

2.1.4. Zadávací řízení

Zadávacím řízením se rozumí postup zadavatele směřující k zadání veřejné zakázky konkrétnímu dodavateli. Tento postup zadavatele je určen jak finančním limitem veřejné zakázky, tak i zvoleným režimem zadávacího řízení. Dle zvoleného režimu zadávacího řízení musí zadavatel dodržovat pravidla stanovená zákonem, např. zvolí-li zadavatel nadlimitní režim veřejné zakázky, jsou pro něj pravidla stanovená zákonem kogentní, a nelze se od nich odchýlit. Jakékoli odchýlení od těchto pravidel v nadlimitním režimu veřejných zakázek by mohlo být přestupkem zadavatele dle ustanovení § 268 odst. 1 ZZVZ, přičemž mu bude uložena pokuta dle ustanovení § 268 odst. 2. ZZVZ. Naproti tomu, pokud zadavatel zvolí veřejnou zakázku malého rozsahu, může použít pravidla stanovená zákonem jako podpůrný prostředek. Kogentním ustanovením pro tohoto zadavatele však zůstává pouze ust. § 6 ZZVZ – zásady zadávání veřejných zakázek. Zadavatel má vždy možnost použít přísnější režim, než ukládá zákon. Pokud se však zadavatel rozhodne k volbě přísnějšího režimu, musí být celá zakázka vedena v souladu s tímto přísnějším režimem dle zákona.

2.1.5. Zadávací podmínky

Zákon o zadávání veřejných zakázek stanoví více druhů zadávacího řízení s různými specifickými požadavky, nicméně jsou stanovena i obecná pravidla vztahující se na všechny druhy zadávacího řízení a v ZZVZ jsou označena jako zadávací podmínky, případně jako zadávací dokumentace.

K pojmům zadávací dokumentace a zadávací podmínky, se vyjadřoval i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve svém rozhodnutí ze dne 21. 6. 2017, č. j. ÚOHS-S0170/2017/VZ-18607/2017/513/JLÍ. „Pokud jde o „zadávací dokumentaci“ definovanou v zákoně v § 28 odst. 1 písm. b), Úřad uvádí, že pojmy „zadávací podmínky“ a „zadávací dokumentace“ je nezbytné nově rozlišovat. ZVZ 2006 definoval zadávací podmínky v § 17 písm. l) jako „...veškeré požadavky zadavatele uvedené v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení, zadávací dokumentaci či jiných dokumentech obsahujících vymezení předmětu veřejné zakázky“. Zadávací dokumentaci pak dle § 44 odst. 1 ZVZ 2006 rozuměl „...soubor dokument, údaj, požadavků a technických podmínek zadavatele vymezujících předmět veřejné zakázky v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky“. Odlišně však na zadávací dokumentaci nahlíží ZVZ. Dle § 28 odst. 1 písm. b) platí, že se zadávací dokumentací míní „veškeré písemné dokumenty obsahující zadávací podmínky, sdělované nebo zpřístupňované účastníkům zadávacího řízení při zahájení zadávacího řízení, včetně formulář podle § 212 a výzev uvedených v příloze č. 6 k tomuto zákonu“. Přitom zadávací podmínky představují dle § 28 odst. 1 písm. a) „...veškeré zadavatelem stanovené 1. podmínky průběhu zadávacího řízení, 2. podmínky účasti v zadávacím řízení, 3. pravidla pro snížení počtu účastníků zadávacího řízení nebo snížení počtu předběžných nabídek nebo řešení, 4. pravidla pro hodnocení nabídek, 5. další podmínky pro uzavření smlouvy na veřejnou zakázku podle § 104“. Z textu ustanovení § 36 přitom dále vyplývá, že v různých odstavcích toho paragrafu jsou používány oba pojmy, tj. jak pojem „zadávací podmínky“, tak i pojem „zadávací dokumentace“. Podle § 98 odst. 1 platí, že zadavatel může „...zadávací dokumentaci vysvětlit...“. Z výše uvedeného je dle Úřadu možno učinit závěr, že ač zákonodárce používá dva různé pojmy, mnohde dochází k reálnému splnutí význam obou těchto pojmů. S poukazem na výše uvedené Úřad došel k závěru, že posun v terminologii používané v obou výše uvedených právních předpisech nepředstavuje pro právě posuzovanou věc žádný zásadní rozdíl oproti předchozí právní úpravě, neboť za součást zadávacích podmínek je třeba považovat i vysvětlení zadávací dokumentace dle § 98.“

Zadávací podmínky stanovují nejen podmínky pro účast dodavatelů v zadávacím řízení (základní a profesní způsobilost, technickou a ekonomickou kvalifikaci), ale také jasným způsobem zadavatel vymezuje své požadavky na dodávky, služby či na stavební práce, pravidla pro hodnocení nabídek, lhůtu pro podání nabídek a další informace dle Hlavy VIII. ZZVZ – zadávací podmínky v nadlimitním režimu. Podmínky uvedené v této části zákona se mohou použít analogicky i pro ostatní druhy zadávacích řízení.

Výjimkou z výše uvedeného jsou dle ustanovení § 31 ZZVZ veřejné zakázky malého rozsahu, kdy „*zadavatel není povinen zadat v zadávacím řízení veřejnou zakázku malého rozsahu*“, avšak je povinen dodržet zásady zadávání veřejných zakázek uvedených v ust. § 6 ZZVZ.

Uchovávání dokumentace o zadávacím řízení

Zákon o zadávání veřejných zakázek v ustanovení § 216 stanoví, že „*Zadavatel je povinen uchovávat dokumentaci o zadávacím řízení, kterou tvoří všechny dokumenty v listinné nebo elektronické podobě a výstupy z ústní komunikace, jejichž pořízení v průběhu zadávacího řízení, popřípadě po jeho ukončení, vyžaduje tento zákon, včetně úplného znění originálů nabídek všech dodavatelů, a to po dobu 10 let ode dne ukončení zadávacího řízení nebo od změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku, nestanoví-li jiný právní předpis lhůtu delší.*“¹² Toto ustanovení však neobsahuje konkrétní výčet dokumentů určených k uchování. Ze ZZVZ lze dovodit, že se jedná minimálně o tyto dokumenty: výzva k podání nabídek, protokol o otevírání nabídek (dle § 110 odst. 5 ZZVZ – neveřejný dokument), oznámení o výběru dodavatele (§ 123 odst. 1 ZZVZ), jehož součástí je zpráva o hodnocení nabídek a výsledek posouzení splnění podmínek účasti vybraného dodavatele a písemná zpráva zadavatele (§ 217 ZZVZ).

¹² § 216 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb.

2.1.6. Právní úprava veřejných zakázek v nouzovém stavu

Od roku 2020 se celosvětově potýkáme s pandemií v souvislosti s koronavirovým onemocněním - COVID-19, která má samozřejmě dopad i do oblasti veřejných zakázek. Evropská komise v reakci na danou situaci vydala Sdělení komise č. 2020/C 108 I/01 ze dne 1.4.2020, kterým vysvětluje možnosti zadávání zakázek v této situaci týkající se dostupnosti osobních ochranných prostředků jako jsou např. roušky, ochranné rukavice a zejména ventilátory a jiné zdravotnické prostředky. Evropská komise vysvětluje, že zadavatel v této situaci může využít více možností, a to: podstatného zkrácení lhůt, jednacího řízení bez uveřejnění, případně *„přímé zadání zakázky předem vybranému hospodářskému subjektu, pokud je jediným subjektem, který je schopen za technických a časových omezení daných krajní naléhavostí zajistit požadované dodávky“*¹³.

K této krizové situaci vydalo doporučení také Ministerstvo pro místní rozvoj a stanovisko vydal i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, a to v návaznosti na vyhlášení nouzového stavu dle ústavního zákona č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

Ministerstvo pro místní rozvoj ve svých doporučeních¹⁴ odkazuje především na ustanovení § 29 písm. c) ZZVZ – obecné výjimky, kdy zadavatel není povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení *„jde-li o zadávání nebo plnění veřejné zakázky v rámci zvláštních bezpečnostních opatření stanovenými jinými právními předpisy a současně nelze učinit takové opatření, které by provedení zadávacího řízení umožňovalo“*¹⁵.

Dle mého názoru by bylo možné použít i výjimku stanovenou § 29 písm. a) ZZVZ *„pokud by provedení zadávacího řízení ohrozilo ochranu základních*

¹³ Sdělení Evropské komise 2020/C 108 I/01 – Pokyn Evropské komise k používání rámce pro zadávání veřejných zakázek v mimořádné situaci související s krizí COVID-19 – bod 1..

¹⁴ Doporučení Ministerstva pro místní rozvoj zveřejněná na webových stránkách: [Doporučení k zadávání zakázek v době koronavirové nákazy - Portál o veřejných zakázkách \(portal-vz.cz\)](#)

¹⁵ § 29 písm. c) zákona č. 134/2016 Sb.

bezpečnostních zájmů České republiky a současně nelze učinit takové opatření, které by provedení zadávacího řízení umožňovalo.“

Ministerstvo pro místní rozvoj doporučilo: využití okamžitého nákupu mimo zadávací řízení, které je nutno zajistit pro ochranu zdraví a života občanů, využití jednacího řízení bez uveřejnění dle § 63 odst. 5) ZZVZ a zrušení zadávacího řízení.

Oproti Evropské komisi, Ministerstvo pro místní rozvoj neuvedlo ve svých doporučeních, jako jednu z možností zkrácení lhůt. ZZVZ však podstatné zkrácení lhůt v naléhavých případech umožňuje, např. u nadlimitního režimu v otevřeném řízení v ust. § 57 odst. 2 písm b) stanoví, že *„lhůta pro podání nabídek může být u veřejných zakázek na dodávky nebo veřejných zakázek na služby zkrácena tak, aby činila nejméně 15 dnů, jestliže naléhavé okolnosti, které zadavatel nemohl předvídat, ani je nezpůsobil, neumožňují použití lhůty podle odstavce 1; naléhavost okolností zadavatel odůvodní v zadávací dokumentaci.“*

Naopak jedním z doporučení Ministerstva pro místní rozvoj (oproti Evropské komisi), které Evropská komise nezmínila, je zrušení zadávacího řízení v případě, kdy realizaci veřejné zakázky s ohledem na nouzový stav nelze prakticky provést.

Využití jednacího řízení bez uveřejnění je dle doporučení jak Evropské komise, tak Ministerstva pro místní rozvoj jednou z možností zajištění dodávek nebo služeb v důsledku krajně naléhavé okolnosti, kterou zadavatel nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil.

Zákon o zadávání veřejných zakázek stanoví v ustanovení § 63 jednoznačná pravidla pro použití tohoto zadávacího řízení, neboť se jedná o velmi specifické zadávací řízení, které je nejméně transparentní. Dle ZZVZ musí jednacímu řízení bez uveřejnění předcházet otevřené řízení, užší řízení nebo zjednodušené podlimitní řízení, přičemž musí být naplněny další 3 obecné podmínky, a to: nebyla podána žádná nabídka nebo žádost o účast, nabídky nesplňovaly požadavky

zadavatele na předmět veřejné zakázky, nebo účastníci zadávacího řízení nesplnili podmínky účasti v žádosti o účast.

Dle ustanovení § 63 odst. 5 ZZVZ může zadavatel v důsledku krajní naléhavosti použít jednací řízení bez uveřejnění za podmínek, že se jedná o okolnosti, které zadavatel nemohl předvídat a ani je nezpůsobil a zároveň musí splnit podmínku, že nelze dodržet lhůty pro otevřené řízení, užší řízení nebo jednací řízení s uveřejněním.

Splněním podmínek pro užití jednacího řízení bez uveřejnění v krajní naléhavosti se zabýval například Krajský soud v Brně, který svým rozhodnutím ze dne 29. 6. 2020, č. j. 30 A 145/2018-64 uvedl: *„Zadavatel si stav krajně naléhavé nouze nesmí způsobit vlastní liknavostí. Podle názoru soudu při plánování veřejné zakázky nelze obecně sečíst zákonné lhůty, ale je nutné počítat s dostatečnou časovou rezervou i pro možné komplikace při zadávání. Komplikacemi mohou být nutnost změny zadávací dokumentace v průběhu zadávacího řízení, podané námítky, potřeba doplnění údajů či doklad, nespolupráce vybraného dodavatele, případně zahájení správního řízení u žalovaného. Se všemi těmito možnostmi musí zodpovědný zadavatel při plánování zadávacího řízení počítat a adekvátně k tomu stanovit časovou rezervu.“*

K obdobnému rozhodnutí došel i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve svém rozhodnutí ze dne 13. 12. 2019, č. j. ÚOHS-S0148,0149/2019/VZ-34536/2019/542/MKd *„Krajní naléhavost. V neposlední řadě je podmínkou pro použití jednacího řízení bez uveřejnění z důvodu krajní naléhavosti nemožnost z časových důvod realizovat veřejnou zakázku prostřednictvím jiného druhu zadávacího řízení, například při využití institutu zkrácení lhůt, který umožňuje zákon v ustanovení § 57 odst. 2 písm. b), § 59 odst. 5 či § 62 odst. 3 právě v případě naléhavých okolností, případně využitím jiných možností zkrácení zadávacího řízení, například možností vzdání se práva pro podání námitek. V tomto ohledu musí zadavatel prokazatelně vyloučit, že z důvodu časové tísně nelze skutečně zadat veřejnou zakázku v jiném druhu zadávacího řízení. Úřad v kontextu uvedeného zdrazňuje, že jak vyplývá z textace ustanovení § 63 odst. 5,*

všechny uvedené podmínky musejí být splněny kumulativně, přičemž nenaplnění byt' jen jediné dílčí podmínky použití jednacího řízení bez uveřejnění vylučuje. Tedy, použije-li zadavatel jednací řízení bez uveřejnění ve smyslu ustanovení § 63 odst. 5, musí být schopen nezpochybnitelně prokázat, že objektivně došlo k současnému naplnění všech citovaných podmínek, v opačném případě by aplikaci jednacího řízení bez uveřejnění bylo nutné považovat za porušení zákona“.

Z výše uvedeného lze tedy dovodit, že na začátku celosvětové pandemie – tedy na jaře 2020¹⁶ byly určitě splněny podmínky pro zadávání veřejných zakázek jednacím řízením bez uveřejnění a zadavatel by v rámci kontroly veřejných zakázek i finanční kontroly jednoznačně prokázal jak krajní naléhavost, tak nemožnost předvídat danou situaci.

Otázkou ovšem je, zda lze stejným způsobem odůvodnit využití jednacího řízení bez uveřejnění i v období pozdějším - na podzim 2020¹⁷ na jaře 2021¹⁸, případně na podzim 2021¹⁹, ačkoli byl v těchto obdobích vyhlášen nouzový stav dle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Samostatnou otázkou pak bude odůvodnění přímých objednávek – tedy mimo zadávací řízení.

Dle mého názoru nelze vztahovat na tato pozdější období stejné podmínky pro využití jednacího řízení bez uveřejnění a zadání veřejné zakázky mimo zadávací

¹⁶ Usnesením vlády ČR č. 69/2020 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR, byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav počínaje 12.3.2020, postupně prodloužen až do 17.5.2020

¹⁷ Usnesením vlády České republiky č. 391/2020 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR, byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav a to počínaje 5.10.2020, postupně prodloužen do 14.2.2021

¹⁸ Usnesením vlády České republiky č. 59/2021 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR, byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav a to počínaje 15.2.2021 do 26.2.2021 a následně Usnesením vlády České republiky č. 96/2021 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR, byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav a to počínaje 27.2.2021, postupně prodloužen do 11.4.2021

¹⁹ Usnesením vlády České republiky č. 434/2021 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR, byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav a to počínaje 26.11.2021 na dobu 30 dnů do 25.12.2021

řízení – tedy přímým nákupem, neboť nejsou splněny podmínky pro jednací řízení bez uveřejnění.

Dle Sdělení Evropské komise 2020/C 108 I/0: *„jednací řízení bez uveřejnění umožňuje zadavatelům veřejných zakázek pořídit dodávky a služby v co nejkratší možné době. Podle tohoto řízení, které je stanoveno v článku 32 směrnice 2014/24/EU (dále jen „směrnice“), mohou zadavatelé veřejných zakázek přímo jednat s případným dodavatelem (případnými dodavateli) a nejsou stanoveny žádné požadavky na zveřejnění, žádné lhůty, žádný minimální počet zájemců, kteří musí být konzultováni, ani jiné procesní požadavky. Na úrovni EU nejsou upraveny žádné procesní kroky. V praxi to znamená, že orgány mohou jednat tak rychle, jak je to technicky či fyzicky proveditelné, a řízení může představovat faktické přímé zadání zakázky pouze s výhradou fyzických nebo technických omezení týkajících se skutečné dostupnosti a rychlosti dodání.“* Doporučení komise nemá normativní charakter, a není tedy závazné.

2.1.7. Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele

Jednou z možností dodavatele, jak se bránit proti nesprávnému postupu zadavatele je podání námitek. Námitky však mohou být podány pouze ve veřejných zakázkách podlimitního či nadlimitního režimu, a to jak proti úkonům zadavatele, tak i proti jeho opomenutím dle ust. § 241 odst. 2 ZZVZ. Ve veřejných zakázkách malého rozsahu taková možnost není.

Cílem institutu námitek, je možnost určité autoremedury, kdy zadavatel dostává možnost námitkám vyhovět a provést nápravu vlastního pochybení, a zároveň lze říci, že je to určitá kontrola zadavatele dodavatelem v průběhu celého zadávacího řízení.

Zároveň je nutno uvést, že podání námitek musí předcházet dalším způsobům obrany dodavatele. Teprve pokud zadavatel nevyhoví podaným námitkám a odmítne je, může se neúspěšný stěžovatel domáhat přezkoumání úkonů zadavatele u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. *„Obecně lze říci, že námitky představují primární ochranu dodavatele před nezákonným postupem*

zadavatele, přičemž jejich řádné a včasné podání je rovněž jednou z procesních podmínek pro podání návrhu na zahájení správního řízení vedeného před Úřadem. Návrh ve smyslu § 250 a násl. Lze tedy považovat až za sekundární nástroj procesní ochrany dodavatele. Zákon je ostatně koncipován tak, že část třináctá s názvem ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele se dělí na dvě hlavy, a to hlavu I s názvem Námitky a hlavu II s názvem Dozor nad dodržováním zákona (týkající se řízení před Úřadem). ZVZ tedy upravuje ucelený postup dodavatel v případě obrany proti nesprávnému postupu zadavatele, přičemž jednotlivé kroky účinné obrany dodavatele na sebe vzájemně navazují.“²⁰

Ve ztíženém postavení je dle mého názoru dodavatel veřejných zakázek malého rozsahu, které nejsou upraveny zákonem a je pouze na zadavateli, jakým způsobem si upraví postup - např. vlastním vnitřním předpisem. Dodavatel v těchto řízeních nemá možnost domáhat se jakékoli nápravy, a to ani prostřednictvím námitek, ani prostřednictvím dozoru u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Výjimkou pro dozorovou působnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nad veřejnými zakázkami malého rozsahu představují takové zakázky, které byly dobrovolně zahájeny zadavatelem jako zadávací řízení, i když k tomu nebyla stanovena povinnost. V takovém případě se na tyto veřejné zakázky (pro účel dozoru) pohlíží jako na veřejnou zakázku podlimitní.

Z výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2020 vydané Ministerstvem pro místní rozvoj²¹ je zřejmé, že veřejné zakázky malého rozsahu nejsou nejpoužívanějším režimem veřejné zakázky, ale přesto jejich hodnota přesáhla 3 mld. Kč. Je nutno uvést, že veřejné zakázky malého rozsahu uvedené v tabulce níže, nejsou veškeré vyhlášené veřejné zakázky malého rozsahu, neboť zadavatel nemá povinnost je evidovat ve věstníku, ze kterého níže uvedená tabulka čerpala. Zohlednit je nutno i veřejné zakázky, u kterých nebyl limit veřejných zakázek uveden a jsou tak označeny v samostatném řádku jako

²⁰ Rozhodnutí předsedy ÚOHS ze dne 2. 2. 2021, č. j. ÚOHS-41396/2020/323/MPe

²¹ Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2020, vydaná Ministerstvem pro místní rozvoj – květen 2021 – str. 15,16

„neuveдено“. Přesto jejich hodnota je z mého pohledu vysoká, a proto si myslím, že by měl být postup pro zadavatele upraven alespoň základními podmínkami, nejen co se týká zadávací dokumentace, ale také úpravy lhůt, případně námitkového řízení.

Tabulka 8 Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2020

Limit VZ	Počet zadávaných VZ	Podíl zadávaných VZ v %	Hodnota v mlrd. Kč	Podíl na hodnotě v %
Nadlimitní	6 267	45,9 %	345	75,5 %
Podlimitní	6 612	48,4 %	77	16,8 %
VZMR	81	0,6 %	3,39	0,7 %
Neuveдено	692	5 %	31,8	7 %
Celkem	13 652	100,0 %	457	100,0 %

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 31. 3. 2021
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.
V případě položky „Neuveдено“ se jedná se o veřejné zakázky, u nichž zadavatel v příslušném formuláři (resp. žádosti) neoznačil typ dle limitu.

Pro porovnání s předchozím rokem 2019

Tabulka 9 Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2019

Limit VZ	Počet zadávaných VZ	Podíl zadávaných VZ v %	Hodnota v mlrd. Kč	Podíl na hodnotě v %
Nadlimitní	6 194	45,9 %	296	73,7 %
Podlimitní	6 384	47,3 %	74,6	18,6 %
VZMR	118	0,9 %	2,52	0,6
Neuveдено	812	6 %	28,8	7,2 %
Celkem	13 508	100,0 %	402	100,0 %

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ke dni 31. 3. 2021
Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.
V případě položky „Neuveдено“ se jedná se o veřejné zakázky, u nichž zadavatel v příslušném formuláři (resp. žádosti) neoznačil typ dle limitu.

Zdroj: [Výroční-zpráva-o-stavu-veřejných-zakázek-v-čr-za-rok-2020.pdf \(portal-vz.cz\)](https://portal-vz.cz/vyrocní-zpráva-o-stavu-veřejných-zakázek-v-čr-za-rok-2020.pdf)

2.2. Právní úprava a možnosti kontroly

Pojem kontrola

Zákon č. 255/2012 Sb. O kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb. stanoví v § 2 pojem kontrola tak, že kontrolou se „... zjišťuje, jak kontrolovaná

osoba plní povinnosti, které jí vyplývají z jiných právních předpisů nebo které jí byly uloženy na základě těchto předpisů.“). Definice stanovená dle tohoto ustanovení je velmi obecná, neboť kontrolu jako takovou upravují i další právní předpisy. V některých předpisech je termín kontroly vymezen jiným pojmem. Např. zákon č. 561 /2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, užívá pojmu inspekce, ZZVZ užívá v hlavě II., dílu I. názvu „Dozor nad zadáváním veřejných zakázek a zvláštními postupy“. Z tohoto důvodu, nelze vymezit pojem kontroly konkrétním způsobem. Je ovšem nutno odlišovat pojem kontrola ve smyslu kontrolního řádu a pojmu dozoru ve smyslu dozoru správního.

Jak již bylo uvedeno výše, pojem kontrola je v různých právních předpisech nazýván jiným způsobem, ale podstatou kontroly dle kontrolního řádu je vždy kontrola podřízených subjektů např. fyzických a právnických osob, kdežto správním dozorem jsou kontrolovány subjekty veřejné správy, které nejsou v podřízeném poměru ke kontrolnímu orgánu.

Dle mého názoru lze rozdílným způsobem vymezit i předmět kontroly. Správní dozor dohlíží především na dodržování procesních záležitostí, kdežto kontrola ve smyslu kontrolního řádu dohlíží na hmotněprávní záležitosti stanovené zákonem. Lze tedy říci, že správní dozor je vykonáván uvnitř veřejné správy, kdežto kontrola dle kontrolního řádu je vykonávána mimo tento rámec.

Definicí pojmu kontroly se zabývá též např. Nejvyšší správní soud, který k pojmu kontrola uvedl: „... v teorii správního práva označuje postup orgánu veřejné moci, který zjišťuje a eventuálně posuzuje plnění povinností adresáty veřejné správy. Pojmovými znaky takových kontrol bývá možnost zahájení na základě podnětu či ex officio, zákonem upravený postup zahájení, regulace práv a povinností kontrolujících pracovníků i kontrolovaných subjektů, stanovení správních trestů pro porušení takových povinností, oprávnění kontrolovaného subjektu podat námítky proti kontrole apod. Takový charakter vykazuje celá řada institutů, jež zvláštní předpisy správního práva označují jako kontrolu, např. kontrola prováděná Českou obchodní inspekcí, Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí.

Podstatným znakem takové kontroly je mj. možnost jejího namátkového provedení, tedy provedení za situace, kdy kontrolující osoba a priori nedisponuje (konkrétním) podezřením, že kontrolovaný subjekt neplní řádně své povinnosti.“²²

Dále, např. JUDr. Vetešník pojem kontrola rozvádí následovně: „Obecně můžeme kontrolu vymezit jako formalizovaný postup (proces) vymezený časem, místem a předmětem kontroly směřující vůči konkrétnímu subjektu (kontrolované osobě), spočívající ve zjišťování plnění povinností stanovených či vyplývajících z právních předpisů nebo které byly na základě těchto předpisů uloženy. Výsledkem kontroly je vždy protokol o kontrole“²³

Jedná se tedy o obecný předpis, který stanovuje především procesní záležitosti kontrolní činnosti. Jasným způsobem vymezuje, kdo může provádět kontrolu, co může být jejím předmětem, jakým způsobem má kontrola probíhat a jakým způsobem bude ukončena. Kontrolním orgánem dle výše uvedeného se rozumí orgán moci výkonné, případně jiný orgán, pokud vykonává působnost v oblasti veřejné správy. Tímto jiným orgánem se rozumí zejména orgány územního samosprávného celku, či jiné fyzické či právnické osoby, které jsou k tomuto zmocněny.

Druhy kontrol

Druhy kontrol můžeme rozlišovat na: průběžné (neboli namátkové), následné (kontrola odstranění nedostatků v rámci předchozích zjištění), soustavné (např. pravidelná kontrola dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na pracovišti) nebo jednorázové (na základě podnětu od třetí osoby).

Dle ust. § 5 odst. 1 zákona o kontrole, se kontrola zahajuje z moci úřední, tedy bez návrhu. K tomuto je ovšem nutno dodat, že zákon o kontrole nevyklučuje, že by nemohl být podán podnět ke kontrole třetí osobou. Kontrolní orgán tento podnět

²² Rozsudek Nejvyššího správního soudu 8 Afs 46/2009

²³ (VETEŠNÍK, Pavel. § 2 [Kontrola]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, LIBOSVÁR, Ondřej. Zákon o kontrole. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 27.)

nejprve posoudí z hlediska důvodnosti a pak teprve by mohl zahájit kontrolu z moci úřední. Je zde však kontrolnímu úřadu dána možnost rozhodnout, zda kontrolu zahájí či nikoli.

V případě, kdy je podán podnět ke kontrole, musí kontrolní orgán v souladu s ustanovením § 42 zákona č. 500/2004 Sb. Správní řád ve znění pozdějších předpisů, do 30 dnů sdělit tomu, kdo podal toto podání, jak s daným podnětem naložil, tedy zda zahájil kontrolu, případně odůvodnit, proč neshledal důvody k zahájení kontroly (pokud je o to požádáno). Další možností je informovat podavatele, že jeho podnět byl postoupen příslušnému správnímu orgánu k vyřízení.

Principy kontroly

Při výkonu kontroly (nejen veřejných zakázek) jsou základní principy hodnoceny z různých úhlů pohledu a vycházejí z různých právních předpisů. Např. zásady účelnosti hospodárnosti a efektivnosti budou zohledňovány zejména směrem dovnitř organizace, a naopak směrem ven z organizace budou zohledňovány zejména zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

Při samotné kontrole je následně postupováno v souladu s konkrétními legislativními pravidly (tedy zákony), ale také např. dle různých metodických pokynů vydaných pro příjemce dotace. Pro období 2021-2027 vydala Centrální harmonizační jednotka Ministerstva financí ČR – metodický pokyn CHJ č. 13, kterým *„upravuje povinnosti řídicích orgánů (dále také „ŘO“) a dalších subjektů zapojených do implementace (dále také „zprostředkující subjekt“ nebo „ZS“) operačních programů v rámci programového období 2021-2027 při plánování, výkonu a evidenci kontrol finančních prostředků pocházejících z EU fondů poskytovaných formou dotace, příspěvku, grantu, finančním nástrojem nebo jejich kombinací atp. příjemcům, anebo přesunutých rozpočtovým opatřením*

organizační složce státu k realizaci projektu, a to včetně národního spolufinancování (dále jen „finanční prostředky“).“²⁴

Dle výše uvedeného metodického pokynu řídicí orgány, případně zprostředkující subjekty vykonávají kontrolu dle části třetí – Zaměření kontrol, čl. 7: projektu, žádosti o platbu a výdajů, veřejných zakázek, finančních nástrojů a plnění delegovaných pravomocí. V článku 10 je pak následně uvedeno, že předmětem kontroly je *„ověření souladu postupu zadavatele při zadávání a realizaci veřejné zakázky s právními předpisy Evropské unie a České republiky, s Metodickým pokynem pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2021-2027, pravidly operačního programu, a s pravidly stanovenými právním aktem o poskytnutí/převodu finančních prostředků nebo pravidly dotačního programu platnými v době, kdy byla veřejná zakázka vyhlášena v případě, že toto není uvedeno v právním aktu o poskytnutí/převodu finančních prostředků.“²⁵*

Zároveň zde uvedený metodický pokyn uvádí, že kontrola je prováděna minimálně dle otázek stanovených v příloze č. 2, která dále odkazuje na samostatné přílohy 1-15 rozdělené dle jednotlivých druhů veřejných zakázek. Tyto otázky jsou následně rozděleny na otázky hlavní a otázky doporučené, a jsou řazeny postupně celým zadávacím řízením.²⁶

Mezi nejčastější chyby v zadávacím řízení, lze zařadit tato pochybení:

- nesprávně připravená zadávací dokumentace (nesrozumitelná, vzájemně si odporující)
- nevhodně definovaný předmět plnění (např. nesprávně označen jako dodávka, když převažuje požadavek na službu)
- nesprávné nastavení kvalifikačního kritéria (např. opomenutí základní kvalifikace)

²⁴ Metodický pokyn CHJ č. 13, vydaný Centrální harmonizační jednotkou Ministerstva financí ČR - Kontrola finančních prostředků poskytovaných z EU fondů, programové období 2021-2027

²⁵ Čl. 10 Metodického pokynu CHJ č. 13, vydaného Centrální harmonizační jednotkou Ministerstva financí ČR - Kontrola finančních prostředků poskytovaných z EU fondů, programové období 2021-2027

²⁶ Příloha č. 1 této diplomové práce – kontrolní otázky k veřejným zakázkám v otevřeném řízení

- špatně nastavená hodnotící kritéria (např. nevhodným a neporovnatelným způsobem)
- nesprávný způsob hodnocení nabídek
- netransparentnost procesu zadání (např. zadavatel neuveřejní zprávu o hodnocení nabídek, ale pouze oznámení o výběru dodavatele)
- změna smluvních podmínek – podstatné změny
- špatně zvolený druh zadávacího řízení (transformace zařízení/dodávky)
- nesprávné rozdělení zakázek případně slučování zakázek
- zvýhodnění konkrétních výrobců/výrobků

Kontrola veřejných zakázek může probíhat na více úrovních, různými institucemi. Na Evropské úrovni mohou být veřejné zakázky kontrolovány Evropským soudním dvorem či Evropskou komisí, na národní úrovni mohou být kontrolovány Nejvyšším kontrolním úřadem (dále jen „NKÚ“), Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále též jen „ÚOHS“ nebo také „Úřad“), Krajským soudem (dále jen „KS“) případně Nejvyšším správním soudem (dále jen „NSS“), ale také poskytovatelem dotace, kontrolním orgánem zadavatele a dalšími institucemi.

V další části diplomové práce se budu věnovat především kontrole na národní úrovni, zejména způsobu kontroly vykonávané Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, soudy a Nejvyšším kontrolním úřadem.

2.2.1. Přezkum Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže „*vykonává dohled nad dodržováním pravidel stanových tímto zákonem a zadávacími podmínkami pro zadání podlimitní a nadlimitní veřejné zakázky.*“²⁷ Z výše uvedeného vyplývá, že ÚOHS nemá pravomoc přezkoumávat zakázky malého rozsahu, respektive nemá pravomoc přezkoumávat postup zadavatele při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu. ÚOHS může u veřejných zakázek malého rozsahu přezkoumávat pouze

²⁷ § 248 zákona č. 134/2016 Sb.

nesprávně stanovenou předpokládanou hodnotu, nedovolené rozdělení zakázky a porušení zásad zadávání veřejných zakázek dle § 6 ZZVZ.

Dohledem nad zadáváním veřejných zakázek malého rozsahu se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 2. 2. 2017, č. j. 9 As 195/2015-68 „*Účelem dohledové pravomoci stěžovatele nad zadáváním veřejných zakázek malého rozsahu jistě není podrobná kontrola veškerých zakázek malého rozsahu v ČR, spíše otevírá možnost zásahu kompetentního orgánu v případě excesivního porušení zásad transparentnosti, nediskriminace a rovného zacházení veřejným zadavatelem při zadávání zakázek malého rozsahu. Již možnost vykonání dohledových pravomocí stěžovatele přispívá ke kultivaci postup veřejných zadavatel při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu (rozsudek se vztahoval k ZVZ 2006)*“.

Pravomoci Úřadu jsou vymezeny ustanovením § 248 ZZVZ takto: ÚOHS rozhoduje o tom, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky nebo při zvláštním postupu postupoval v souladu se zákonem, rozhoduje o tom, zda je postup zadavatele, který směřuje k zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení, v souladu se zákonem, ukládá nápravná opatření (zrušení zadávacího řízení, zrušení soutěže o návrh, zrušení jednotlivého úkonu zadavatele, zrušení rozhodnutí o námitkách, zákaz dalšího postupu, zákaz plnění smlouvy – blíže § 263 ZZVZ), rozhoduje o návrhu po ukončení fáze inovačního partnerství (blíže § 267 ZZVZ), kontroluje podle kontrolního řádu soulad úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek se zákonem.

Kontrola veřejných zakázek Úřadem podléhá pravidlům stanovených zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) ve znění pozdějších předpisů, který upravuje základní pravidla kontrolní činnosti orgánu veřejné správy, projednává přestupky zadavatele a ukládá sankce za jejich spáchání dle ustanovení § 268 a násl. ZZVZ. Dle předchozí právní úpravy měl ÚOHS také možnost ukládat sankce za správní delikty dodavatelů, což aktuální právní úprava neumožňuje.

Přezkum u ÚOHS může být zahájen buď na písemný návrh stěžovatele, poté co se snažil domoci nápravy proti nesprávnému postupu zadavatele prostřednictvím podaných námitek. Případně může být přezkum zahájen na základě podnětu (kohokoli) z moci úřední.

Zahájení řízení na návrh

Řízení o přezkum konaném Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže se zahajuje na písemný návrh stěžovatele. Tomuto řízení však musí předcházet snaha stěžovatele domoci se nápravy proti nesprávnému postupu zadavatele. Touto snahou je míněna možnost podat písemné námitky proti všem úkonům zadavatele v souladu s ustanovením § 241 odst. 2 ZZVZ. Jednou z podmínek pro podání námitek je, že musí dodavateli hrozit újma, kterou musí dodavatel ve svém návrhu specifikovat. Dalšími podmínkami, které musí být splněny jsou: podání námitek ve lhůtě stanovené v ustanovení § 242 ZZVZ, a musí splňovat náležitosti námitek stanovené v ustanovení § 244 ZZVZ. Podání námitek není zpoplatněno. Zadavatel o těchto námitkách musí rozhodnout do 15 dnů od jejich doručení. Zadavatel může rozhodnout, že námitkám vyhovuje, případně že námitky odmítá.

Pokud zadavatel námitky odmítne, může se stěžovatel svým návrhem podaným k Úřadu domáhat nápravy proti nesprávnému postupu zadavatele. Tento návrh musí být podán do 10 dnů ode dne, v němž stěžovatel obdržel rozhodnutí, kterým zadavatel námitky odmítl. Účastníky tohoto řízení jsou zadavatel a navrhovatel.

Zahájení z moci úřední

Řízení u ÚOHS je z moci úřední zahájeno zpravidla na základě podnětu, případně i z vlastní iniciativy. Podnět může podat téměř kdokoli. Výslovně vyloučeni jsou dle ust. § 258 odst. 2 ZZVZ ti stěžovatelé, kteří nevyužili možnost podat námitky. Podnět je možné podat kdykoli – i po podpisu smlouvy. Pokud je podán podnět po podpisu smlouvy, přezkoumává se již pouze zda byl spáchán správní delikt, ale nejsou již možná žádná nápravná opatření.

Je-li podán podnět, nemusí být skládána kauce. Na základě nálezu Ústavního soudu ze dne 30.10.2019, bylo zrušeno ustanovení § 259 ZZVZ, kterým byl zpoplatněn návrh na podání podnětu k ÚOHS: sp. zn. Pl. ÚS 7/19, ve věci návrhu na zrušení § 259 ZZVZ „*nejednoznačnost toho, jakou okolností se ÚOHS může (či dokonce musí) zabývat, proto naráží na požadavky předvídatelnosti a bezrozpornosti práva a zákazu libovůle, plynoucí ze zásady právního státu podle čl. 1 odst. 1 Úst. ÚOHS v případě nezaplacení poplatku podle § 259 odst. 4 na jedné straně nesmí podnět vyřizovat, na straně druhé má podle § 249 povinnost zabývat se i jeho obsahem, jestliže by z něj mohly vyplynout skutečnosti vedoucí k zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele*“.

Pokud ten, kdo podal podnět, o to požádá, je správní orgán povinen mu sdělit že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel.

Podstatným rozdílem mezi podnětem a návrhem spočívá mimo finančních výhod také v tom, že je-li podán podnět, není zcela jasné, že se bude ÚOHS podnětem zabývat a nemůže navrhnout jakým způsobem by měl být podnět vyřízen, kdežto je-li podán návrh, může navrhovatel s návrhem disponovat a požadovat uložení nápravných opatření včetně zákazu uzavření smlouvy.

Další z možností zahájení řízení bez návrhu je zahájení řízení z vlastního podnětu. Řízení je zahájeno dnem, kdy Úřad oznámil zahájení správního řízení účastníkovi – tedy zadavateli.

Účastníkem tohoto řízení je pouze zadavatel, neboť toto řízení je zahájeno Ex officio.

Statistika 2020

Rozhodovací činnost v prvním stupni v oblasti veřejných zakázek

Podněty	přijaté podněty	435
Správní řízení	zahájená správní řízení celkem	399
	z toho na návrh	280
	ex offo	119
	z toho na základně kontrol	4

Statistika o počtu přijatých podnětů a řízeních zahájených na základě návrhu²⁸

Řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže

Řízení je zahájeno, jak již bylo zmíněno výše, na písemný návrh stěžovatele, nebo z moci úřední dle ustanovení § 249 ZZVZ.

Řízení lze rozdělit na řízení v I. Instanci, kdy předmětem tohoto řízení je ochrana proti úkonům i opomenutím zadavatele, a na řízení ve II. Instanci – tzv. rozkladu, jako „opravného“ prostředku proti rozhodnutí ústředního orgánu v prvním stupni.

Řízení v I. Instanci

Jakmile je Úřadu doručen návrh na přezkoumání úkonů zadavatele, je nutné jej přezkoumat z obsahového hlediska i z hlediska dodržení veškerých zákonných lhůt.

V první řadě Úřad zkoumá, zda byla dodržena lhůta pro podání návrhu dle ustanovení § 251 odst. 2 ZZVZ – tedy, zda stěžovatel doručil svůj návrh Úřadu i zadavateli ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy stěžovatel obdržel rozhodnutí, kterým byly jeho námitky odmítnuty. Pokud je dodržena lhůta, bude Úřad jako další v pořadí zkoumat náležitosti podání, a to jak obecné dle ustanovení § 37 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu ve znění pozdějších předpisů, tak i náležitosti

²⁸ Viz statistika zveřejněná ÚOHS za rok 2020 - [Úřad pro ochranu hospodářské soutěže | Statistiky z oblasti veřejných zakázek \(uohs.cz\)](#)

uvedené v ustanovení § 251 odst. 1 ZZVZ. Součástí tohoto podání musí být i přílohy, a to zejména písemné důkazní prostředky, doklad o složení kauce (dle ust. §255 ZZVZ), doklad o doručení námitek zadavateli.

Pokud není dodržena lhůta pro podání návrhu k Úřadu, stejně jako lhůta pro zaslání stejnopisu návrhu zadavateli, Úřad návrh bez dalšího zamítne, neboť nebyly dodrženy veškeré podmínky. Takto rozhodl Úřad např. v rozhodnutí ze dne 24. 5. 2018, č. j. ÚOHS-S0175/2018/VZ-14912/2018/532/Loh: „S ohledem na výše uvedené Úřad uvádí, že 10. den ode dne 27. 4. 2018, tj. Ode dne, kdy navrhovatel byl ve smyslu § 211 odst. 6 doručeno rozhodnutí, kterým zadavatel námítky navrhovatele odmítnul, nastal v šetřeném případě dne 7. 5. 2018. Je tedy zřejmé, že v zákonné 10denní lhůtě nebyl doručen návrh Úřadu, ani stejnopis návrhu zadavateli. Úřadu i zadavateli byl návrh doručen až dne 9. 5. 2018, tedy 2 dny po uplynutí lhůty stanovené v § 251 odst. 2. Na základě výše uvedeného Úřadu nezbývá než konstatovat, že navrhovatel nesplnil všechny zákonné požadavky vážící se k úkonu podání návrhu, když nedoručil návrh Úřadu a ve stejnopisu zadavateli ve lhůtě podle § 251 odst. 2, resp. když jej doručil až po uplynutí zákonné lhůty“.

V případech, kdy pochybení udávaná stěžovatelem jsou Úřadem vyhodnocena jako závažná, se může Úřad tímto podáním zabývat ve smyslu podnětu, ale nikoli návrhu, jako to učinil např. v rozhodnutí ÚOHS ze dne 11. 1. 2013, sp. zn. S383/2012: „Úřad konstatuje, že navrhovatel nedoložil doklad o složení kauce na účet Úřadu ani s podáním návrhu, ani ve lhůtě stanovené Úřadem. Navíc Úřad konstatuje, že navrhovatel dále návrh nedoručil ve stejnopisu zadavateli. Úřad dále dodává, že se předmětným podáním navrhovatele bude zabývat v rámci šetření podnětu.“

Doručí-li stěžovatel svůj návrh Úřadu, a ten jej shledá řádným po stránce všech povinných zákonných náležitostí, a podaným v termínu, vyzve zadavatele k vyjádření se k návrhu stěžovatele a zároveň je zadavatel vyzván k zaslání veškeré zadávací dokumentace k dané veřejné zakázce. Zadavatel je povinen odeslat výše uvedené vyjádření a dokumenty ve lhůtě do 10 dnů od jeho doručení.

Nesplní-li zadavatel tuto výzvu včas, případně ani v náhradním termínu, dopouští se přestupku dle ust. § 268 odst. 1 písm. e) ZZVZ, za což mu může být uložena pokuta až do výše 1,000.000,- Kč.

Po obdržení veškerých písemných podkladů jak od stěžovatele, tak i zadavatele Úřad přezkoumá veškerý postup zadavatele, nejen to, co bylo předmětem návrhu stěžovatele.

ÚOHS by měl v souladu s ust. § 71 odst. 3 správního řádu, vydat rozhodnutí bezodkladně, tedy ve lhůtě do 30 dnů, avšak s ohledem na složitost, je rozhodováno ve lhůtě delší.

Jakmile Úřad dospěje k závěru, vydá rozhodnutí, kterým návrh na přezkoumání úkonů zadavatele buď potvrdí, zamítne nebo odmítne, rozhodne o nápravných opatřeních a nákladech řízení. Tím řízení před správním orgánem v I. instanci končí.

2.2.2. Možnosti soudního přezkumu rozhodnutí Úřadu

Jednou z možností kontroly veřejných zakázek je také kontrola soudem. Tato možnost kontroly soudem nastává v případě, že jsou vyčerpány veškeré předchozí kroky, tedy nejprve podání námitek jako ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele, následně snaha domáhat se přezkoumání úkonů zadavatele u Úřadu, využití opravného prostředku proti rozhodnutí ústředního správního orgánu (rozklad), a teprve poté co byly vyčerpány veškeré možnosti, může být podána žaloba k soudu. Lhůta pro podání této žaloby činí dle ust. § 72 soudního řádu správního 2 měsíce od doby, kdy bylo rozhodnutí oznámeno žalobci doručením písemného vyhotovení. Podání žaloby však nemá odkladný účinek.

Soudem se rozumí krajský soud, který je věcně i místně příslušný k projednání žaloby proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Věcně příslušným je pak krajský soud, respektive jeho specializovaný senát. Místně příslušným k projednání této žaloby je dle ust. § 11 odst. 1 písm. a) správního řádu

soud, v jehož územní působnosti je místo činnosti žalovaného. V tomto případě, s ohledem na to, že ÚOHS sídlí v Brně, je místně příslušným Krajský soud v Brně.

Procesním předpisem, který se vztahuje na celé toto řízení je zákon č. 500/2004 Sb. Správní řád (dále jen Spr. Ř.), ve znění pozdějších předpisů a dále zákon č. 150/ 2002 Sb. soudní řád správní (dále jen „SŘS“), zejména pak část řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu upravené v ustanovení § 65-78 SŘS.

Vzhledem k tomu, že k zahájení řízení je nutno podat návrh – respektive žalobu, je nutné vymezit také účastníky tohoto řízení. Na jedné straně vystupuje žalobce, tedy ten, kdo žalobu podává a na druhé straně je žalovaný, v tomto případě Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Žalobce se ve svém podání – žalobě, může domáhat dle ustanovení § 152 odst. 1 správního řádu: zrušení rozhodnutí správního orgánu, vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu z důvodů uvedených v § 77 odst. 1, nebo snížení trestu nebo upuštění od trestu uloženého rozhodnutím správního orgánu.

Podání musí splňovat obecné náležitosti stanovené v ustanovení § 37 odst. 2 SŘS, věta první, „*Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje*“ a žalobce musí zaplatit soudní poplatek.

Dalšími náležitostmi žaloby podle ust. § 71 jsou: „*a) označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, b) označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, c) označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, d) žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, e) jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést, f) návrh výroku rozsudku.*“

Jakmile je žaloba podána u soudu, je tímto úkonem zahájeno řízení. Soud následně zašle podanou žalobu žalovanému, aby se k ní vyjádřil a předložil správní spis týkající této žaloby.

Žaloba je následně přezkoumávána pouze bodech, které byly napadeny žalobou. Soud je tedy zcela vázán rozsahem žalobního petitu. Je však oprávněn přezkoumávat zákonost tzv. podkladových rozhodnutí. Žalobce má možnost disponovat svým návrhem, a to až do doby rozhodnutí soudu. Svůj návrh může vzít tedy zcela zpět, případně částečně zpět, nemůže však žalobu rozšířit o další žalobní body, neboť toto dispoziční právo je ukončeno právě podáním žaloby.

Správní soud má možnost zjistit řádný skutkový stav na základě nových důkazů – podkladů pro své rozhodování.

Správní rozhodnutí je cílem a účelem každého správního řízení. Soud rozhoduje meritorně rozsudkem. Vzhledem k tomu, že rozhoduje pětičlenný senát, musí se usnést nadpoloviční většinou hlasů v neveřejné poradě.

Rozsudek je rozčleněn do několika částí. V první části je tzv. záhlaví, ve kterém je označeno rozhodnutí „Rozsudek“, dále je zde označení soudu, který v dané věci rozhodoval, soudci, kteří rozhodovali, účastníci řízení (tedy žalobce a žalovaný) a rozhodnutí proti kterému byla podána žaloba.

Ve druhé části – je výrok. Je to vlastně podstata celého soudního řízení. Ve výrokové části je jednoznačně stanoveno, jakým způsobem soud v dané věci rozhodl. Soud má tyto možnosti: *„žalobu zamítne, vysloví nicotnost napadeného správního rozhodnutí; zruší napadené správní rozhodnutí a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení (věc se vrací do okamžiku před rozhodnutím žalovaného); zruší napadené správní rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení; rozhodne o moderaci uložené sankce nebo upustí od potrestání; rozhodne jiným způsobem na základě pověření obsaženého ve zvláštním zákoně.“*²⁹ Zároveň soud ve výroku rozhodne o nákladech řízení, respektive kdo bude povinen je uhradit.

Třetí částí rozhodnutí je odůvodnění. Je to nejdelší část rozhodnutí, kterou musí soud dostatečně srozumitelně odůvodnit své rozhodnutí, a to tak, aby bylo

²⁹ BLAŽEK, Tomáš, JIRÁSEK, Jan, MOLEK, Pavel, POSPÍŠIL, Petr, SOCHOROVÁ, Vendula, ŠEBEK, Petr. Soudní řád správní. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. k § 78 SŘS

přezkoumatelné. V této části by se měl soud vyjádřit ke všech žalobním bodům uvedeným v žalobě.

Poslední částí rozhodnutí je poučení o opravném prostředku. V tomto případě opravnými prostředky jsou: kasační stížnost a návrh na obnovu řízení. V poučení musí být uvedena lhůta, do kdy je možné podat opravný prostředek, komu se podává a kdo o něm bude rozhodovat.

V případě kasační stížnosti činí lhůta pro podání do dvou týdnů od doručení rozhodnutí, podává se ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, který bude o této stížnosti také rozhodovat. Kasační stížnost je možné podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 SŘS. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel ze zákona zastoupen advokátem.

O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud, a to zpravidla bez jednání §109 odst. 2 SŘS. Je vázán důvody kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud „nemůže přezkoumat napadené rozhodnutí krajského soudu ve větším rozsahu, než v jakém se stěžovatel přezkumu domáhá (*iudex ne eat ultra petita partium*)“³⁰.

Jakmile je podána kasační stížnost, která je obsahově v pořádku, stěžovatel je zastoupen advokátem a je zaplacen soudní poplatek, může Nejvyšší správní soud začít činit kroky ke zjištění skutkového stavu. Nejprve si vyžádá celý spis vedený Krajským soudem. Jakmile má veškeré podklady pro rozhodnutí, vydá Rozsudek, kterým rozhodne, zda byla stížnost důvodná či nikoli. Pokud byla kasační stížnost důvodná, Nejvyšší správní soud rozsudkem zruší rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátí k dalšímu řízení (§110 odst. 1 SŘS), Není-li kasační stížnost důvodná, Nejvyšší správní soud ji zamítne a sám rozhodne o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Dle ustanovení §110 odst. 4 SŘS „Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí“.

K tomuto je nutno dodat, že právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího

³⁰ BLAŽEK, Tomáš, JIRÁSEK, Jan, MOLEK, Pavel, POSPÍŠIL, Petr, SOCHOROVÁ, Vendula, ŠEBEK, Petr. Soudní řád správní. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016 - § 109 [Řízení před Nejvyšším správním soudem

správního soudu, že je závazný nejen pro krajský soud, jehož rozhodnutí se tato věc týká, ale je právně závazný i pro ostatní. Proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nejsou přípustné žádné opravné prostředky.

Poslední možností právní obrany je podání ústavní stížnosti dle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ČR³¹.

Ústavní stížnost je možno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon stěžovateli k ochraně jeho práva poskytuje, a to „*fyzickou nebo právnickou osobou, která tvrdí, že pravomocným rozhodnutím v řízení, jehož byla účastníkem, opatřením nebo jiným zásahem orgánu veřejné moci bylo porušeno její základní právo nebo svoboda zaručené ústavním pořádkem*“.³²

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů, nesmí zasahovat do jejich činnosti, zároveň však v souladu s čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy „rozhoduje Ústavní soud o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí a jinému zásahu orgánu veřejné moci do ústavně zaručených základních práv a svobod.“.

2.2.3. Kontrola Nejvyšším kontrolním úřadem

Nejvyšší kontrolní úřad je jedním z nezávislých orgánů, které jsou vymezeny již samotnou Ústavou ČR v hlavě páté³³ a je jedním z ústředních orgánů státní správy. Organizaci a působnost NKÚ upravuje zákon č. 166/1993 Sb. o Nejvyšším kontrolním úřadu ve znění pozdějších předpisů.

Jedním z úkolů NKÚ je vykonávat kontrolu „*hospodaření se státním majetkem a finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob s výjimkou prostředků vybíraných obcemi nebo kraji v jejich samostatné*

³¹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky

³² § 72 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

³³ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky

působnosti“ a vykonávat kontrolu „zadávání státních zakázek“³⁴ NKÚ vykonává tyto kontroly zejména u organizačních složek státu a dále u právnických a fyzických osob.

Úlohou NKÚ je především zkoumat „kontrolované činnosti z hlediska zákonnosti, věcné správnosti, formální správnosti, jakož i z hlediska účelnosti a hospodárnosti.“³⁵ NKÚ však nemá žádné výkonné pravomoci, a nemůže proto do činnosti kontrolovaných subjektů zasahovat (např. nařizovat určitý způsob nápravy). Lze říci, že vykonává pouze kontrolu následnou, nikoliv preventivní.

NKÚ se při výkonu kontroly řídí zejména kontrolním řádem, který je součástí zákona č. 166/1993 Sb. Kontrolní činnost provádí členové NKÚ a kontroloři na základě písemného pověření prezidenta tohoto úřadu. O provedené kontrole se vyhotoví „kontrolní protokol, který obsahuje zejména popis zjištěných skutečností s uvedením nedostatků a označení ustanovení právních předpisů, které byly porušeny“³⁶. Další podstatné náležitosti kontrolního protokolu jsou: „označení Úřadu a jména kontrolujících na kontrole zúčastněných, označení kontrolované osoby, místo a čas provedení kontroly, předmět kontroly, skutečný stav, označení dokladů a ostatních materiálů, o které se protokol opírá“³⁷.

Kontrolní akce prostřednictvím NKÚ vzniká na základě externího případně interního podnětu. Externí podnět může být dán vládou, Poslaneckou sněmovnou či Senátem. Interní podnět je dán příslušným odborem kontrolní sekce NKÚ. Na základě těchto podnětů je pak příslušná kontrola zařazena do plánu kontrolní činnosti.

Tento plán kontrolní činnosti je připravován na následující rok a je schvalován Kolegiem NKÚ. Tyto plány kontrolní činnosti jsou pak následně zveřejněny na webových stránkách NKÚ, kde je zároveň vymezen předmět kontroly. O připravované kontrole jsou tedy kontrolované osoby informovány předem, a

³⁴ § 3 odst. 1, písm. a) a f) zákona č. 166/1993 Sb. o Nejvyšším kontrolním úřadu

³⁵ HENDRYCH, Dušan a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 366

³⁶ § 25 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb. Zák. o Nejvyšším kontrolním úřadu

³⁷ § 25 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb. Zák. o Nejvyšším kontrolním úřadu

mohou tedy včas zahájit přípravy na kontrolu. Např. na rok 2022 je připravováno 32 kontrolních činností (v roce 2021 jich bylo plánováno 38, v roce 2020 pak 34).

Kontrola jako taková, se skládá z několika fází: přípravy kontroly, samotné kontroly a zpracování kontrolního závěru.

V rámci přípravy kontroly se shromažďují veškeré dostupné informace a podklady, přičemž výsledkem této fáze je návrh programu kontroly. Obsahem programu kontroly je zejména stanovení předmětu kontroly, stanovení kontrolovaného období, stanovení rozsahu, cíle apod. Tato přípravná fáze se odehrává za zdi NKÚ a je neveřejná. Po schválení kontrolního programu k dané kontrolované osobě je následně přistoupeno k výkonu samotné kontroly.

Druhá fáze kontroly je stěžejní částí, při které fyzicky kontroloři vykonávají svoji činnost v daném místě, přičemž prověřují kontrolované oblasti dle schváleného kontrolního programu. V rámci této kontrolní činnosti zkoumají zejména soulad s právními předpisy, hospodárnost, účelnost a efektivnost. Výsledkem výkonu kontroly je kontrolní protokol, který obsahuje popis předmětu kontroly, zjištěných skutečností včetně uvedení a zhodnocení zjištěných nedostatků. Tento kontrolní protokol je následně předán kontrolované osobě, která může proti tomuto podat námítky, a to ve lhůtě 5 pracovních dnů od seznámení s kontrolním protokolem.

Lhůta pro podání námitek činí 5 pracovních dnů a je lhůtou procesní, avšak vedoucí skupiny kontrolujících může stanovit lhůtu delší, a to s přihlédnutím k rozsahu a obsahu kontrolního protokolu.

Aktivně legitimována k podání námitek je pouze osoba oprávněná jednat za kontrolovanou osobu, případně osoba pověřená k tomuto jednání. Touto osobou je myšlena zejména vedoucí osoba organizační složky státu.

Námítky proti kontrolnímu protokolu se podávají písemně v listinné nebo elektronické formě k rukám vedoucího skupiny kontrolujících, který o námítkách následně rozhodne. Obsahem námitek musí být uvedení konkrétních bodů, se kterými kontrolovaná osoba nesouhlasí, v čem spatřuje neúplnost, nesprávnost či nepřesnost. Tato tvrzení musí být doložena důkazy. Podání námitek nemá devolutivní účinek, a proto o nich bude rozhodovat vedoucí skupiny kontrolujících.

O těchto námítkách může vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnout tak, že jim vyhovuje zcela nebo z části, přičemž v části, ve které vyhovuje upraví kontrolní protokol, případně může rozhodnout, že námítkám nevyhovuje a protokol nechá ve stejné podobě.

Pokud vedoucí skupiny kontrolujících rozhodne, že se námítkám nevyhovuje, může kontrolovaná osoba podat do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí o námítkách odvolání. Toto odvolání se podává písemně buď k příslušnému senátu NKÚ, nebo ke Kolegiu NKÚ. Příslušný senát, případně Kolegium NKÚ může odvolání zamítnout, případně rozhodnutí o námítkách změnit nebo zrušit.

Kontrolní činnost NKÚ je zakončena kontrolními závěry, které jsou následně zveřejněny ve věstníku NKÚ.

2.2.4. Finanční kontrola

Finanční kontrola se řídí zejména zákonem č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů („prováděcí vyhláška k finanční kontrole“) a zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Hlavní cíle finanční kontroly jsou uvedeny v ust. § 4 zákona o finanční kontrole: „a) *dodržování právních předpisů a opatření přijatých orgány veřejné správy v*

mezích těchto předpisů při hospodaření s veřejnými prostředky k zajištění stanovených úkolů těmito orgány, b) zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům způsobeným zejména porušením právních předpisů, neekonomickým, neúčelným a neefektivním nakládáním s veřejnými prostředky nebo trestnou činností, c) včasné a spolehlivé informování vedoucích orgánů veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích, o jejich průkazném účetním zpracování za účelem účinného usměrňování činnosti orgánů veřejné správy v souladu se stanovenými úkoly, d) ekonomický, efektivní a účelný výkon veřejné správy.“

Finanční kontrolu v České republice dle zákona o finanční kontrole lze rozčlenit na tři druhy kontrol: veřejnosprávní kontrolu, kontrolu vykonávanou dle mezinárodních smluv, vnitřní kontrolní systém.

Veřejnosprávní kontrola je v zákoně o finanční kontrole uvedena v části druhé a stanoví, že ministerstvo financí jako ústřední orgán koordinuje výkon finanční kontroly ve veřejné správě. Tato kontrola může být předběžná, průběžná nebo následná.

Předběžná kontrola probíhá v období, kdy žadatel plánuje určité finanční operace. Úkolem této předběžné kontroly je stanovení vlastních potřeb, definování požadavků (technické specifikace), zjištění předpokládané hodnoty, příprava zadávací dokumentace apod.

Tato kontrola může probíhat až do okamžiku před vyhlášením veřejné zakázky. Jakmile již nelze ovlivnit parametry veřejné zakázky a tím i možnost podepsání smlouvy v daném znění, musí být předběžná kontrola ukončena. Tuto předběžnou kontrolu zajišťují vedoucí zaměstnanci uvnitř daného orgánu.

Tedy pokud např. bude obec Rohozná plánovat určité finanční operace, v rámci předběžné kontroly bude schvalovat použití veřejných prostředků starosta jako „vedoucí“ uvnitř tohoto orgánu. Jeho povinností je zejména posouzení podkladů pro vyhlášení veřejné zakázky / uzavření smlouvy, a tím i tedy čerpání finančních prostředků.

V rámci průběžné kontroly, kontrolní orgány prověřují zejména, zda byly dodrženy veškeré stanovené podmínky a předpisy pro čerpání těchto finančních prostředků, tedy zda připravovaná zadávací dokumentace odpovídá zákonům případně podmínkám pro čerpání dotací z evropských fondů apod.

Následná kontrola pak probíhá až po poskytnutí finančních prostředků a ukončení veřejné zakázky. V tomto případě kontrola zkoumá a vyhodnocuje, zda poskytnuté finanční prostředky byly vynaloženy v souladu se schválenými zadávacími podmínkami, v souladu se schválenými rozpočty, zda nedošlo k porušení předpisů a zda byla naplněna kritéria hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti.

Kontrola vykonávaná podle mezinárodních smluv je upravena zákonem o finanční kontrole v ust. § 24. Tuto kontrolu mohou provádět mezinárodní organizace v případě, že poskytují finanční prostředky na území ČR a za podmínek, které jsou přímo stanoveny v příslušných smlouvách.

Jako poslední způsob kontroly je zařazen „vnitřní kontrolní systém“. Ten je upraven v zákoně o finanční kontrole v části čtvrté zákona. Stanoví zejména osoby, které jsou zodpovědné za nastavení a dodržování vnitřního kontrolního systému, a dále pak rozděluje vnitřní kontrolní systém na řídicí kontrolu a interní audit.

Řídicí kontrola je dále členěná na předběžnou kontrolu, průběžnou a následnou kontrolu. Cílem této řídicí kontroly je snížení, případně vyloučení rizik, které by mohly ohrožovat řádné plnění úkolů orgánu veřejné správy a účelné, hospodárné a efektivní nakládání s veřejnými prostředky.

Interní audit je prováděn nezávislým útvarům, který je však součástí struktury daného orgánu je přímo podřízen vedoucímu orgánu veřejné správy. Interní auditor je zaměstnancem kontrolovaného subjektu a je do své funkce jmenován.

Cílem interního auditora je především nezávislé a objektivní přezkoumávání a ověřování vnitřních kontrolních systémů, případně jejich vytvoření a průběžné ověřování těchto, vyhodnocování rizik vztahujících se k činnosti orgánu veřejné správy, dohled nad dodržováním předpisů a souladu vnitřních předpisů se zákony.

Interní audit zahrnuje zejména „*finanční audity, které ověřují, zda údaje vykázané ve finančních, účetních a jiných výkazech věrně zobrazují majetek, zdroje jeho financování a hospodaření s ním, audity systémů, které prověřují a hodnotí systémy zajištění příjmů orgánu veřejné správy, včetně vymáhání pohledávek, financování jeho činnosti a zajištění správy veřejných prostředků, audity výkonu, které zkoumají výběrovým způsobem hospodárnost, efektivnost a účelnost operací i přiměřenost a účinnost vnitřního kontrolního systému.*“³⁸

Interní audit je vykonáván na základě plánů, a to střednědobých a ročních. Na základě provedeného auditu, vyhotoví auditor zprávy o svých zjištěních s doporučeními k přijetí opatření. Tyto zprávy jsou předávány vedoucímu orgánu veřejné správy.

Vzhledem k tomu, že v rámci finanční kontroly prováděné na kterékoli z výše uvedených úrovních se zkoumá zejména hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání finančních prostředků je zřejmé, že jako jedna z nejdůležitějších a nejčastěji kontrolovaných oblastí jsou právě veřejné zakázky.

2.2.5 Interní / externí audit

Jednou z možností kontroly nejen veřejných zakázek je provedení auditu. Ten může být proveden buď interními auditory (viz výše), tedy zaměstnanci kontrolovaného subjektu, nebo externími auditory, kteří nejsou v žádné spojitosti s kontrolovaným subjektem.

Externí audit lze definovat jako systematický, nezávislý a zdokumentovaný proces získávání důkazů kontroly a jejich objektivního hodnocení. Je prováděn celým týmem externích auditorů pod vedoucím certifikačního orgánu, který stanoví program auditu, jeho cíl a členy tohoto týmu.

Externí audit má za úkol zejména zjistit, zda v konkrétních účetních závěrkách nejsou závažné chyby. Je zaměřen zejména na minulost a jedná se zpravidla o

³⁸ § 28 odst. 4 zákona o finanční kontrole

jednorázovou kontrolu. Externí audit může být proveden na žádost zákazníka (je prováděn za úplatu), nebo ze zákona (ust. § 2 písm. a) zákona č. 93/2009Sb. o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů).

Povinný audit musí být proveden zejména u Hlavního města Prahy a městských částí, obcí, dobrovolných svazků obcí, u obchodních korporací a u soukromých škol, školek a předškolních zařízení za účelem ověření splnění podmínek dotací. Externí audit kromě kontroly účetních závěrek a dalších oblastí, také prověřuje hospodaření, a s tím spojené veřejné zakázky.

Auditní kontrola veřejných zakázek zahrnuje kontrolu podle ZZVZ, předpisů souvisejících s předmětem veřejných zakázek, předpisů souvisejících s financováním veřejných zakázek (zákon o rozpočtových pravidlech, zákon o finanční kontrole, podmínky dotačních programů, apod) a vnitřních předpisů kontrolovaného subjektu týkajících se veřejných zakázek.

Jak již bylo řečeno výše, interní a externí audit mají mnoho společného, a proto postupují téměř totožně. Auditní kontrola veřejných zakázek tedy zahrnuje kontrolu: zadávacích podkladů – zejména, zda-li byly zodpovězeny otázky 3E, vyhlášení veřejné zakázky – zda-li bylo vyhlášení provedeno v souladu se zákonem a vnitřními postupy organizace, veškerých úkonů zadavatele – zda-li některým ze svých úkonů zadavatel nemohl zvýhodnit či znevýhodnit některého z uchazečů a řízení je vedeno transparentním způsobem v souladu se zákony a vnitřními předpisy, nabídek uchazečů – zda-li byly doručeny řádně a včas, zprávy o posouzení a hodnocení nabídek, ukončení veřejné zakázky, řešení námitek.

Po dokončení auditní kontroly je zadavateli předložena Zpráva z kontroly veřejných zakázek, která obsahuje zjištěný stav, popis závad a návrhy na přijetí příslušných opatření a odstranění závad.

3. Praktická část – Příklady z rozhodovací praxe

Tato část práce je věnována konkrétním případům z rozhodovací praxe příslušných kontrolních orgánů, na kterých budu demonstrovat některé poznatky z teoretické části této práce uvedené do praxe.

3.1. Přezkum Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže

Popisované případy se věnují zastavení řízení z procesních důvodů, věcnému přezkumu řízení, řízení ve druhém stupni.

Rozhodnutí - I. Instance – zastavení řízení pro nesplnění obecných náležitostí návrhu

Jako příklad rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v I. Instanci, je popisováno rozhodnutí ze dne 12.6.2018, č.j. ÚOHS-S0190/2018/VZ-16661/2018/521/RŠu. Předmětem této veřejné zakázky byla dodávka „plicních ventilátorů“. Účastníky tohoto řízení byli Fakultní nemocnice Olomouc jako zadavatel, společnost Dräger Medical, s.r.o., jako navrhovatel a společnost medisap, s.r.o., jako vybraný dodavatel.

Předmětem tohoto řízení byl návrh na zahájení správního řízení o přezkoumání úkonů zadavatele (v tomto případě Fakultní nemocnice Olomouc), podaný společností Dräger Medical, s.r.o., která se předtím neúspěšně domáhala námitkami zrušení rozhodnutí o vyloučení z další účasti v zadávacím řízení.

Jedná se o tzv. I. instanční řízení před ÚOHS, které bylo zahájeno na návrh. Rozhodnutí je rozčleněno do několika částí: záhlaví, které označuje účastníky řízení a jejich postavení v tomto řízení, dále označuje zadávací řízení vedené zadavatelem. Dále je výroková část, tedy podstata celého rozhodnutí a následuje důkladné odůvodnění tohoto rozhodnutí. Odůvodnění je dále rozděleno do několika částí. V první části Úřad odůvodňuje svoji pravomoc a dále se zabývá

návrhem. V této části důkladně zkoumá, čeho se navrhovatel domáhá, a zda byly splněny všechny podmínky, nejen pro podání návrhu (tedy zda se navrhovatel domáhal svého práva prostřednictvím námitek), ale také zda byly splněny veškeré podmínky v souladu s ustanovením § 251 ZZVZ, tedy co musí návrh obsahovat a co musí navrhovatel udělat za úkony. Zároveň zde uvádí stanovisko zadavatele k návrhu navrhovatele.

V další části odůvodnění, označené „Závěry Úřadu“, jsou vysvětleny důvody pro rozhodnutí. Úřad v této části shrnuje veškeré zákonné podmínky pro podání návrhu na zahájení správního řízení o přezkoumání úkonů zadavatele. Jednou z těchto podmínek je také skutečnost, že navrhovatel je povinen návrh doručit *„Úřadu a ve stejnopisu zadavateli do 10 dnů ode dne, v němž stěžovatel obdržel rozhodnutí, kterým zadavatel námitky odmítnul.“*³⁹

Úřad dále důsledně prozkoumával předložené důkazy, zejména o datech doručení a odeslání jednotlivých rozhodnutí. Z těchto šetření pak vyplývá, že navrhovatel podal svůj návrh na zahájení správního řízení o přezkoumání úkonů zadavatele po uplynutí zákonem stanovené lhůty. Vzhledem k výše uvedenému nesplnění podmínek pro podání návrhu, Úřad rozhodl o zastavení správního řízení v souladu s ustanovením § 257 odst. e) ZZVZ.

Jako poslední část tohoto rozhodnutí je pak poučení o opravném prostředku, kterým je v tomto případě rozklad. Lhůta pro podání rozkladu činí 15 dnů ode dne doručení výše uvedeného rozhodnutí. Rozklad se podává k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, prostřednictvím ÚOHS. Zároveň uvádí, že případný rozklad, nemá odkladný účinek.

Rozhodnutí I. instance – přezkum řízení

Jako další příklad je popisováno rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ze dne 3.2.2022, spisová značka: ÚOHS-S0610/2021/VZ. Účastníky tohoto řízení jsou zadavatel - Ministerstvo vnitra ČR a navrhovatel – společnost

³⁹ § 251 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb.

GORDIC spol.s.r.o. Předmětem tohoto návrhu je „přezkoumání úkonů zadavatele učiněných při zadávání veřejné zakázky: „Nástroj pro naplnění práv subjektů údajů na přístup k osobním údajům a práva na opravu, výmaz nebo omezení zpracování v souvislosti se zefektivněním ochrany osobních údajů“⁴⁰.

Navrhovatel se domáhá přezkoumání rozhodnutí zadavatele o zrušení veřejné zakázky, neboť se domnívá, že bylo v rozporu se zákonem, konkrétně v rozporu s ustanovením § 127 odst. 2, písm. h) ZZVZ.

Úřad v tomto případě vydal Rozhodnutí, které člení do několika částí, a to záhlaví, kde označuje toho, kdo o návrhu rozhoduje (Úřad), účastníky řízení, a předmět řízení.

Ve druhé části je výrok, tedy jak o daném návrhu rozhodl a následuje odůvodnění.

Odůvodnění je vždy členěno na několik dalších částí. Nejprve jsou přiblíženy skutečnosti ze zadávacího řízení, probíhajícího před zadavatelem. Následně je specifikován obsah návrhu navrhovatele a všechna jeho podstatná tvrzení. V další části je pak shrnut průběh správního řízení, zejména vyjádření zadavatele k danému návrhu a tvrzení navrhovatele.

V Poslední části odůvodnění jsou pak uvedeny „Závěry Úřadu“, ve kterých shrnuje nejen relevantní právní ustanovení, dle kterých rozhodl, ale také shrnuje veškeré zjištěné skutečnosti, které vyplynuly z předložené dokumentace. Součástí těchto „Závěrů Úřadu“, je pak samostatná část s názvem „právní posouzení“. V této části Úřad konstatuje, jakým způsobem posoudil jednotlivá tvrzení navrhovatele i zadavatele, prošetřuje veškeré postupy, které byly v rámci zadávacího řízení učiněny a zároveň se vyjadřuje ke všem bodům návrhu navrhovatele, případně vyjádření zadavatele.

Poslední částí tohoto rozhodnutí je pak poučení o opravném prostředku, kterým je v tomto případě rozklad. Lhůta pro podání rozkladu činí 15 dnů ode dne doručení výše uvedeného rozhodnutí. Rozklad se podává k předsedovi Úřadu pro

⁴⁰ Rozhodnutí ÚOHS ze dne 3.2.2022, č.j. ÚOHS-04167/2022/500, sp.zn. ÚOHS-S0610/2021/VZ

ochranu hospodářské soutěže, prostřednictvím ÚOHS. Zároveň uvádí, že případný rozklad, nemá odkladný účinek.

Rozhodnutí II. instance v řízení o Rozkladu

Dalším příkladem je rozhodnutí ze dne 24.3.2021, č.j. ÚOHS-09324/2021/163/PBI⁴¹ týkající se veřejné zakázky: „Jednotný informační systém práce a sociálních věcí – IS Sociální dávky II.“. Účastníky tohoto řízení jsou společnost DXC Technology Czech Republic, s.r.o., na straně navrhovatele a Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí jako zadavatel.

O rozkladu rozhoduje předseda úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rozhodnutí ve druhé instanci je rozděleno do několika částí: v první části rozhodnutí je označeno, kdo rozhoduje, označuje účastníky řízení, přesně specifikuje, název zadávacího řízení a označuje předchozí rozhodnutí Úřadu, a to datem, číslem jednacím a spisovnou značkou. V samostatné části je pak uveden výrok předsedy Úřadu a následuje odůvodnění.

Odůvodnění se dále člení na část I. – ve které jsou uvedeny veškeré podstatné informace k zadávacímu řízení realizovaném zadavatelem, ve II. části shrnuje Správní řízení vedené před Úřadem včetně jeho rozhodnutí. Ve III. části označuje sp.zn. a datumem Rozhodnutí Úřadu, tzv. „napadené rozhodnutí“, ve IV. části konstatuje podstatné informace podané navrhovatelem k rozkladu proti napadenému rozhodnutí a vyjádření zadavatele k rozkladu. V části V. Úřad konstatuje na základě, kterých ustanovení bude dále rozhodovat a zdůvodňuje předání spisu předsedovi Úřadu k rozhodnutí. V části VI. pak Úřad zdůvodňuje své rozhodnutí o potvrzení napadeného rozhodnutí a zamítnutí rozkladu, které pak v VII. Části už Úřad pouze shrnuje. Jako poslední částí rozhodnutí je pak poučení účastníků o možnosti / nemožnosti podat odvolání.

⁴¹ Příloha č. 3 diplomové práce - rozhodnutí ze dne 24.3.2021, č.j. ÚOHS-09324/2021/163/PBI

Rozhodnutí o rozkladu předcházelo zadávací řízení realizované zadavatelem, v rámci kterého byl navrhovatel – tedy Spol. DXC Technology Czech Republic, s.r.o. vyloučen ze zadávacího řízení z důvodu mimořádně nízké ceny. A dále rozhodnutí o rozkladu předcházelo rozhodnutí ÚOHS I. instance ze dne 19.8.2020 č.j. ÚOHS-25762/2020/541/AHr, ve kterém Úřad rozhodl, že zadavatel nepostupoval transparentně při zadávání veřejné zakázky, když nedodržel postup stanovený v § 113 odst. 6 ZZVZ (posouzení objasnění mimořádně nízké nabídkové ceny), zrušil rozhodnutí o vyloučení navrhovatele společnosti DXC Technology Czech Republic, s.r.o., uložil zadavateli zákaz uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku, a to do pravomocného skončení správního řízení a uložil zadavateli uhradit náklady řízení ve výši 30.000,- Kč.

Proti prvostupňovému rozhodnutí Úřadu podal zadavatel rozklad do všech výroků. Předseda ÚOHS toto rozhodnutí zrušil a vrátil věc Úřadu k novému projednání z důvodu nesprávného právního posouzení věci.

V rámci nového projednání pak Úřad rozhodl tak, že návrh navrhovatele se zamítá, neboť nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření.

Proti tomuto rozhodnutí podal navrhovatel opět rozklad, ve kterém uvádí požadavek na přezkoumání dodržení postupu při posuzování mimořádně nízké ceny navrhovatele v nabídce, neboť zadavatel neumožnil navrhovateli poskytnout relevantní informace a podklady k objasnění mimořádně nízké ceny. Následně byl obeslán zadavatel, aby se k danému rozkladu vyjádřil. Poté Úřad rozhodl, tak, že předchozí rozhodnutí potvrzuje a podaný rozklad zamítá.

V následující části, Úřad podrobně zkoumal veškeré dokumenty vydané zadavatelem, porovnává je s různými předchozími veřejnými zakázkami obdobného charakteru z důvodu komparace cen, konstatuje jednání zadavatele i navrhovatele, analyzuje vlastní domněnky, které opírá o nejrůznější ustanovení zákona, předchozí rozhodnutí Úřadu i rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Úřad v této části rozhodnutí je povinen se vyjádřit ke všem skutečnostem, které navrhovatel namítá. Tato část rozhodnutí, je tedy logicky nejdelší a nejobsáhlejší, neboť obsahuje, veškerá zdůvodnění Úřadu.

Závěrem pak Úřad v souladu s ustanovením § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 152 odst. 5 téhož zákona stanoví, že se proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nelze odvolat.

3.2. Soudní přezkum zadávacího řízení

Přezkum Ústavním soudem

Jako příklad soudního přezkumu ústavním soudem je popisováno rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 2.11.2021 sp.zn. Pl. ÚS 24/21. Účastníky tohoto řízení jsou společnost Kapsch Telematic Services, spol. s.r.o. jako navrhovatel, a vedlejší účastníci tohoto řízení jsou Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Senát Parlamentu ČR a Vlády ČR. Předmětem tohoto řízení je návrh na zrušení ustanovení § 257 písm. j) ZZVZ – zastavení řízení.

Navrhovatel se mimo jiné domáhal i zrušení rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a rozsudků Krajského soudu v Brně. Důvodem bylo přesvědčení, že „byla porušena její ústavně zaručená práva podle čl. 36 odst. 1 v spojení s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a dále namítá porušení čl. 96 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen "Ústava"), čl. 1 odst. 1, 3 odst. 1 a 37 odst. 3 Listiny, čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen "Úmluva") a čl. 14 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech“⁴².

Ústavní soud ve svém obsáhlém rozhodnutí shrnuje veškerá předchozí rozhodnutí a stanoviska nejen soudů a správních orgánů, ale také i námitky stěžovatelky. V jedné ze svých stížností stěžovatelka uvádí, že „správní orgány a soudy porušily její právo na tzv. jinou právní ochranu a na účinný přezkum postupu orgánu veřejné správy soudem“⁴³.

⁴² Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 2.11.2021, sp.zn. Pl. ÚS 24/21 -

⁴³ Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 2.11.2021, sp.zn. Pl. ÚS 24/21 – bod 27

V rámci tohoto rozhodnutí si ústavní soud vyžádal i stanovisko Vlády ČR, Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Senátu Parlamentu ČR, Ministerstva dopravy ČR, Nejvyššího správního soudu, Krajského soudu a ÚOHS. Např. Vláda ČR se k bodu 47 rozhodnutí vyjadřuje takto: „Podle vlády zrušení § 257 písm. j) ZZVZ by nevedlo ke zjednání nápravy domnělého protiústavního stavu, protože spolu s tímto ustanovením by bylo nezbytné změnit § 51 odst. 1 ZZVZ a § 263 odst. 2 ZZVZ, které zamezují uložení případného nápravného opatření po uzavření smlouvy. Do ZZVZ by musel být implementován mechanismus, který by platnost smlouvy podmiňoval tím, že nebyla uzavřena v souladu se ZZVZ“.

Ústavní soud se dále zabýval tvrzením navrhovatele, ze kterého vyplývá, že: „spatřuje protiústavnost napadeného ustanovení v tom, že jeho aplikace vede k porušení práva účastníků přezkumného řízení na soudní a jinou právní ochranu“⁴⁴.

Závěrem svého odůvodnění rozhodnutí Ústavní soud uvádí: „Z pohledu přiměřenosti institutu zastavení přezkumného řízení je konečně zásadní, že ani účastníkům zastaveného přezkumného řízení se cesta k věcnému přezkumu postupu zadavatele při zadávání veřejné zakázky zastavením přezkumného řízení zcela neuzavírá“⁴⁵.

„Z výše uvedeného vyplývá, že napadená zákonná povinnost zastavit přezkumné řízení v případě, že je uzavřena smlouva na předmět veřejné zakázky, je obecně přiměřená vůči sledovanému legitimnímu cíli. Ústavní soud proto dospěl závěru, že napadený § 257 písm. j) ZZVZ je v souladu s ústavním pořádkem.“⁴⁶

3.3. Kontrola veřejných zakázek provedená Nejvyšším Kontrolním úřadem

Jako příklad kontroly veřejných zakázek je popisována kontrola prováděná u Ministerstva obrany, č. kontrolní akce 20/03 (kontrolní závěr z kontrolní akce je

⁴⁴ Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 2.11.2021, sp.zn. Pl ÚS 24/21 – bod 69 – věta druhá

⁴⁵ Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 2.11.2021, sp.zn. Pl ÚS 24/21 – bod 86 – věta první

⁴⁶ Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 2.11.2021, sp.zn. Pl ÚS 24/21 – bod 88

přílohou č. 2 této diplomové práce), kdy předmětem kontroly bylo prověření hospodárnosti a účelnosti pořizování vojenské výzbroje Armádě ČR. V rámci této kontroly byly posuzovány veřejné zakázky vyhlášené v období od roku 2017 do roku 2019.

Kontrolní závěr z kontrolní akce schválený usnesením Kolegia NKÚ na XIX. jednání, konaném dne 14.12.2020 je rozdělen do čtyř částí. V první části kontrolního závěru je uvedeno shrnutí a vyhodnocení celé kontroly. Ve druhé části „Informace o kontrolované oblasti“, je blíže specifikována kontrolovaná osoba a její účel, celkové zhodnocení počtu veřejných zakázek a finančního rozsahu v kontrolovaném období. Ve třetí části je blíže specifikováno, co bylo cílem kontroly a z jakých kontrolovaných vzorků bylo vycházeno při této kontrole. V poslední části jsou pak uvedené podrobně skutečnosti zjištěné kontrolou.

V rámci vyhodnocování kontroly bylo přihlíženo zejména k ZZVZ, koncepci výstavby Armády ČR do roku 2025 a k zákonu č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

V rámci vyhodnocení jsou pak uvedena pochybení, kterých se Ministerstvo obrany dopustilo při vyhlašování veřejných zakázek. Tato pochybení jsou pak jednotlivě uvedena v souvislosti s danými veřejnými zakázkami.

Jedno z nejzávažnějších pochybení v celém kontrolovaném souboru veřejných zakázek je porušení zásady transparentnosti. Dalšími porušeními byly např. zrušení zadávacího řízení v rozporu s ustanovením § 127 odst. 1 a 2 ZZVZ, neuzavření smlouvy v souladu se zadávacími podmínkami dle ust. § 51 odst. 3 ZZVZ, podstatná změna smlouvy oproti návrhu smlouvy v zadávacích podmínkách § 222 odst. 1 a 3 písm. b) ZZVZ. Za méně podstatná pochybení pak lze vyhodnotit neuveřejnění písemné zprávy ve lhůtě 30 dnů od ukončení

zadávacího řízení dle § 217 odst. 5 ZZVZ a neodeslání oznámení o výsledku zadávacího řízení ve lhůtě 30 dnů od uzavření smlouvy dle § 126 ZZVZ.

S přihlédnutím k ostatním pochybením týkajících se např. chybné specifikace pořizovaného majetku, nevyžití institutu rámcové dohody, neověřování parametrů pořizované výzbroje před podpisem smlouvy apod. lze celkově veřejné zakázky vyhlášené Ministerstvem obrany vyhodnotit jako neefektivní.

Z výše uvedeného vyplývá, že došlo k několika přestupkům dle ust. § 269 odst. 1 písm. a) a e) ZZVZ (neuveřejnění oznámení o výsledku zadávacího řízení a neuveřejnění písemné zprávy), za což zadavateli hrozí dle § 269 odst. 3 ZZVZ pokuta až do výše 200.000,- Kč a přestupků dle ust. § 268 odst. 1 písm. a) ZZVZ (nebyla dodržena pravidla stanovená zákonem pro zadání veřejné zakázky – např. § 6 zásada transparentnosti) za což zadavateli hrozí dle § 268 odst. 2 písm. a) ZZVZ pokuta do 10% ceny veřejné zakázky nebo do 20.mil. Kč, pokud není možné celkovou cenu veřejné zakázky zjistit.

Vzhledem k tomu, že byly spáchány dle mého názoru závažné přestupky dle ZZVZ, měl by ÚOHS zahájit řízení o přezkoumání úkonů zadavatele z moci úřední, případně měl být podán písemný návrh stěžovatele, v tomto případě NKÚ, na přezkoumání úkonů zadavatele. Z dostupných rejstříků, však nebylo takového podání či řízení dohledáno.

4. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo nastínit nejen základní pojmy a možnosti kontroly v oblasti veřejných zakázek, ale také posoudit a zhodnotit, zda-li je kontrola veřejných zakázek dostatečná, a to jak z pohledu kontrolních orgánů, tak z pohledu dodavatele, případně navrhnout zlepšení v těchto oblastech.

Shrnutím lze konstatovat, že z pohledu kontrolních orgánů, je kontrola veřejných zakázek více než dostatečná. Vezmeme-li v úvahu že může být kontrolována nejen na úrovni správního úřadu, ale také soudů a NKÚ. Lze tedy říci, že je zde dostatek subjektů, které jsou schopny a oprávněny zkontrolovat soulad přípravy, průběhu i samotné zadání veřejných zakázek, s veškerými právními předpisy.

Podíváme-li se však na kontrolu veřejných zakázek z pohledu dodavatele, je nutno konstatovat, že tato se nejeví zcela dostatečná, zejména u veřejných zakázek malého rozsahu.

Tato nedostatečnost možnosti kontroly veřejných zakázek jednoznačně plyne z toho, že tento režim veřejných zakázek ZZVZ žádným způsobem neupravuje. Tento zákon pouze konstatuje v ust. § 27 ZZVZ výši finančního objemu, do kterého je možné zadat veřejnou zakázku malého rozsahu a dále v ust. § 31, že zadavatel není povinen zadat v zadávacím řízení veřejnou zakázku malého rozsahu, avšak musí dodržovat zásady zadávacího řízení dle § 6 ZZVZ.

Z těchto dvou, respektive tří ustanovení ZZVZ neplynou téměř žádná pravidla pro tento režim veřejných zakázek. Lze říci, že zvolením tohoto režimu má zadavatel téměř neomezené možnosti pro uzavírání kontraktů, a to až do výše hodnoty 2,000.000,- Kč.

Zadavatel si může pravidla pro zadávání veřejných zakázek upravit vnitřními předpisy, avšak povinnost k tomuto není. V případě, že zadavatel zadává veřejnou zakázku malého rozsahu a bude čerpat dotace, musí postupovat v souladu s pravidly pro poskytování dotací, avšak ani v rámci těchto pravidel není upravena žádná možnost domáhat se ochrany.

Zároveň je nutno podotknout, že z pohledu dodavatele je tento režim veřejných zakázek „nejrizikovější“, neboť se účastník tohoto řízení nemůže domáhat ani žádné ochrany proti nesprávnému postupu zadavatele. ZZVZ neumožňuje dodavatelům podat námitky, právě s ohledem na to, že se nejedná o klasické

zadávací řízení dle zákona. Dodavatel je tedy odkázán na rozhodnutí zadavatele bez možnosti přezkoumání.

Jedinou možností, jak se může dodavatel domáhat nějaké ochrany proti postupu zadavatele spatřuji v podání podnětu k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, avšak stěžovatel pak nemůže navrhnout nápravná opatření a není vlastně ani účastníkem řízení.

Dle mého názoru, by bylo vhodné a rozhodně na místě upravit zákonem nejen postup zadavatele při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu, ale také upravit možnosti dodavatele domáhat se opravnými prostředky ochrany proti nesprávnému postupu zadavatele. Zároveň by bylo vhodné, aby zákon upravit také možnost přezkumu těchto veřejných zakázek buď prostřednictvím ÚOHS, případně jiného správního orgánu.

Přílohy:

- 1) Kontrolní otázky k veřejným zakázkám v otevřeném řízení
- 2) rozhodnutí ÚHOS ze dne 24.3.2021, č.j. ÚOHS-09324/2021/163/PBI
- 3) kontrolní závěr NKÚ

Použité předpisy

- ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky
- ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky
- zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu
- zákona č. 134/2011 Sb.
- zákon č. 255/2012 Sb. O kontrole (kontrolní řád)
- zákon č. 561 /2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon),
- zákon č. 500/2004 Sb. Správní řád
- zákon č. 166/1993 Sb. o Nejvyšším kontrolním úřadu
- zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
- zákon č. 93/2009Sb. o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech)
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
- Usnesení vlády ČR č. 69/2020 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR, byl na území České republiky
- Usnesení vlády České republiky č. 391/2020 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR
- Usnesení vlády České republiky č. 59/2021 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR,
- Usnesení vlády České republiky č. 96/2021 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR,
- Usnesení vlády České republiky č. 434/2021 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR,
- Sdělení Evropské komise 2020/C 108 I/01 – Pokyn Evropské komise k používání rámce pro zadávání veřejných zakázek v mimořádné situaci související s krizí COVID-19

- Metodický pokyn CHJ č. 13, vydaný Centrální harmonizační jednotkou Ministerstva financí ČR - Kontrola finančních prostředků poskytovaných z EU fondů, programové období 2021-2027

Použitá literatura

- JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, LIBOSVÁR, Ondřej. Zákon o kontrole. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021
- BLAŽEK, Tomáš, JIRÁSEK, Jan, MOLEK, Pavel, POSPÍŠIL, Petr, SOCHOROVÁ, Vendula, ŠEBEK, Petr. Soudní řád správní. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016
- HENDRYCH, Dušan a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016
- BALÝOVÁ, Lucie, Veřejné zakázky. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020,
- Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2020, vydaná Ministerstvem pro místní rozvoj – květen 2021, zveřejněná na webových stránkách: [Výroční-zpráva-o-stavu-veřejných-zakázek-v-ČR-za-rok-2020.pdf \(portal-vz.cz\)](#)
- Důvodová zpráva k zákonu o zadávání veřejných zakázek

Webové odkazy:

- Doporučení Ministerstva pro místní rozvoj zveřejněná na webových stránkách: [Doporučení k zadávání zakázek v době koronavirové nákazy - Portál o veřejných zakázkách \(portal-vz.cz\)](#)
- statistika zveřejněná ÚOHS za rok 2020 - [Úřad pro ochranu hospodářské soutěže | Statistiky z oblasti veřejných zakázek \(uohs.cz\)](#)

Použitá rozhodnutí

- rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 2.11.2021 sp.zn. Pl. ÚS 24/21
- nález Ústavního soudu ze dne 30.10.2019, sp. zn. Pl. ÚS 7/19
- rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2017, č. j. 9 As 195/2015-68
- rozhodnutí Nejvyššího správního soudu 8 Afs 46/2009
- rozhodnutí Krajského soudu v Brně, ze dne 29. 6. 2020, č. j. 30 A 145/2018-64

- rozhodnutí ÚOHS ze dne 8. 7. 2021, č. j. 22760/2021/500/AIV, sp. zn. S0192/2021/VZ
- rozhodnutí předsedy ÚOHS ze dne 2. 2. 2021, č. j. ÚOHS-41396/2020/323/MPe
- rozhodnutí ÚOHS ze dne 21. 6. 2017, č. j. ÚOHS-S0170/2017/VZ-18607/2017/513/JLí
- rozhodnutí ÚOHS ze dne 13. 12. 2019, č. j. ÚOHS-S0148,0149/2019/VZ-34536/2019/542/MKd
- rozhodnutí ÚOHS ze dne 24. 5. 2018, č. j. ÚOHS-S0175/2018/VZ-14912/2018/532/Loh
- rozhodnutí ÚOHS ze dne 11. 1. 2013, sp. zn. S383/2012
- rozhodnutí ÚOHS ze dne 3.2.2022, spisová značka: ÚOHS-S0610/2021/VZ
- rozhodnutí ze dne 12.6.2018, č.j. ÚOHS-S0190/2018/VZ-16661/2018/521/RŠu
- rozhodnutí ze dne 24.3.2021, č.j. ÚOHS-09324/2021/163/PBI

Příloha č. 1 - kontrolní otázky k veřejným zakázkám v otevřeném řízení

ID	ID hlavní otázky	KL	Hlavní otázka	Díličí otázka	Poznámka (relevantní právní předpisy ČR/EU a jiné závazné dokumenty)	Poznámka (výklad MFČR a MMR)	Poznámka (výklad ŘO)	ANO / NE/ NR	Komentář (např. odkaz na dokumentaci)
1	1	OR	Je zakázka realizována v souladu s projektovou dokumentací?						
2		OR		Odpovídá předmět plnění a technické podmínky informacím uvedeným v projektové dokumentaci?					
3	2	OR	Jsou předmět plnění a technické podmínky specifikovány přiměřeně s ohledem na technickou složitost předmětu plnění a stanoveny v souladu se Zákonem?		§ 36, 89 - 95, 102; Směrnice 2014/24/EU čl. 42				
4		OR		Jsou předmět plnění a technické podmínky dostatečně specifikovány, aby bylo možné předložit srovnatelné nabídky?					
5		OR		Platí, že předmět plnění a technické podmínky nejsou příliš úzce specifikovány tak, aby omezovaly hospodářskou soutěž?	§ 36 odst.1				
6		OR		Platí, že předmět plnění a technické podmínky nejsou stanoveny tak, aby určitým dodavatelům bezdůvodně přímo nebo nepřímo zaručovaly konkurenční výhodu nebo vytvářely bezdůvodně překážky hospodářské soutěže?	§ 36 odst.1				
7		OR		Platí, že zadavatel nevymezil předmět plnění tak, že obsahuje nesouvisející plnění?					
8		OR		Pokud je to vhodné a možné, bere technická specifikace v úvahu kritéria přístupnosti pro zdravotně postižené uživatele?	§ 93 odst. 1				
9		OR		Pokud zadavatel stanovil technické podmínky prostřednictvím přímého nebo nepřímého odkazu na názvy a specifická označení, platí, že to bylo odůvodněno předmětem VZ?	§ 89 odst. 5				
10		OR		Pokud zadavatel stanovil technické podmínky prostřednictvím přímého nebo nepřímého odkazu na názvy a specifická označení, platí, že bez jejich použití by nebylo stanovení technických podmínek dostatečně přesné nebo srozumitelné?	§ 89 odst. 6				
11		OR		Pokud zadavatel stanovil technické podmínky prostřednictvím přímého nebo nepřímého odkazu na názvy a specifická označení, platí, že zadavatel uvedl možnost nabídnout rovnocenné řešení?	§ 89 odst. 6				
12		OR		Pokud jsou připuštěny nebo požadovány varianty, umožňuje to povaha předmětu VZ?	§ 102 odst. 2				
13	3	OR	Pokud je VZ rozdělena na části, postupoval zadavatel v souladu se Zákonem?		§ 18, 101; Směrnice 2014/24/EU čl. 46				
14		OR		Pokud je VZ rozdělena na části, postupoval zadavatel při výběru dodavatele v každé části odděleně?	§ 101 odst. 1				
15		OR		Pokud je VZ rozdělena na části, byla předpokládaná hodnota stanovena podle součtu předpokládaných hodnot všech těchto částí bez ohledu na to, zda je VZ zadávána v jednom či více ZŘ, nebo zadavatelem samostatně nebo ve spolupráci s jiným zadavatelem nebo jinou osobou?	§ 18				
16		OR		Pokud je byla VZ rozdělena na části, stanovil zadavatel v oznámení o zahájení ZŘ, zda dodavatel může podat nabídku na jednu, několik nebo na všechny části VZ?	§ 101 odst.2				
17		OR		Pokud zadavatel využil možnosti omezit počet částí zadávaných jednomu dodavateli, vymezil pravidla pro výběr těch částí, které mu budou zadány?	§ 101 odst.3				
18	4	OR	Stanovil zadavatel předpokládanou hodnotu VZ v souladu se Zákonem?		§ 16 - 24, 66, 100; Směrnice 2014/24/EU čl. 40				
19		OR		Byla do předpokládané hodnoty zahrnuta hodnota všech plnění, která vyplývají ze smlouvy na VZ včetně vyhrazených práv na rozšíření plnění či jinou změnu smlouvy?	§ 16 odst.2, § 66, 100				
20		OR		Zahrnuje součet předpokládaných hodnot částí VZ předpokládanou hodnotu všech plnění, která tvoří jeden funkční celek a jsou zadávána v časové souvislosti?	§ 18 odst.2				
21		OR		Odpovídá režim VZ předpokládané hodnotě VZ a finančním limitům stanoveným Zákonem pro použití daného režimu VZ?	§ 24				
22	5	OR	Stanovil zadavatel postup v souladu se Zákonem s ohledem na druh VZ, druh ZŘ, režim VZ a kombinaci předmětu?		§ 1 - 32				
23		OR		Stanovil zadavatel postup stanovený Zákonem s ohledem na zvolený druh VZ?					

ID	ID hlavní otázky	KL	Hlavní otázka	Díčí otázka	Poznámka (relevantní právní předpisy ČR/EU a jiné závazné dokumenty)	Poznámka (výklad MFČR a MMR)	Poznámka (výklad ŘO)	ANO / NE/ NR	Komentář (např. odkaz na dokumentaci)
24		OR		Stanovil zadavatel postup stanovený Zákonem s ohledem na zvolený druh ZŘ?					
25		OR		Stanovil zadavatel postup stanovený Zákonem s ohledem na zvolený režim VZ?					
26		OR		Pokud se jedná o VZ s kombinací předmětu, určil zadavatel správně druh VZ?					
27	6	OR	Obsahuje ZD obchodní nebo jiné smluvní podmínky a byly stanoveny v souladu se Zákonem?		§ 37, 100				
28		OR		Obsahuje ZD obchodní podmínky nebo jiné smluvní podmínky včetně platebních podmínek?	§ 37 odst.1				
29		OR		Platí, že obchodní nebo jiné smluvní podmínky včetně platebních podmínek nebyly stanoveny diskriminačně?					
30		OR		Platí, že obchodní nebo jiné smluvní podmínky včetně platebních podmínek byly stanoveny přiměřeně vzhledem ke složitosti a rozsahu předmětu VZ?					
31	7	OR	Obsahuje ZD kritéria kvalifikace a byla stanovena v souladu se Zákonem?		§ 36, 73 - 88				
32		OR		Obsahuje ZD základní způsobilost dle § 74, profesní způsobilost dle § 77 odst. 1?	§ 74, 77 odst. 1				
33		OR		Byly požadavky na prokázání základní a profesní způsobilosti stanoveny v souladu se Zákonem?	§ 75 odst. 1, § 77 odst. 2				
34		OR		Pokud zadavatel požaduje prokázání ekonomické nebo technické kvalifikace, platí, že jsou kritéria stanovena přiměřeně vzhledem ke složitosti a rozsahu předmětu VZ?	§ 78 odst. 5, § 79 odst. 2				
35		OR		Platí, že kritéria kvalifikace nejsou stanovena tak, aby určitým dodavatelům bezdůvodně přímo nebo nepřímo zaručovala konkurenční výhodu nebo vytvářela neopodstatněné překážky hospodářské soutěže?	§ 36 odst. 1				
36	8	OR	Platí, že zadavatel nestanovil takové podmínky účasti, které Zákon vylučuje?		§ 37				
37		OR		Platí, že zadavatel jako podmínku účasti v ZŘ nepožadoval určitou právní formu dodavatele?	§ 37 odst. 3				
38		OR		Platí, že zadavatel jako podmínku účasti v ZŘ nepožadoval určitou formu spolupráce dodavatelů nabízejících plnění VZ společně?	§ 37 odst. 4				
39	9	OR	Pokud zadavatel stanovil technické podmínky prostřednictvím přímého nebo nepřímého odkazu na názvy a specifická označení, platí, že to bylo odůvodněno předmětem VZ?		§ 89 odst. 5				
40	10	OR	Stanovil zadavatel pravidla pro hodnocení nabídek v souladu se Zákonem?		§ 36, 102, 114 - 116				
41		OR		Stanovil zadavatel kritéria hodnocení?	§ 115 odst. 1				
42		OR		Stanovil zadavatel metodu vyhodnocení nabídek v jednotlivých kritériích?	§ 115 odst. 1				
43		OR		Stanovil zadavatel váhu nebo jiný matematický vztah mezi jednotlivými kritérii hodnocení?	§ 115 odst. 1				
44		OR		Platí, že kritéria kvality nejsou stanovena tak, aby určitým dodavatelům přímo nebo nepřímo zaručovala konkurenční výhodu nebo vytvářela bezdůvodně překážky hospodářské soutěže?	§ 36 odst. 1				
45		OR		Byla kritéria kvality vymezena tak, aby podle nich nabídky mohly být porovnatelné a naplnění kritérií ověřitelné?	§ 116 odst. 3				
46		OR		Platí, že kritéria kvality souvisí s předmětem VZ?	§ 116 odst. 1				
47		OR		Platí, že smluvní podmínky, jejichž účelem je utváření povinností dodavatele, ani platební podmínky nebyly stanoveny jako kritérium kvality?	§ 116 odst. 3				
48		OR		Pokud jsou varianty připuštěny nebo požadovány, stanovil zadavatel taková kritéria hodnocení, jejichž prostřednictvím je možné hodnotit jak nabídky s variantami, tak nabídky, které varianty neobsahují?	§ 102 odst. 4				
49		OR		Pokud byla stanovena ekonomická výhodnost pouze na základě nejnižší nabídkové ceny, platí, že to nebylo v případě VZ na služby uvedené v § 114 odst. 3 písm. b)?	§ 114 odst. 3				
50	11	OR	Obsahuje ZD náležitosti stanovené Zákonem?		§ 9, 16, 36, 37, 39, 41, 46, 57, 83, 85, 102, 104, 115, 212				
51		OR		Obsahuje ZD podmínky průběhu ZŘ?	§ 39				

ID	ID hlavní otázky	KL	Hlavní otázka	Dílejší otázka	Poznámka (relevantní právní předpisy ČR/EU a jiné závazné dokumenty)	Poznámka (výklad MFČR a MMR)	Poznámka (výklad RO)	ANO / NE / NR	Komentář (např. odkaz na dokumentaci)
52		OR		Obsahuje ZD podmínky účasti v zadávacím řízení?	§ 37				
53		OR		Obsahuje ZD pravidla pro hodnocení nabídek?	§ 115				
54		OR		Obsahuje ZD další podmínky pro uzavření smlouvy na veřejnou zakázku dle § 104?	§ 104				
55		OR		Obsahuje ZD ostatní náležitosti a příslušné formuláře dle § 212?	§ 212				
56		OR		Obsahuje ZD minimální technické podmínky v případě variant?	§ 102				
57		OR		Obsahuje ZD okruh zadavatelů v případě centralizovaného zadávání?	§ 9				
58		OR		Obsahuje ZD předpokládanou hodnotu změn závazků ze smlouvy v případě vyhrazeného plnění?	§ 16				
59		OR		Obsahuje ZD identifikaci osob odlišných od zadavatele podlejších se na vypracování ZD, pokud takové existují?	§ 26				
60		OR		Obsahuje ZD lhůtu pro podání nabídek?	§ 57				
61		OR		Obsahuje ZD uvedení možnosti, resp. doby a místa v případě prohlídky místa plnění, v případě, že je tato organizována?	§ 97				
62		OR		Obsahuje ZD připuštění či požadavek určité formy spolupráce v případě spolupráce dodavatelů pro plnění VZ?	§ 37				
63		OR		Obsahuje ZD požadavek a stanovení výše v případě poskytnutí jistoty ve lhůtě pro podání nabídek?	§ 41				
64		OR		Obsahuje ZD obsahuje ZD odůvodnění v případě zkrácení lhůty?	§ 57				
65		OR		Obsahuje ZD stanovení údajů, dokladů, dokumentů, vzorků nebo modelů požadovaných k prokázání splnění podmínek účasti a k hodnocení nabídek?	§ 46				
66		OR		Obsahuje ZD uvedení informace k odpovědnosti v případě požadavku na společnou a nerozdílnou odpovědnost za plnění VZ?	§ 83				
67		OR		Obsahuje ZD rozsah požadovaných kritérií způsobilosti, způsobu jejich prokázání a případné sankce za nesplnění povinnosti v případě požadavku na prokázání způsobilosti poddodavatele?	§ 85				
68		OR		Obsahuje ZD případný požadavek na využití poddodavatele?	§ 85				
69	12	OR	Zahájí zadavatel otevřené řízení odesláním oznámení o zahájení ZŘ k uveřejnění v souladu se Zákonem?		§ 56, 57, 96, 97, 212, 214				
70		OR		Splňuje profil zadavatele náležitosti dle vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj?	§ 214, vyhláška č. 133/2012 Sb.				
71		OR		Obsahuje oznámení o zahájení ZŘ identifikační údaje zadavatele?	§ 56 odst. 1 § 96				
72		OR		Obsahuje oznámení o zahájení ZŘ adresu profilu zadavatele?	§ 56 odst. 1 § 96				
73		OR		Obsahuje oznámení o zahájení ZŘ klasifikace předmětu VZ (CPV kód)?	§ 56 odst. 1 § 96				
74		OR		Obsahuje oznámení o zahájení ZŘ lhůtu pro podání nabídek?	§ 56 odst. 1 § 96				
75		OR		Obsahuje oznámení o zahájení ZŘ způsob podání nabídek?	§ 56 odst. 1 § 96				
76		OR		Obsahuje oznámení o zahájení ZŘ požadavky na prokázání kvalifikace?	§ 56 odst. 1 § 96				
77		OR		Obsahuje oznámení o zahájení ZŘ pravidla pro hodnocení nabídek?	§ 56 odst. 1 § 96				
78		OR		Byly stanoveny lhůty pro podání nabídek, které byly v souladu se Zákonem?	§ 57				
79		OR		Pokud umožnil zadavatel v ZD prohlídku místa plnění, určil dobu prohlídky tak, aby bylo možné prohlídku uskutečnit nejpozději 10 pracovních dnů před skončením lhůty pro podání nabídek?	§ 97 písm. a)				
80		OR		Pokud umožnil zadavatel v ZD prohlídku místa plnění, stanovil lhůtu pro podání nabídek tak, aby byla vždy delší než minimální lhůta stanovená pro otevřené řízení?	§ 97 písm. b)				
81		OR		Pokud byla zkrácena lhůta pro podání nabídek, existují pro to oprávněné důvody?	§ 57 odst. 2				
82		OR		Je adresa profilu zadavatele ve Věstníku veřejných zakázek?					
83		OR		Odeslal zadavatel internetovou adresu profilu zadavatele k uveřejnění ve Věstníku veřejných zakázek?	§ 214 odst. 1				
84		OR		Platí, že ve Věstníku VZ nebyly uveřejněny údaje odlišné od údajů, které jsou obsaženy ve formulářích odeslaných k uveřejnění v Úředním věstníku EU nebo uveřejněných na profilu zadavatele?					
85		OR		Jsou oznámení o zahájení ZŘ a zadávací podmínky vzájemně v souladu?					
86		OR		Uveřejnil zadavatel ZD na profilu zadavatele ode dne uveřejnění oznámení o zahájení ZŘ nejméně do konce lhůty pro podání nabídek?	§ 96 odst. 1				

ID	ID hlavní otázky	KL	Hlavní otázka	Díčí otázka	Poznámka (relevantní právní předpisy ČR/EU a jiné závazné dokumenty)	Poznámka (výklad MFČR a MMR)	Poznámka (výklad RO)	ANO / NE / NR	Komentář (např. odkaz na dokumentaci)
87	13	OŘ	Byly ve fázi před podáním nabídek splněny všechny povinnosti související se změnou nebo doplněním ZD, vysvětlením ZD, nebo s prohláškou místa plnění v souladu se Zákonem?		§ 97 - 100				
88		OŘ		Pokud změnil nebo doplnil zadavatel ZD, učinil tak před uplynutím lhůty pro podání nabídek?	§ 99 odst. 1				
89		OŘ		Byly změny nebo doplnění ZD uveřejněny nebo oznámeny dodavatelům stejným způsobem jako zadávací podmínka, která byla změněna nebo doplněna?	§ 99 odst. 1				
90		OŘ		Pokud zadavatel změnil nebo doplnil ZD a povaha doplnění nebo změny to vyžaduje, prodloužil přiměřeně lhůtu pro podání nabídek?	§ 99 odst. 2				
91		OŘ		Pokud zadavatel vysvětlil ZD, uveřejnil toto vysvětlení a případně související dokumenty na profilu zadavatele v Zákonem stanovené lhůtě?	§ 98 odst. 1				
92		OŘ		Pokud požádal dodavatel písemně a včas o vysvětlení ZD, uveřejnil, odeslal nebo předal zadavatel vysvětlení včetně přesného znění žádosti bez identifikace tohoto dodavatele?	§ 98 odst. 3				
93		OŘ		Pokud zadavatel neuveřejnil, neodeslal nebo nepředal vysvětlení do 3 pracovních dnů reagující na řádně a včas doručenou žádost, prodloužil lhůtu pro podání nabídek v souladu se Zákonem?	§ 98 odst. 4				
94	14	OŘ	Provedl zadavatel otevření nabídek v souladu se Zákonem?		§ 57, 109, 110, § 57 odst. 1, 2, § 108 odst. 2				
95		OŘ		Byla dodržena lhůta pro podání nabídek?	§ 109 odst. 1, § 110 odst. 1				
96		OŘ		Provedl zadavatel otevření podaných nabídek bez zbytečného odkladu po uplynutí lhůty pro podání nabídek?	§ 109 odst. 2				
97		OŘ		Zkontroloval zadavatel při otevření nabídek v elektronické podobě, zda nabídka byla doručena ve stanovené lhůtě, zda je autentická a zda s datovou zprávou obsahující nabídku nebylo před jejím otevřením manipulováno?	§ 110 odst. 2				
98		OŘ		Zkontroloval zadavatel při otevření nabídek v listinné podobě, zda nabídka byla doručena ve stanovené lhůtě?	§ 110 odst. 2				
99		OŘ		Byly všechny nabídky otevřeny společně v termínu stanoveným zadavatelem v zadávacích podmínkách, aby se mohli zúčastnit účastníci ZŘ a další osoby, o nichž tak stanoví zadavatel?	§ 110 odst. 1				
100		OŘ		Byl vyhotoven protokol o otevření obálek s nabídkami a obsahoval seznam nabídek, které byly otevřeny, včetně identifikačních údajů účastníků a dalších zákonných náležitostí?	§ 110 odst. 5				
101	15	OŘ	Provedl zadavatel hodnocení nabídek podle pravidel pro hodnocení nabídek uvedených v ZD?		§ 113, 119				
102		OŘ		Shodují se posuzovaná kritéria s kritérii zveřejněnými v ZD?	§ 119 odst. 1				
103		OŘ		Pořídil zadavatel písemnou zprávu o hodnocení nabídek, ve které uvedl identifikaci ZŘ?	§ 119 odst. 2				
104		OŘ		Pořídil zadavatel písemnou zprávu o hodnocení nabídek, ve které uvedl fyzické osoby, které se na hodnocení podílely?	§ 119 odst. 2				
105		OŘ		Pořídil zadavatel písemnou zprávu o hodnocení nabídek, ve které uvedl seznam hodnocených nabídek?	§ 119 odst. 2				
106		OŘ		Pořídil zadavatel písemnou zprávu o hodnocení nabídek, ve které uvedl popis hodnocení včetně výsledku hodnocení nabídek?	§ 119 odst. 2				
107		OŘ		Je výše přidělených bodů řádně odůvodněna a výpočty matematicky správné?					
108		OŘ		Provedl zadavatel před odesláním oznámení o výběru dodavatele posouzení mimořádně nízké nabídkové ceny?	§ 113 odst. 1				
109		OŘ		Pokud zadavatel požádal o písemné zdůvodnění způsobu stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny, postupoval v souladu se Zákonem?	§ 113 odst. 4				
110	16	OŘ	Platí, že nebyly na základě dostupných informací zjištěny skutečnosti nasvědčující možnému střetu zájmů?		§ 44: Směrnice 2014/24/EU čl. 24				
111		OŘ		Pokud je zadavatel smluvně zastoupen či je k provádění úkonů pověřena komise a přizvaní odborníci, vyžádal si zadavatel písemné prohlášení všech členů komise, přizvaných odborníků nebo osob zastupujících zadavatele o tom, že nejsou ve střetu zájmů?	§ 44 odst. 1				

ID	ID hlavní otázky	KL	Hlavní otázka	Dílejší otázka	Poznámka (relevantní právní předpisy ČR/EU a jiné závazné dokumenty)	Poznámka (výklad MFČR a MMR)	Poznámka (výklad ŘO)	ANO / NE/ NR	Komentář (např. odkaz na dokumentaci)
112	17	OŘ	Pokud zadavatel vyloučil účastníka ZŘ, vyloučil ho v souladu se Zákonem?		§ 48, 122				
113		OŘ		Pokud zadavatel vyloučil účastníka ZŘ, vyloučil ho pouze z důvodů stanovených Zákonem?	§ 48 odst. 1				
114		OŘ		Vyloučil zadavatel účastníka ZŘ, pokud nabídka účastníka ZŘ obsahovala mimořádně nízkou nabídkovou cenu, která nebyla účastníkem ZŘ zdůvodněna?	§ 48 odst. 4				
115		OŘ		Vyloučil zadavatel účastníka ZŘ, pokud údaje, doklady, vzorky nebo modely předložené účastníkem ZŘ nesplňují zadávací podmínky nebo je účastník ZŘ ve stanovené lhůtě nedoložil, nebyly účastníkem ZŘ objasněny nebo doplněny na základě výzvy dle § 46, nebo neodpovídají skutečnosti a měly nebo mohou mít vliv na posouzení podmínek účasti nebo na naplnění kritérií hodnocení?	§ 48 odst. 2, 8				
116		OŘ		Vyloučil zadavatel účastníka ZŘ, pokud neprokázal složení požadované jistoty nebo ji nezajistil po celou dobu?	§ 48 odst. 3				
117		OŘ		Pokud účastník nepředložil požadované údaje, doklady nebo vzorky nebo pokud výsledek zkoušek vzorků neodpovídá zadávacím podmínkám, vyloučil zadavatel účastníka ZŘ?	§ 122 odst. 4				
118		OŘ		Odeslal zadavatel bezodkladně vyloučenému účastníku ZŘ oznámení o jeho vyloučení s odůvodněním?	§ 48 odst. 10				
119	18	OŘ	Vybral zadavatel k uzavření smlouvy účastníka ZŘ v souladu se zadávacími podmínkami a se Zákonem?		§ 122, 123				
120		OŘ		Vybral zadavatel k uzavření smlouvy účastníka ZŘ, jehož nabídka byla ekonomicky nejvýhodnější?	§ 122 odst. 1				
121		OŘ		Odeslal zadavatel vybranému dodavateli výzvu k předložení požadovaných dokladů nebo vzorků, pokud je nemá k dispozici nebo jsou podmínkou uzavření smlouvy?	§ 122 odst. 3				
122		OŘ		Platí, že nabídka vybraného účastníka splňuje náležitosti pro posouzení vč. prokázání kvalifikace?	§ 123				
123	19	OŘ	Pokud byly podány námitky, vyřídil je zadavatel v souladu se Zákonem?		§ 245				
124	20	OŘ	Odeslal zadavatel oznámení o výběru dodavatele v souladu se Zákonem?		§ 50, 123				
125		OŘ		Odeslal zadavatel oznámení o výběru dodavatele všem účastníkům ZŘ?	§ 50, 123				
126		OŘ		Odeslal zadavatel oznámení o výběru dodavatele bez zbytečného odkladu od rozhodnutí?	§ 123				
127		OŘ		Obsahovalo oznámení o výběru dodavatele zprávu o hodnocení nabídek, pokud proběhlo hodnocení nabídek?	§ 123				
128		OŘ		Obsahovalo oznámení o výběru dodavatele výsledek posouzení splnění podmínek účasti vybraného dodavatele?	§ 123				
129		OŘ	Bez hlavní otázky	Pokud byly podány námitky, vyřídil je zadavatel v souladu se Zákonem?	§ 244, 245, 247				
130		OŘ	Bez hlavní otázky	Pokud byly podány námitky, odeslal zadavatel stěžovateli do 15 pracovních dnů od doručení námitek rozhodnutí o námitkách?	§ 245 odst. 1				
131		OŘ	Bez hlavní otázky	Obsahovalo rozhodnutí o námitkách vyjádření, zda zadavatel námitkám vyhovuje nebo je odmítá?	§ 245 odst. 1				
132		OŘ	Bez hlavní otázky	Obsahovalo rozhodnutí o námitkách odůvodnění, ve kterém se zadavatel podrobně a srozumitelně vyjádřil ke všem skutečnostem uvedeným stěžovatelem v námitkách?	§ 245 odst. 1				
133		OŘ	Bez hlavní otázky	Pokud zadavatel námitkám vyhověl, sdělil v rozhodnutí o námitkách, jaká provede opatření k nápravě?	§ 245 odst. 1				
134		OŘ	Bez hlavní otázky	Pokud jsou námitky podány neoprávněnou osobou, jsou podány opožděně nebo nesplňují zákonem stanovené náležitosti, odmítl zadavatel tyto námitky?	§ 245 odst. 3				
135		OŘ	Bez hlavní otázky	Pokud zadavatel námitky odmítl, poučil stěžovatele v rozhodnutí o námitkách o možnosti podat v zákonem stanovené lhůtě návrh na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele u ÚOHS a o povinnosti doručit v téže lhůtě stejnopis návrhu zadavateli?	§ 245 odst. 4				

ID	ID hlavní otázky	KL	Hlavní otázka	Díličí otázka	Poznámka (relevantní právní předpisy ČR/EU a jiné závazné dokumenty)	Poznámka (výklad MFČR a MMR)	Poznámka (výklad RO)	ANO / NE/ NR	Komentář (např. odkaz na dokumentaci)
136	21	OR	Byly dodrženy zásady použití elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání VZ dle zákona a Vyhlášky č. 260/2016 Sb. a disponuje nástroj vybraný zadavatelem certifikátem shody popř. může zadavatel jinak prokázat, že v rozsahu uvedených funkčních vlastností a údajů splňuje elektronický nástroj požadavky stanovené zákonem a vyhláškou?		§ 213. Vyhláška č. 260/2016 Sb. v platném znění				
137	22	OR	Uzavřel zadavatel smlouvu v souladu se zadávacími podmínkami a nabídkou vybraného účastníka?		§ 124, 219, 246				
138		OR		Je případné překročení finančního limitu ZŘ, z hlediska celkového finančního objemu smlouvy a všech dodatků, navázáno na §222 ZZVZ?	§ 222				
139		OR		Uveřejnil veřejný zadavatel na profilu zadavatele smlouvu uzavřenou na VZ včetně všech jejich změn a dodatků v zákonné lhůtě?	§ 219 odst. 1				
140		OR	Bez hlavní otázky	Uzavřel zadavatel a vybraný dodavatel smlouvu bez zbytečného odkladu po uplynutí lhůty zakazu uzavřít smlouvu ?	§ 124 odst. 1				
141		OR	Bez hlavní otázky	Platí, že zadavatel neuzavřel smlouvu před uplynutím lhůty pro podání námitek proti rozhodnutí o vyloučení účastníka ZŘ, o výběru dodavatele nebo proti úkonu dobrovolného oznámení o záměru uzavřít smlouvu; do doby doručení rozhodnutí o námitech stěžovateli, byly-li námítky podány; před uplynutím lhůty pro podání návrhu na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, pokud podané námítky odmítl; ve lhůtě 60 dnů ode dne zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, pokud byl návrh na zahájení řízení podán včas?	§ 246				
142		OR	Bez hlavní otázky	Vyhotovil zadavatel písemnou zprávu s náležitostmi dle Zákona?	§ 217 odst. 1, 2				
143		OR	Bez hlavní otázky	Uveřejnil zadavatel písemnou zprávu do 30 pracovních dnů od ukončení ZŘ na profilu zadavatele?	§ 217 odst. 5				
144	23	OR	Je-li zadavatel povinen dle zákona č. 340/2015 Sb. zveřejnit smlouvu v registru smluv, byla tato smlouva zveřejněna v souladu s tímto zákonem, včetně dodržení zákonných lhůt?		zákon č. 340/2015 Sb.				
145	24	OR	Dodržel zadavatel zásady transparentnosti a přiměřenosti a ve vztahu k dodavatelům zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace?		Směrnice 2014/24/EU čl. 18				

UOHSX00EK2O6

PŘEDSEDA ÚŘADU PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

Spisová značka: ÚOHS-R0024/2021/VZ

Číslo jednací: ÚOHS-09324/2021/163/PBI

Brno 24.03.2021

V řízení o rozkladu ze dne 27. 1. 2021 doručeném Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže téhož dne navrhovatelem –

- **DXC Technology Czech Republic s.r.o.**, IČO 05211131, se sídlem Piktova 1737/1a, 140 00 Praha 4,

proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže sp. zn. ÚOHS-S0166/2020/VZ, č. j. ÚOHS-01637/2021/500/Alv ze dne 15. 1. 2021, vydanému ve správním řízení zahájeném dne 17. 4. 2020 na návrh navrhovatele z téhož dne, ve věci přezkoumání úkonů zadavatele –

- **Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí**, IČO 00551023, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha,

učiněných při zadávání veřejné zakázky „**Jednotný informační systém práce a sociálních věcí – IS SOCIÁLNÍ DÁVKY II.**“ v otevřeném řízení, jehož oznámení bylo odesláno k uveřejnění dne 12. 12. 2017 a uveřejněno ve Věstníku veřejných zakázek dne 15. 12. 2017 pod ev. č. Z2017-032460, ve znění oprav uveřejněných dne 11. 1. 2018, 12. 2. 2018, 29. 3. 2018, 3. 4. 2018 a 9. 4. 2018, a v Úředním věstníku Evropské unie uveřejněno dne 15. 12. 2017 pod ev. č. 2017/S 241-500657, ve znění oprav uveřejněných dne 11. 1. 2018, 14. 2. 2018, 29. 3. 2018, 31. 3. 2018 a 10. 4. 2018,

jsem podle § 152 odst. 6 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 90 odst. 5 téhož zákona, na základě návrhu rozkladové komise jmenované podle § 152 odst. 3 téhož zákona, rozhodl takto:

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže sp. zn. ÚOHS-S0166/2020/VZ, č. j. ÚOHS-01637/2021/500/Alv ze dne 15. 1. 2021

potvrzují

a podaný rozklad

zamítám.

ODŮVODNĚNÍ

I. Zadávací řízení realizované zadavatelem

1. Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí, IČO 00551023, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha, (dále jen „**zadavatel**“), jakožto veřejný zadavatel podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZZVZ**“)¹ zahájil dne 12. 12. 2017 podle ZZVZ odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění otevřené řízení za účelem zadání veřejné zakázky „Jednotný informační systém práce a sociálních věcí – IS SOCIÁLNÍ DÁVKY II.“ (dále jen „**veřejná zakázka**“), přičemž předmětné oznámení bylo uveřejněno ve Věstníku veřejných zakázek dne 15. 12. 2017 pod ev. č. Z2017-032460, ve znění oprav uveřejněných dne 11. 1. 2018, 12. 2. 2018, 29. 3. 2018, 3. 4. 2018 a 9. 4. 2018, a v Úředním věstníku Evropské unie uveřejněno dne 15. 12. 2017 pod ev. č. 2017/S 241-500657, ve znění oprav uveřejněných dne 11. 1. 2018, 14. 2. 2018, 29. 3. 2018, 31. 3. 2018 a 10. 4. 2018, (dále jen „**zadávací řízení**“).
2. Předmětem plnění veřejné zakázky je vytvoření jednotného informačního systému práce a sociálních věcí a zajištění jeho následné podpory provozu a rozvoje, včetně ověření jeho vlastností formou dodání prototypu, jeho nasazení do ověřovacího a produktivního provozu, zajištění provozu systému a zajištění jeho souladu s platnou legislativou formou rozvoje.
3. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky činí 270 000 000 Kč bez DPH.
4. Zadavatel obdržel ve lhůtě pro podání nabídek dvě nabídky. Nabídku společnosti OKsystem a.s., IČO 27373665, se sídlem Na Pankráci 1690/125, 140 21 Praha 4, (dále jen „**společnost OKsystem**“) a nabídku společnosti DXC Technology Czech Republic s.r.o., IČO 05211131, se sídlem Píkrtova 1737/1a, 140 00 Praha 4, (dále jen „**navrhovatel**“).
5. Rozhodnutím ze dne 11. 3. 2020 rozhodl zadavatel podle § 48 odst. 4 ZZVZ o vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení z důvodu, že jeho nabídka obsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu (dále jen „**MNNC**“), která nebyla zdůvodněna, (dále jen „**rozhodnutí o vyloučení ze dne 11. 3. 2020**“ nebo jen „**rozhodnutí o vyloučení**“).

¹ Pozn.: Pokud je v tomto rozhodnutí uveden odkaz na ZZVZ, jedná se vždy o znění účinné ke dni zahájení šetřeného zadávacího řízení.

II. Správní řízení vedené Úřadem

6. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“), jako orgán příslušný k výkonu dozoru nad zadáváním veřejných zakázek a zvláštními postupy podle § 248 ZZVZ, obdržel dne 17. 4. 2020 návrh navrhovatele z téhož dne podle § 250 odst. 1 písm. c) ZZVZ proti jeho vyloučení ze zadávacího řízení (dále jen „návrh“).
7. Dnem, kdy Úřad obdržel návrh, bylo podle § 249 ZZVZ ve spojení s § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zahájeno správní řízení vedené Úřadem pod sp. zn. ÚOHS-S0166/2020/VZ, jehož účastníky jsou podle § 256 ZZVZ zadavatel a navrhovatel (dále jen „správní řízení“).

Rozhodnutí Úřadu ze dne 19. 8. 2020

8. Dne 19. 8. 2020 vydal Úřad rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0166/2020/VZ, č. j. ÚOHS-25762/2020/541/AHr (dále jen „předchozí prvostupňové rozhodnutí“).
9. Výrokem I předchozího prvostupňového rozhodnutí Úřad rozhodl, že zadavatel nedodržel při zadávání veřejné zakázky postup stanovený v § 113 odst. 6 ZZVZ v návaznosti na nedodržení zásady transparentnosti stanovené v § 6 odst. 1 ZZVZ tím, že transparentně neposoudil objasnění navrhovatele ohledně MNNC ze dne 13. 2. 2020 a na základě rozhodnutí ze dne 11. 3. 2020 vyloučil navrhovatele ze zadávacího řízení na veřejnou zakázku z důvodu, že jeho nabídka obsahuje MNNC, která nebyla zdůvodněna, přičemž tento postup mohl ovlivnit výběr dodavatele a dosud nedošlo k uzavření smlouvy.
10. Výrokem II předchozího prvostupňového rozhodnutí Úřad jako opatření k nápravě nezákonného postupu zadavatele shledaného ve výroku I téhož rozhodnutí zrušil podle § 263 odst. 2 ZZVZ rozhodnutí o vyloučení ze dne 11. 3. 2020 a všechny následné úkony zadavatele učiněné v zadávacím řízení.
11. Výrokem III předchozího prvostupňového rozhodnutí Úřad zadavateli uložil podle § 263 odst. 8 ZZVZ zákaz uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku, a to až do pravomocného skončení správního řízení.
12. Výrokem IV předchozího prvostupňového rozhodnutí Úřad zadavateli uložil podle § 266 odst. 1 ZZVZ, v návaznosti na § 1 vyhlášky č. 170/2016 Sb., o stanovení paušální částky nákladů řízení o přezkoumání úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek, povinnost uhradit náklady řízení ve výši 30 000 Kč.

Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 23. 11. 2020

13. Dne 3. 9. 2020 podal zadavatel rozklad ze dne 2. 9. 2020 proti všem výrokům předchozího prvostupňového rozhodnutí. Předseda Úřadu o tomto rozkladu rozhodl rozhodnutím sp. zn. ÚOHS-R0176/2020/VZ, č. j. ÚOHS-37332/2020/323/RBu ze dne 23. 11. 2020 (dále jen „předchozí rozhodnutí o rozkladu“) tak, že předchozí prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil Úřadu k novému projednání.
14. K výroku I předchozího prvostupňového rozhodnutí předseda Úřadu uvedl, že je nezákonný z důvodu nesprávného právního posouzení věci. Dle předsedy Úřadu zadavatel v rozhodnutí o vyloučení dostatečně odůvodnil, proč musí být služby rozvoje plněny pracovníky s vyšší kvalifikací ve větší míře, než s jakou počítal navrhovatel ve své nabídce, a zadavatel rovněž vysvětlil, z jakých důvodů nevyvrátil navrhovatel jeho pochybnosti o realizovatelnosti služeb

rozvoje za nabídnutou MNNC. Závěr zadavatele v rozhodnutí o vyloučení, že použití inovativního řešení v podobě platformy SoftShell neodůvodňuje provádění služeb rozvoje méně kvalifikovanými pracovníky, a tedy neodůvodňuje MNNC navrhovatele za služby rozvoje, byl dle názoru předsedy Úřadu dostatečně čitelný a byl učiněn v souladu se zásadou transparentnosti. Vzhledem k tomu, že Úřad ve výroku I předchozího prvostupňového rozhodnutí dospěl k opačnému závěru, předseda Úřadu tento výrok předchozím rozhodnutím o rozkladu zrušil, a to včetně navazujících výroků II-IV předchozího prvostupňového rozhodnutí.

III. Napadené rozhodnutí Úřadu ze dne 15. 1. 2021

15. Dne 15. 1. 2021 vydal Úřad rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0166/2020/VZ, č. j. ÚOHS-01637/2021/500/Alv (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), jímž podle § 265 písm. a) ZZVZ zamítl návrh navrhovatele, protože nezjistil důvody pro uložení nápravného opatření.
16. V odůvodnění napadeného rozhodnutí Úřad mimo jiné konstatoval, že zadavatel v rozhodnutí o vyloučení podrobně a srozumitelně popsal zjištění svá, resp. přizvaných odborníků ohledně platformy SoftShell a závěry z nich vyplývající, a tyto konfrontoval s tvrzením navrhovatele, že platforma SoftShell umožňuje poskytování služeb rozvoje méně kvalifikovanými pracovníky, přičemž odůvodnil, proč musí být služby rozvoje poskytovány osobami s vyšší kvalifikací, než předpokládal navrhovatel ve své nabídce. Závěr zadavatele, že použití platformy SoftShell neodůvodňuje MNNC služeb rozvoje, působí dle Úřadu srozumitelně a logicky, nevyvolává pochybnosti o pravých záměrech zadavatele, nevykazuje znaky libovůle a nepůsobí účelově. Úřad shrnul, že zadavatel způsobem posouzení MNNC v nabídce navrhovatele, jakož i samotným rozhodnutím o vyloučení, neporušil ZZVZ ani zásadu transparentnosti.

IV. Rozklad navrhovatele ze dne 27. 1. 2021

17. Dne 27. 1. 2021 Úřad obdržel rozklad navrhovatele z téhož dne proti napadenému rozhodnutí (dále jen „**rozklad**“). Ze správního spisu vyplývá, že napadené rozhodnutí bylo navrhovateli doručeno dne 17. 1. 2021. Konec 15denní odvolací lhůty dle § 83 správního řádu připadl na pondělí 1. 2. 2021. Navrhovatel tedy podal rozklad v zákonné lhůtě.
18. Navrhovatel v rozkladu předně uvádí, že nepožadoval a nepožaduje, aby Úřad vstupoval do myšlenkových úvah zadavatele (hodnotící komise) a přehodnocoval jím přijaté závěry z materiálního hlediska. Předmětem jeho návrhu však byl požadavek na přezkoumání dodržení postupu zadavatele (hodnotící komise) při posuzování MNNC v jeho nabídce. Dle navrhovatele je úkolem Úřadem přezkoumat dodržení právního rámce stanoveného v § 113 ZZVZ, a to včetně základních zásad zadávacího řízení stanovených v § 6 ZZVZ. Navrhovatel trvá na tom, že postup zadavatele při vydání rozhodnutí o vyloučení těmito požadavkům nevyhověl.
19. Navrhovatel v rozkladu zejména namítá, že mu zadavatel před tím, než ho vyloučil ze zadávacího řízení, neumožnil poskytnout informace a podklady, které by se týkaly konkrétních aspektů platformy SoftShell, které byly pro zadavatele podstatné. Dle navrhovatele zadavatel založil rozhodnutí o vyloučení pro neobjasnění MNNC na důvodech, které nijak nesouvisely s položenými dotazy a s vyžadovaným způsobem objasnění MNNC a ani s obsahem objasnění MNNC a prezentace práce v SoftShell. Navrhovatel je přesvědčen,

že ho byl zadavatel povinen seznámit s informacemi a závěry z dokazování a umožnit mu se k nim vyjádřit a poskytnout relevantní informace a podklady ještě před přijetím konečného rozhodnutí o vyloučení. Dle navrhovatele nebyl postup zadavatele férový a transparentní.

20. Navrhovatel rovněž namítá, že postup zadavatele byl v rozporu s pravidly 3E, tj. zásadou hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti při vynakládání veřejných prostředků. Dle navrhovatele zadavatel z obavy o schopnost navrhovatele dodržet nabízenou cenu za rozvoj posoudil tuto část nabídky jako MNNC, čímž směřuje k přijetí méně výhodnější nabídky druhého uchazeče v pořadí, jehož celková nabídková cena je oproti nabídce navrhovatele více než trojnásobná.
21. Navrhovatel v rozkladu dále namítá, že se tvrzení zadavatele v rozhodnutí o námitkách liší od jeho tvrzení v předchozím řízení vedeném Úřadem pod sp. zn. ÚOHS-S0106/2019/VZ, v němž zadavatel aktivně obhajoval cenovou nabídku navrhovatele. Dle navrhovatele z vyjádření zadavatele učiněného v uvedeném správním řízení vyplývá, že závěrem předchozí hodnotící komise bylo, že cenu služeb rozvoje nebylo třeba odůvodnit, a že nabídková cena navrhovatele odpovídala řádně stanovené předpokládané hodnotě a k posuzování MNNC byl zadavatel prakticky „přinucen“ nepřiměřeně vysokou cenou společnosti OKsystem.

Závěr rozkladu

22. Navrhovatel navrhuje, aby předseda Úřadu napadené rozhodnutí změnil tak, že Úřad uloží zadavateli opatření k nápravě spočívající ve zrušení rozhodnutí o vyloučení ze dne 11. 3. 2020 a všech následných úkonů zadavatele učiněných v zadávacím řízení a současně zadavateli uloží zákaz uzavřít smlouvu až do skončení správního řízení.

Vyjádření zadavatele ze dne 1. 2. 2021 k rozkladu

23. Zadavatel ve vyjádření ze dne 1. 2. 2021 k rozkladu mimo jiné uvádí, že úkolem Úřadu není rozhodovat za zadavatele, ale přezkoumávat jeho postupy a ochránit účastníky, kteří by mohli být poškozeni jeho nesprávným postupem. Úřad dle přesvědčení zadavatele zcela podrobně přezkoumal, zda zadavatel dodržel postup při posuzování MNNC, a vyvrátil všechny námitky a argumenty navrhovatele v návrhu a zcela jasně vložil veškeré názory a důvody, pro které považuje postup zadavatele za zákonný. Zadavatel je přesvědčen, že jeho postup byl zcela v souladu se ZZVZ, jelikož podmínky pro vyloučení navrhovatele byly dle § 48 odst. 4 ZZVZ naplněny a dostatečně odůvodněny. Zadavatel navrhuje, aby předseda Úřadu napadené rozhodnutí potvrdil a rozklad zamítl.

V. Řízení o rozkladu

24. Úřad po doručení rozkladu neshledal důvody pro zrušení nebo změnu napadeného rozhodnutí podle § 87 správního řádu, a proto podle § 88 odst. 1 téhož zákona předal spis se svým stanoviskem předsedovi Úřadu k rozhodnutí o rozkladu.

Stanovisko předsedy Úřadu

25. Po projednání rozkladu a veškerého spisového materiálu rozkladovou komisí jmenovanou podle § 152 odst. 3 správního řádu a po posouzení případu ve všech jeho vzájemných souvislostech jsem podle § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, s právními předpisy a dále správnost

napadeného rozhodnutí v rozsahu námitek uvedených v rozkladu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise jsem dospěl k následujícímu závěru.

26. Úřad napadeným rozhodnutím rozhodl správně a v souladu se ZZVZ a správním řádem.
27. V další části odůvodnění tohoto rozhodnutí jsou v podrobnostech rozvedeny důvody, pro které jsem přistoupil k potvrzení napadeného rozhodnutí a zamítnutí rozkladu.

VI. K důvodům potvrzení napadeného rozhodnutí a zamítnutí rozkladu

K obecné námitce, že zadavatel při posouzení MNNC v nabídce navrhovatele postupoval v rozporu se ZZVZ

28. Navrhovatel v rozkladu předně uvádí, že nepožadoval a nepožaduje, aby Úřad vstupoval do myšlenkových úvah zadavatele (hodnotící komise) a přehodnocoval jím přijaté závěry z materiálního hlediska (obdobně viz vyjádření navrhovatele ze dne 14. 12. 2020 Úřadem shrnuté v bodě 119 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Předmětem jeho návrhu však byl požadavek na přezkoumání dodržení postupu zadavatele (hodnotící komise) při posuzování MNNC v jeho nabídce. Dle navrhovatele je úkolem Úřadu přezkoumat dodržení právního rámce stanoveného v § 113 ZZVZ, a to včetně základních zásad zadávacího řízení stanovených v § 6 ZZVZ. Navrhovatel trvá na tom, že postup zadavatele při vydání rozhodnutí o vyloučení těmito požadavkům nevyhověl.
29. K námitce navrhovatele nejprve uvádím, že tato otázka již byla závazně posouzena předsedou Úřadu v rámci předchozího rozhodnutí o rozkladu. Předseda Úřadu v řízení o rozkladu podaném zadavatelem proti předchozímu prvostupňovému rozhodnutí přezkoumal postup zadavatele v souvislosti s vyloučením navrhovatele ze zadávacího řízení a dospěl k závěru, že zadavatel při posouzení MNNC v nabídce navrhovatele dodržel postup stanovený v § 113 ZZVZ včetně zásad zadávání veřejných zakázek vymezených v § 6 odst. 1 a 2 ZZVZ.
30. Vzhledem k tomu, že v mezidobí nedošlo ke změně právního ani skutkového stavu (k tomu přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 80/2008-67 ze dne 9. 10. 2008), Úřad byl v rámci nového projednání věci povinen závěry předsedy Úřadu převzít a neměl možnost se od nich odchýlit. Úřad této povinnosti v rámci napadeného rozhodnutí dostál, když posoudil postup zadavatele v intencích předchozího rozhodnutí o rozkladu.
31. Zejména z bodů 132-171 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Úřad opětovně přezkoumal, zda zadavatel v souvislosti s MNNC v nabídce navrhovatele postupoval ve všech ohledech v souladu s § 113 ZZVZ a § 48 odst. 4 ZZVZ a zda při tom dodržel zásadu transparentnosti vymezenou v § 6 odst. 1 ZZVZ. Úřad se v těchto bodech odůvodnění napadeného rozhodnutí zejména zabýval tím, zda a jakým způsobem zadavatel provedl podle § 113 odst. 1 ZZVZ posouzení MNNC v nabídce navrhovatele (viz body 132, 140-141 a 153-154 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Úřad dále přezkoumal výzvu ke zdůvodnění MNNC ze dne 23. 1. 2020 (dále je „výzva ke zdůvodnění MNNC ze dne 23. 1. 2020“ nebo jen „výzva ke zdůvodnění MNNC“) učiněnou zadavatelem podle § 113 odst. 4 ZZVZ (viz body 133 a 152-156 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a zejména podrobil přezkumu rozhodnutí o vyloučení (viz body 140-147 a 163-170 odůvodnění napadeného rozhodnutí), ve kterém zadavatel podle § 113 odst. 6 ZZVZ zhodnotil navrhovatelem zpracované

- objasnění MNNC ze dne 13. 2. 2020 (dále jen „**objasnění MNNC ze dne 13. 2. 2020**“ nebo jen „**objasnění MNNC**“).
32. Navrhovatel v této souvislosti v rozkladu odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 62 Af 28/2011-334 ze dne 22. 3. 2012, podle něhož je Úřad mimo jiné povinen objektivně posoudit, zda bylo důvodu, aby byla nabídková cena posouzena jako MNNC, a tedy zda bylo důvodu vyžádat si od uchazeče písemné zdůvodnění těch částí nabídky, které jsou pro výši nabídkové ceny podstatné, a pokud ano, jak této své povinnosti zadavatel dostál. K tomu uvádím, že Úřad těmto požadavkům v právě šetřeném případě vyhověl.
 33. Úřad v odůvodnění napadeného rozhodnutí mimo jiné správně uvedl, že zadavatel skutečnost, že nabídkovou cenu položky „Cena za poskytování 1 člověkodne Rozvoje“ (dále jen „**služby rozvoje**“) ve výši 4 300 Kč bez DPH posoudil v souladu s bodem 6 zadávací dokumentace jako MNNC, uvedl nejen ve výzvě ke zdůvodnění MNNC ze dne 23. 1. 2020, ale již i ve výzvě ke zdůvodnění MNNC ze dne 7. 7. 2019. Tato věc byla rovněž předmětem správních řízení vedených Úřadem pod sp. zn. ÚOHS-S0106/2019/VZ a sp.zn. ÚOHS-S0365/2019/VZ.
 34. Zadavatel dále informoval navrhovatele o dalších důvodech, pro které považoval jím nabídnutou cenu služeb rozvoje za MNNC, a to prostřednictvím předchozího rozhodnutí o vyloučení ze dne 27. 8. 2019. Zadavatel v něm provedl porovnání s cenami za 1 člověkodne (dále jen „**MD**“) rozvoje v rámci tří zakázek obdobného charakteru, s analytickým materiálem „Přehled obvyklých cen ICT prací“ z roku 2018, se znaleckým posudkem vypracovaným v roce 2019 pro Ministerstvo životního prostředí, s výsledky průzkumu společnosti Inside – KPC Group z roku 2018 a s výsledky statistického zjišťování o průměrném výdělků zaměstnanců ČR z roku 2018, přičemž dospěl k závěru, že ceny navrhovatele u rolí analytik, vývojář a tester jsou podstatně nižší než ceny běžné na trhu, stejně jako cena za 1 MD služeb rozvoje. Zadavatel rovněž porovnal nabídkovou cenu navrhovatele za 1 MD služeb rozvoje s cenami nabízenými v rámci předchozí veřejné zakázky z přelomu let 2014 a 2015, kde průměrná nabídková cena za 1 MD rozvoje činila 7 800,46 Kč bez DPH.
 35. Navrhovatelem nabídnutá cena za poskytování služeb rozvoje v předpokládaném rozsahu 15 000 MD činila 64 500 000 Kč bez DPH (tj. 4 300 Kč bez DPH x 15 000 MD), což představovalo 24 % nabídkové ceny navrhovatele ve výši 268 793 400 Kč bez DPH za realizaci celého předmětu plnění veřejné zakázky. Služby rozvoje tedy představují významnou část veřejné zakázky. Požadavek zadavatele, aby navrhovatel doložil způsob stanovení ceny těchto služeb, lze i proto považovat za důvodný. Zadavatel měl právo vědět, zda služby rozvoje bylo možné realizovat za nabídnutou cenu v odpovídající kvalitě, a zda pro něj tato cena nepředstavovala riziko, že veřejná zakázka nebude navrhovatelem řádně plněna.
 36. Úřad dle mého názoru dospěl ke správnému závěru, že lze výzvu ke zdůvodnění MNNC ze dne 23. 1. 2020 považovat za dostatečně určitou, neboť navrhovateli muselo být z této výzvy, jakož i z kontextu předchozích úkonů učiněných v souvislosti se zdůvodňováním MNNC za služby rozvoje a předchozích souvisejících správních řízení vedených Úřadem, zřejmé, které konkrétní položky nabídkové ceny měl objasnit (cenu za služby rozvoje), z jakého důvodu považoval zadavatel tuto cenu za MNNC (s ohledem na bod 6 zadávací dokumentace a provedené porovnání s obvyklými cenami) a jakým způsobem tuto cenu požadoval po navrhovateli objasnit (zejména popisem technických aspektů platformy

SoftShell). Sám navrhovatel v rozkladu uvádí, že mu bylo z výzvy ke zdůvodnění MNNC zřejmé, že zadavatel požadoval objasnit MNNC služeb rozvoje zejména popisem technických aspektů platformy SoftShell.

37. Zadavatel posuzoval MNNC služeb rozvoje správně ve vztahu k předmětu veřejné zakázky, jak ukládá § 28 odst. 1 písm. o) ZZVZ, když vyšel ze skutečnosti, že předmětem veřejné zakázky je vytvoření sofistikovaného informačního systému, u kterého musí být zajištěna dostatečná odbornost a kvalita služeb takovým způsobem, aby nebyl ohrožen provoz tohoto systému. V případě jeho nefunkčnosti by nebylo možné vyplácet dávky resortu zadavatele v celkové částce přesahující 80 miliard Kč ročně. Zadavatel tak nemohl připustit nekvalitní nebo neodborné služby, jimiž by byla funkčnost systému ohrožena.
38. Ve vztahu k rozhodnutí o vyloučení Úřad mimo jiné správně uvedl, že zadavatel v něm jasně a srozumitelně identifikoval a analyzoval technické aspekty platformy SoftShell, jakož i související rizika, přičemž dovedl, že platforma SoftShell nesnižuje nároky na odbornost osob poskytujících služby rozvoje a neodůvodňuje užití juniorních osob či osob s nižší odborností, které navrhovatel nacenil ve své nabídce. I v případě, že dodaný systém bude obsahovat platformu SoftShell, v rámci jeho rozvoje bude nutné využívat osoby s dostatečnou zkušeností na seniorních pozicích. Dle zadavatele nelze služby rozvoje za navrhovatelem nabídnutou cenu řádně plnit, a protože se rozhodl na riziko nekvalitního plnění nepřistoupit, vyloučil navrhovatele podle § 48 odst. 4 ZZVZ ze zadávacího řízení. Úřad dle mého názoru dospěl ke správnému závěru, že závěr zadavatele o tom, že použití platformy SoftShell neodůvodňuje MNNC služeb rozvoje, působí srozumitelně a logicky, nevyvolává pochybnosti o pravých záměrech zadavatele, nevykazuje znaky libovůle a ani nepůsobí účelově.
39. Po posouzení odůvodnění napadeného rozhodnutí jsem toho názoru, že Úřad dostatečně přezkoumal, zda zadavatel v souvislosti s MNNC služeb rozvoje v nabídce navrhovatele dodržel právní rámec stanovený v § 113 ZZVZ, a to včetně zásady transparentnosti vymezené v § 6 odst. 1 ZZVZ, a dospěl ke správnému závěru, že zadavatel rozhodl o vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení v souladu s § 48 odst. 4 ZZVZ. Obecnou námitku navrhovatele shrnutou v bodě 28 odůvodnění tohoto rozhodnutí proto shledávám nedůvodnou.
K námitce, že zadavatel vyloučil navrhovatele ze zadávacího řízení z důvodů, ke kterým nepožadoval objasnění MNNC
40. Navrhovatel v rozkladu zejména namítá, že mu zadavatel před tím, než ho vyloučil ze zadávacího řízení, neumožnil poskytnout informace a podklady, které by se týkaly konkrétních aspektů platformy SoftShell, které byly pro zadavatele podstatné. Dle navrhovatele zadavatel založil rozhodnutí o vyloučení pro neobjasnění MNNC na důvodech, které nijak nesouvisely s položenými dotazy a s vyžadovaným způsobem objasnění MNNC a ani s obsahem objasnění MNNC a prezentace práce v SoftShell. Navrhovatel je přesvědčen, že zadavatel ho byl povinen seznámit s informacemi a závěry z dokazování a umožnit mu se k nim vyjádřit a poskytnout relevantní informace a podklady ještě před přijetím konečného rozhodnutí o vyloučení.
41. K tomu uvádím, že z dokumentace o zadávacím řízení vyplývá, že zadavatel informoval navrhovatele o tom, že považuje cenu služeb rozvoje za MNNC, již v předchozí výzvě ke

zdůvodnění MNNC ze dne 7. 7. 2019, kde ho rovněž vyzval k jejímu zdůvodnění. Navrhovatel MNNC služeb rozvoje odůvodnil v podání ze dne 18. 7. 2019 zejména použitou platformou SoftShell, když např. uvedl, že tato platforma „obsahuje základní bloky pro stavbu navrhovaného systému, jak je popisováno v nabídce. Tyto základní bloky jsou již odladěny pro běžné požadavky a potřeby nejen v realizační fázi zakázky, ale také pro účely případného rozvoje řešení a souvisejících úprav. Není tak nutné pro rozvoj řešení konzumovat drahé kapacity expertních vývojářů a specificky vymýšlet a testovat každou úpravu, jako v běžných aplikacích bez takovéto nadstavby. Jak již bylo v předchozím textu tohoto objasnění popisováno, v použití tohoto technického řešení účastník spatřuje své konkurenční výhody a má tak k dispozici jako účastník zadávacího řízení výjimečně příznivé podmínky pro plnění veřejné zakázky (viz § 113 odst. 5 písm. b) ZZVZ)“.

42. Poté, co zadavatel dne 27. 8. 2019 rozhodl podle § 48 odst. 4 ZZVZ o vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení z důvodu, že jeho nabídka obsahuje MNNC služeb rozvoje, kterou nezdůvodnil, a po zrušení tohoto úkonu zadavatele rozhodnutím Úřadu č. j. ÚOHS-S0365/2019/VZ-34475/2019/S41/JCh ze dne 12. 12. 2019, které nabylo právní moci dne 28. 12. 2019, (dále jen „**rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0365/2019/VZ**“), zadavatel opětovně vyzval navrhovatele ke zdůvodnění MNNC služeb rozvoje prostřednictvím výzvy ze dne 23. 1. 2020. Zadavatel své dotazy zaměřil na platformu SoftShell, jejímž prostřednictvím navrhovatel odůvodňoval MNNC služeb rozvoje v objasnění MNNC ze dne 18. 7. 2019. Zadavatel položil navrhovateli celkem 14 otázek a zároveň ho požádal o doložení informací či dokumentů, dostupné vývojářské, procesní, administrátorské a jiné dokumentace k platformě SoftShell, popř. dalších vhodných podkladů, a o alespoň patnáctiminutovou prezentaci této platformy. Zadavatel se navrhovatele mimo jiné dotazoval, z jakých částí, modulů, komponent, softwarových akceleratorů a vývojářských nástrojů se platforma SoftShell skládá, jaké role z týmu plánovaného na realizaci veřejné zakázky by pracovaly s nástroji platformy SoftShell a jaké aplikace by v ní vytvářely, jaké znalosti procesní, technické a jiné musí mít jednotlivé role vytvářející aplikace na platformě SoftShell, jaké programovací jazyky a technologie a v jaké úrovni musí znát, jaké jsou kalkulované náklady na 1 MD jednotlivých rolí používajících platformu SoftShell a jaký je odhad navrhovatele na snížení či navýšení MD na realizaci veřejné zakázky, pokud by se nepoužila platforma SoftShell (rovněž viz body 133 a 155 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
43. Navrhovatel měl rovněž možnost předvést platformu SoftShell v rámci její prezentace, která se uskutečnila v sídle zadavatele dne 13. 2. 2020 (dále jen „**prezentace SoftShell**“). Na straně zadavatele se této prezentace zúčastnili přizvaní odborníci, kteří zástupcům navrhovatele kladli dotazy týkající se zejména otázky testování v rámci rozvoje, přístupu ke zdrojovému kódu, referencí, vazby platformy SoftShell na zbytek dodávaného informačního systému, rozpadu jednotlivých rolí v rámci služeb rozvoje, programovacího jazyka spjatého s nabízeným systémem či workflow výsledné aplikace. Zprávy těchto odborníků jsou přílohami č. 5 a 6 rozhodnutí o vyloučení (rovněž viz body 139 a 160 odůvodnění napadeného rozhodnutí; podotýkám, že v bodě 139 odůvodnění napadeného rozhodnutí je uvedeno nesprávné datum uskutečnění prezentace SoftShell).
44. Z objasnění MNNC ze dne 13. 2. 2020 vyplývá, že se v něm navrhovatel zaměřil zejména na popis platformy SoftShell, když poskytl zadavateli informace ohledně této platformy v aspektech, které vyplynuly z dotazů zadavatele položených ve výzvě ke zdůvodnění MNNC

ze dne 23. 1. 2020, ale i v dalších ohledech, které sám považoval pro posouzení objasnění MNNC služeb rozvoje za důležité; na některé dotazy navrhovatel odmítl odpovědět (rovněž viz body 134-138 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

45. V rámci rozhodnutí o vyloučení ze dne 11. 3. 2020 se zadavatel zaměřil na posouzení technických aspektů platformy SoftShell (procesní oddělení návrhu datových entit a vizuálních formulářů od návrhu business logiky a workflow aplikace, nutnost detailní konfigurace každé části nabízeného systému s automatickým přesahem do celého systému, absence automatického testování či generování automatických testovacích skriptů, obecnost vnitřní architektury a implementace SoftShell a související vnitřní neefektivita uložených dat, využití netyповého jazyka JavaScript na straně serveru a databáze PostgreSQL bez relačních vazeb), jakož i možná rizika, která hrozila v důsledku shledaných technických limitů (nutnost silně optimalizovat, opakovaně ladit a testovat, vysoké nároky na projektové řízení, riziková obecná datová bezpečnost apod.); rovněž viz body 140-147 a 163-170 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
46. Z právě provedeného shrnutí vyplývá, že navrhovatel odůvodňoval MNNC služeb rozvoje prostřednictvím platformy SoftShell již v objasnění ze dne 18. 7. 2019. Zadavatel na tuto skutečnost navázal ve výzvě ke zdůvodnění MNNC ze dne 23. 1. 2020, v níž své dotazy zaměřil právě na platformu SoftShell. Navrhovatel měl příležitost předvést tuto platformu v rámci její prezentace, která se uskutečnila dne 13. 2. 2020, a poskytnout zadavateli informace a podklady v rámci objasnění MNNC ze dne 13. 2. 2020. Jak jsem již uvedl v bodě 36 odůvodnění tohoto rozhodnutí, sám navrhovatel v rozkladu uvádí, že mu bylo z výzvy ke zdůvodnění MNNC zřejmé, že zadavatel požadoval objasnit MNNC služeb rozvoje zejména popisem technických aspektů platformy SoftShell. Zadavatel se následně v rámci rozhodnutí o vyloučení ze dne 11. 3. 2020 zaměřil na posouzení této platformy a toho, zda její použití odůvodňuje MNNC služeb rozvoje. Ve vztahu k této věci se navíc uskutečnilo správní řízení vedené Úřadem pod sp. zn. ÚOHS-S0365/2019/VZ.
47. Vzhledem k uvedenému jsem přesvědčen, že navrhovatel věděl s dostatečným předstihem, jaké měl zadavatel pochybnosti ohledně jeho nabídkové ceny, a že měl dostatek příležitostí a prostoru předložit zadavateli všechny relevantní informace a poklady týkající se všech aspektů platformy SoftShell, kterou zdůvodňoval MNNC služeb rozvoje, a přesvědčit tak zadavatele o tom, že pro něj MNNC služeb rozvoje nepředstavuje žádné riziko. Rovněž důvody vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení jednoznačně souvisejí s vyžadovaným způsobem objasnění MNNC, obsahem objasnění MNNC i prezentací SoftShell, neboť vycházejí z posouzení platformy SoftShell a jejího tvrzeného vlivu na cenu služeb rozvoje.
48. K argumentaci navrhovatele rozhodnutími Úřadu č. j. ÚOHS-S324/2011/VZ-17754/2011/530/JNe ze dne 23. 12. 2011 a č. j. ÚOHS-S104/2011/VZ-6553/2011/540/VKu ze dne 25. 5. 2011 uvádím, že napadené rozhodnutí s nimi není v rozporu. Jak jsem již výše odůvodnil, v právě šetřeném případě navrhovatel z výzvy ke zdůvodnění MNNC (a nejen z ní) musel vědět, jaké informace a podklady měl za účelem posouzení nabídkové ceny zadavateli předložit.
49. K požadavku navrhovatele, že ho měl zadavatel seznámit s poklady rozhodnutí o vyloučení a závěry dokazování a umožnit mu se k nim vyjádřit před přijetím konečného rozhodnutí o vyloučení, uvádím, že zadavatelé v zadávacím řízení nevystupují jako správní orgán

a nevedou správní řízení, a proto nemají obdobnou povinnost jako Úřad, který je povinen podle § 261 odst. 3 ZZVZ stanovit účastníkům správního řízení před vydáním rozhodnutí ve věci lhůtu k vyjádření se k podkladům rozhodnutí. K tomu obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 A 9/2002-62 ze dne 16. 3. 2004, podle něhož „[č]lenové komise nehodnotí shromážděné informace a poznatky podle obecných zásad práva procesního jako důkazy a nejednají a nerozhodují ve správním řízení“.

50. Navrhovatel v této souvislosti v rozkladu odkazuje na rozhodnutí Evropského soudního dvora (dále jen „ESD“) ze dne 27. 11. 2001 sp. zn. C-285/99, spojeno s věcí sp. zn. C-286/99, podle něhož má být předpokladem řádného posouzení MNNC a jejího objasnění to, aby dodavatel znal konkrétní skutečnosti, které vedly k pochybnostem na straně zadavatele a aby byla dodavateli poskytnuta efektivní možnost poskytnout své stanovisko v době, kdy jsou konkrétní skutečnosti, které k pochybnostem zadavatele vedou, dodavateli známy, přičemž dodavateli musí být poskytnuta možnost předložit relevantní argumenty předtím, než je přijato finální rozhodnutí.
51. K tomu uvádím, že ZZVZ upravuje v § 113 závazný postup posouzení nabídkové ceny z pohledu MNNC. Tento postup není dle mého názoru v rozporu s odkazovaným rozsudkem ESD a jak již bylo odůvodněno v napadeném rozhodnutí a rovněž výše v tomto rozhodnutí, zadavatel ho v přezkoumávaném zadávacím řízení dodržel – mimo jiné navrhovatele opakovaně požádal o zdůvodnění MNNC služeb rozvoje a rovněž mu umožnil předvést platformu SoftShell v rámci její prezentace, a to před tím, než rozhodl o jeho vyloučení ze zadávacího řízení.
52. Co se týká odborných posudků, z kterých vychází rozhodnutí o vyloučení a které jsou jeho přílohami č. 5 a 6, tyto posudky vznikly až dne 7. a 10. 3. 2020 v reakci na objasnění MNNC a prezentaci SoftShell ze dne 13. 2. 2020. Z toho důvodu nemohly být přílohami výzvy ke zdůvodnění MNNC ze dne 23. 1. 2020. K námitce navrhovatele, že v těchto posudcích nejsou uvedeny žádné zdroje, z kterých tito odborníci čerpali, ani způsob, jakým tito odborníci ke svým závěrům dospěli, uvádím, že je zřejmé, že čerpali z informací a podkladů od navrhovatele a vlastních znalostí a poznatků. V této souvislosti podotýkám, že se na rozdíl od navrhovatele domnívám, že zadavatel tím, že přizval k posouzení objasnění MNNC nezávislé odborníky a jejich posudky učinil součástí rozhodnutí o vyloučení, zvýšil objektivitu a transparentnost svého postupu. Jak již bylo uvedeno v předchozím rozhodnutí o rozkladu, fakt, že navrhovatel v odůvodnění MNNC neuvedl žádné nevýhody platformy SoftShell, neznámá, že tato platforma žádné nemá, a už vůbec ne, že zadavatel je nesměl zohlednit při posouzení objasnění MNNC. K tomu dále uvádím, že navrhovatel sice zpochybňoval závěry těchto odborníků, v návrhu však na podporu svých tvrzení nepředložil žádné relevantní důkazy (zejména oponentní posudek).
53. V návaznosti na uvedené shledávám námitku navrhovatele, že ho zadavatel vyloučil ze zadávacího řízení z důvodů, ke kterým nepožadoval objasnění MNNC, a ostatní námitky shrnuté v bodě 40 odůvodnění tohoto rozhodnutí, nedůvodnými.

K námitce, že postup zadavatele byl v rozporu se zásadami 3E

54. Navrhovatel rovněž namítá, že postup zadavatele byl v rozporu s pravidly 3E, tj. zásadou hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti při vynakládání veřejných prostředků. Dle názoru navrhovatele zadavatel z obavy o schopnost navrhovatele dodržet nabízenou cenu za rozvoj

posoudil tuto část nabídky jako MNNC, čímž směřuje k přijetí méně výhodnější nabídky druhého uchazeče v pořadí, jehož celková nabídková cena je oproti nabídce navrhovatele více než trojnásobná.

55. K této námitce se již Úřad správně vyjádřil v bodě 172 odůvodnění napadeného rozhodnutí. K tomu doplňuji, že je pravdou, že jedním z cílů právní úpravy zadávání veřejných zakázek je zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky (dále jen „zásady 3E“). Úřad má podle § 248 ZZVZ pravomoc vykonávat dozor nad dodržováním pravidel stanovených ZZVZ a přispět tak k dosažení tohoto cíle. Úřad však není oprávněn posuzovat, zda postup, který je v souladu se ZZVZ, je současně i v souladu se zásadami 3E, neboť tyto zásady jsou upraveny v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, nad jehož dodržováním Úřad kontrolu nevykonává.
56. V šetřeném případě to znamená, že Úřad přezkoumal postup zadavatele v souvislosti s posouzením MNNC v nabídce navrhovatele a dospěl k závěru, že zadavatel byl oprávněn vyloučit navrhovatele ze zadávacího řízení podle § 48 odst. 4 ZZVZ z důvodu, že jeho nabídka obsahuje MNNC, kterou nezdůvodnil. Úřadu však již nepříslušelo posoudit, zda zadavatel tím, že oprávněně využil možnosti postupovat podle § 48 odst. 4 ZZVZ, neporušil zásady 3E, tedy zda např. neměl přistoupit na riziko spojené s nezdůvodněnou MNNC služeb rozvoje a upustit od vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení podle § 48 odst. 4 ZZVZ, namísto případného uzavření smlouvy na veřejnou zakázku se společností OKsystem, jejíž celková nabídková cena je mnohem vyšší než nabídková cena navrhovatele.
57. Vzhledem k uvedenému shledávám námitku navrhovatele, že postup zadavatele byl v rozporu se zásadami 3E, nedůvodnou.
- K námitce, že zadavatel ve správním řízení sp. zn. ÚOHS-S0106/2019/VZ zastával odlišný postoj k ceně služeb rozvoje nabídnuté navrhovatelem*
58. Navrhovatel v rozkladu taktéž namítá, že tvrzení zadavatele v rozhodnutí o námitkách se liší od jeho tvrzení v řízení vedeném Úřadem pod sp. zn. ÚOHS-S0106/2019/VZ, v němž aktivně obhajoval cenovou nabídku navrhovatele. Navrhovatel uvádí, že z vyjádření zadavatele učiněného v uvedeném správním řízení vyplývá, že závěrem předchozí hodnotící komise bylo, že cenu rozvoje nebylo třeba odůvodnit, a že nabídková cena navrhovatele odpovídala řádně stanovené předpokládané hodnotě a k posouzení MNNC byl zadavatel prakticky „přinucen“ nepřiměřeně vysokou cenou společnosti OKsystem.
59. Rovněž k této námitce se již správně vyjádřil Úřad v bodě 173 odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde mimo jiné uvedl, že zadavatel v tomto případě postupoval v souladu se závěry rozhodnutí Úřadu č. j. ÚOHS-S0106/2019/VZ-13295/2019/541/JCh ze dne 13. 5. 2019 (dále jen „rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0106/2019/VZ“), podle něhož zadavatel v rozporu s § 113 odst. 4 ZZVZ nepožádal navrhovatele o písemné zdůvodnění některých položek nabídkové ceny.
60. Zadavatel původně nevyzval navrhovatele ke zdůvodnění MNNC služeb rozvoje a tuto cenu v uvedeném správním řízení obhajoval. V návaznosti na rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0106/2019/VZ však byl nucen změnit svůj přístup, a proto navrhovatele požádal o zdůvodnění MNNC i ohledně položky služby rozvoje, a to nejdříve výzvou ze dne 7. 7. 2019

a později i výzvou ze dne 23. 1. 2020, na které navrhovatel reagoval objasněními ze dne 18. 7. 2019 a ze dne 13. 2. 2020 a rovněž prezentací platformy SoftShell, která se uskutečnila dne 13. 2. 2020. Zadavatel tak od navrhovatele získal informace, které v průběhu řízení sp. zn. ÚOHS-S0106/2019/VZ neměl k dispozici. Tyto nové poznatky vyústily ve vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení rozhodnutím ze dne 11. 3. 2020.

61. Z právě uvedených skutečností je zřejmé, co zadavatele vedlo ke změně postoje vůči ceně služeb rozvoje nabídnuté navrhovatelem, a proto není dle mého názoru důvod považovat odlišná tvrzení zadavatele za jednání, které by bylo v rozporu se zásadou transparentnosti. Námitku navrhovatele shrnutou v bodě 58 odůvodnění tohoto rozhodnutí tudíž shledávám nedůvodnou.
62. Lze tedy uzavřít, že se ztotožňuji s Úřadem v tom, že zadavatel při vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení rozhodnutím ze dne 11. 3. 2020 dodržel postup stanovený v § 113 ZZVZ ve spojení s § 48 odst. 4 ZZVZ, včetně zásad zadávání veřejných zakázek vymezených v § 6 odst. 1 a 2 ZZVZ.

VII. Závěr

63. Po zvážení všech aspektů dané věci a po zjištění, že Úřad postupoval v souladu se ZZVZ a správním řádem, jsem dospěl k závěru, že nenastaly podmínky pro zrušení nebo změnu napadeného rozhodnutí. Vzhledem k tomu jsem napadené rozhodnutí potvrdil a rozklad zamítl.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí se nelze podle § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 152 odst. 5 téhož zákona dále odvolat.

otisk úředního razítka

JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Obdrží:

1. Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčnickém právu 376/1, 128 00 Praha
2. DXC Technology Czech Republic s.r.o., Piktrova 1737/1a, 140 00 Praha 4

Vypraveno dne:

viz otisk razítka na poštovní obálce nebo časový údaj na obálce datové zprávy

Příloha č. 3 – kontrolní závěr z kontrolní akce 20/03 – Pořizování výzbroje
Armádou České republiky

Kontrolní závěr z kontrolní akce

20/03

Pořizování výzbroje Armádou České republiky

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2020 pod číslem 20/03. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Roman Procházka.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda je systém pořizování výzbroje hospodárný a účelný, umožňuje dodat vojenskou výzbroj Armádě České republiky v souladu s právními předpisy a s požadovanými parametry, v požadovaném čase a kvalitě, při dodržení pravidla dosažení nejlepší hodnoty za přiměřenou cenu.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v období od ledna do srpna 2020.

Kontrolováno bylo období od roku 2017 do roku 2019, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo obrany (dále také „MO“).

Kolegium NKÚ na svém XIX. jednání, které se konalo dne 14. prosince 2020,

schválilo usnesením č. 9/XIX/2020

kontrolní závěr v tomto znění:

Výzbroj Armády ČR

3 141,44 mil. Kč

pořizovací cena
výzbroje a náhradních dílů
dle osmi smluv
uzavřených v letech 2017 až 2020;
částka podrobená kontrole NKÚ

3,37 mil. Kč

neúčelně vynaložené
peněžní prostředky státu

- Chybné specifikace pořizované výzbroje
- Nezajišťování náhradních dílů po dobu životního cyklu výzbroje již v rámci jejího pořízení
- Opakování zadávacích řízení při pořizování stejné výzbroje namísto uzavření rámcové dohody
- Uskutečněny pouze 2 ze 4 akcí, které mělo MO dle koncepčních dokumentů v oblasti výzbroje pozemních sil realizovat do roku 2020

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl u MO kontrolu peněžních prostředků státu určených na výzbroj Armády České republiky (dále také „Armáda“). Cílem kontroly bylo prověřit, zda je systém pořizování výzbroje hospodárný a účelný, zda umožňuje dodat vojenskou výzbroj Armádě v souladu s právními předpisy a s požadovanými parametry, v požadovaném čase a kvalitě, při dodržení pravidla dosažení nejlepší hodnoty a za přiměřenou cenu.

Systém pořizování výzbroje MO není efektivní. Ve dvou ze čtyř kontrolovaných investičních akcí na pořízení výzbroje MO smluvně nezajistilo náhradní díly po dobu jejího životního cyklu a v jednom případě pořizovalo výzbroj na etapy namísto uzavření rámcové dohody. MO nepostupovalo efektivně, neboť ve třech z osmi kontrolovaných případech pořizování výzbroje a náhradních dílů MO opakovalo zadávací řízení z důvodu chybně specifikovaných parametrů. Nová či opakovaná zadávací řízení z výše uvedených důvodů způsobují zpoždění realizace akvizic oproti údajům stanovených v koncepčních dokumentech resortu, MO tak nebuduje bojové schopnosti Armády v požadovaném čase. Opakování zadávacích řízení vede ke zvýšeným nárokům na finanční a personální zdroje využívané při akvizičním procesu. MO přitom v hodnoticích dokumentech upozorňuje na nadměrné vytížení akvizičních odborů MO. Vzhledem k rozsahu plánovaných akvizic MO se přitom může vytížení akvizičních odborů MO dále zvyšovat.

MO použilo peněžní prostředky státu v celkové hodnotě 3,37 mil. Kč neúčelně tím, že k výzbroji pořídilo nevhodné příslušenství.

MO při pořizování výzbroje v kontrolovaném období v několika případech nepostupovalo v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb.¹.

Celkové vyhodnocení vyplývá z následujících skutečností zjištěných kontrolou:

1. Nezvýšení individuálních bojových schopností Armády

V *Koncepci výstavby Armády České republiky do roku 2025*² (dále jen „KVAČR“) je jako jeden z hlavních cílů k dosažení milníku 2020³ pro pozemní síly Armády uvedeno zvyšování individuálních bojových schopností, kterého mělo být dosaženo pořízením útočné pušky s granátometem, odstřelovací pušky, přenosného protitankového raketového kompletu a náhrady ruční protitankové zbraně (RPG 7). Z toho MO realizovalo jen pořízení útočné pušky s granátometem a modulárního zbraňového kompletu, kterým nahradilo pořízení odstřelovací pušky. Realizaci pořízení přenosného protitankového raketového kompletu a náhrady ruční protitankové zbraně přesunulo MO na roky 2021 až 2025, resp. 2022 až 2026. MO tak nedosáhlo milníku 2020 pro pozemní síly, neboť v plánovaném rozsahu nezvýšilo individuální bojové schopnosti.

¹ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

² Schválena usnesením vlády České republiky ze dne 21. prosince 2015 č. 1094, o *Koncepci výstavby Armády České republiky do roku 2025*. Tato koncepce byla usnesením vlády České republiky ze dne 30. října 2019 č. 758, ke *Koncepci výstavby Armády České republiky 2030*, aktualizována *Koncepcí výstavby Armády České republiky 2030*.

³ Milník 2020 dle KVAČR představuje stav, kdy budou částečně odstraněny nedostatky stávajícího stavu a vytvořeny podmínky pro zahájení rozvoje schopností Armády.

2. Chybné specifikace pořizovaného majetku

MO nepostupovalo efektivně, neboť ve třech z osmi kontrolovaných případech chybně nastavilo specifikaci parametrů pořizovaného majetku a muselo zadávací řízení opakovat. Při pořizování kulometů MINIMI opakovalo MO zadávací řízení čtyřikrát, přičemž od prvního uveřejnění zadávací dokumentace do vydání rozhodnutí o výběru dodavatele uběhlo celkem 437 dní. Při pořizování modulárního zbraňového kompletu opakovalo MO zadávací řízení z důvodu chybné specifikace jednoho z požadovaných nábojů a při pořizování náhradních dílů na karabinu 5,56 SIG 516 muselo MO v důsledku špatné specifikace náhradních dílů zrušit již uzavřenou smlouvu a opakovat celé zadávací řízení. Opakování zadávacích řízení z důvodu chybné nastavené specifikace požadovaného majetku vede ke zvýšeným nárokům na finanční a personální zdroje využívané při akvizičním procesu, přičemž samo MO v hodnoticích dokumentech upozorňuje na vysoké vytížení akvizičních odborů MO. Opakování zadávacích řízení zároveň způsobuje zpoždění realizace akvizic oproti plánům stanoveným v koncepčních dokumentech. MO tak nebuduje bojové schopnosti Armády v požadovaném čase.

3. Nevyužití institutu rámcové dohody

MO pořizuje kulometry MINIMI na etapy od roku 2013. V roce 2013 pořídilo 269 souprav zbraní v hodnotě bezmála 195 mil. Kč prostřednictvím agentury NSPA⁴. V kontrolovaném období pořídilo ve druhé fázi 70 souprav zbraní v hodnotě cca 73 mil. Kč formou užšího řízení dle zákona č. 134/2016 Sb. Dokumentace rozhodování o způsobu pořizování majetku byla na MO v tomto případě vedena takovým způsobem, že po odchodu odpovědných osob z resortu nebylo MO schopno vysvětlit výše uvedený postup. Do roku 2026 plánuje MO poříditi dalších 281 souprav zbraní, přičemž lze na základě zdůvodnění výběru ze strany MO ve druhé fázi předpokládat, že v následujících etapách bude opět pořizovat kulometry MINIMI. Opakování zadávacích řízení namísto uzavření rámcové dohody v případě pořizování stejného typu výzbroje vede, stejně jako bylo uvedeno v předchozím bodu, ke zvýšeným nárokům na finanční a personální zdroje MO využívané při akvizičním procesu. Využívání rámcových dohod přitom MO v koncepčních dokumentech⁵ uvádí jako účinný nástroj pro snižování administrativní zátěže spojené s opakovanou přípravou zakázek.

4. Nezajištění nákladů životního cyklu⁶ pořizované výzbroje

MO ve dvou případech ze čtyř kontrolovaných investičních akcí na pořízení výzbroje smluvně nezajistilo náhradní díly po dobu životního cyklu výzbroje již při jejím pořízení. MO v těchto případech pořídilo výzbroj a pouze omezené množství náhradních dílů. Důsledkem tohoto postupu může být ztížena pozice MO při vyjednávání s dodavatelem, který může mít jako jediný práva k duševnímu vlastnictví, resp. licenci pro výrobu a prodej náhradních dílů k pořizované výzbroji, a rovněž vysoké vytížení akvizičních odborů MO. Nastavení provázaného systému vyzbrojování zajišťujícího životní cyklus pořizované výzbroje přitom MO v koncepčních dokumentech uvádí jako jeden z principů pro naplnění vojenských ambicí České republiky (dále také „ČR“).

⁴ NATO Support and Procurement Agency – agentura NATO poskytující svým zákazníkům mj. podporu při pořizování vojenského materiálu a služeb.

⁵ *Dlouhodobý výhled pro obranu 2035* – schválen usnesením vlády České republiky ze dne 18. března 2019 č. 187, o *Dlouhodobém výhledu pro obranu 2035, Strategii vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2025* – schválena usnesením vlády České republiky ze dne 19. prosince 2016 č. 1166, ke *Strategii vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2025*.

⁶ Jedná se zejména o náklady na pořízení, opravy a udržování výzbroje.

5. Nevhodné příslušenství k pořízeným kulometům MINIMI

MO použilo peněžní prostředky státu v celkové hodnotě 3,37 mil. Kč neúčelně tím, že ke kulometům MINIMI pořídilo denní zaměřovače ZD 5×40 RD, které jsou pro tento typ výzbroje nevhodné a nevyhovují koncovým uživatelům. MO i přes uvedené nedostatky pořízené příslušenství dále na kulometech MINIMI používá. Úřad pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti doporučoval MO provedení zkrácených vojenských zkoušek optických přístrojů, které však MO neprovedlo.

6. Porušení zákona o zadávání veřejných zakázek

MO při pořizování kulometů MINIMI ve dvou případech zrušilo zadávací řízení způsobem, který je v rozporu s ustanovením § 127 odst. 1 a 2 zákona č. 134/2016 Sb. Dále nepostupovalo v souladu s ustanovením § 51 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb., neboť s dodavatelem uzavřelo smlouvu, která neodpovídala zadávacím podmínkám. Změna smlouvy oproti návrhu smlouvy uvedeného v zadávacích podmínkách představovala podstatnou změnu smluvního vztahu, která mohla umožnit účast jiných dodavatelů v zadávacím řízení. MO tím současně porušilo zásadu transparentnosti ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb. MO dále nepostupovalo v souladu s ustanovením § 222 odst. 1 a 3 písm. b) zákona č. 134/2016 Sb. tím, že uzavřelo dodatek č. 1 ke smlouvě na pořízení kulometů MINIMI, na jehož základě došlo ke změně rovnováhy závazku ve prospěch dodavatele.

Při pořizování náhradních dílů na karabinu 5,56 mm SIG 516 nepostupovalo MO v souladu s ustanovením § 217 odst. 5 zákona č. 134/2016 Sb. tím, že neuveřejnilo písemnou zprávu na profilu zadavatele do 30 pracovních dnů od ukončení zadávacího řízení. MO rovněž nedeslalo v rozporu s ustanovením § 126 zákona č. 134/2016 Sb. oznámení o výsledku zadávacího řízení k uveřejnění do 30 dnů od uzavření smlouvy.

7. Neověřování parametrů pořizované výzbroje před podpisem smlouvy

MO neověřovalo parametry pořizované výzbroje včetně příslušenství před podpisem kupních smluv, ačkoliv to zákon č. 134/2016 Sb. umožňuje. Zkoušky vzorků v průběhu zadávacího řízení mohou pozitivně ovlivnit výběr pořizované výzbroje. Na potřebnost důsledného prověřování splnění parametrů pořizované výzbroje upozorňoval NKÚ již v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 16/05 – *Peněžní prostředky určené na pořizování vybrané techniky Armády České republiky*.⁷ MO v průběhu kontrolní akce č. 20/03 začalo připravovat úpravu vnitřních předpisů tak, aby byl vytvořen proces, který by ve vhodných případech preferoval ověřování vzorků v průběhu zadávacího řízení.

⁷ Kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2017 *Věstníku NKÚ*.

II. Informace o kontrolované oblasti

Ministerstvo obrany je ústředním orgánem státní správy zejména pro zabezpečování obrany České republiky, řízení Armády a správu vojenských újezdů. MO při řízení Armády mj. stanoví a realizuje opatření k jejímu rozvoji, zřizuje a ruší vojenské útvary a vojenská zařízení. Součástí MO je i Generální štáb Armády, který zabezpečuje Armádě velení.

Armáda je základní součástí ozbrojených sil, které ČR vytváří k zajišťování své bezpečnosti. Organizačně se člení na vojenské útvary a vojenská zařízení. Úkoly Armády vymezuje zákon č. 219/1999 Sb.⁸, a to v ustanovení § 9 a § 10 a části třetí tohoto zákona. Hlavním úkolem je příprava k obraně ČR a obrana proti vnějšímu napadení. Armáda plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků ČR, podílí se na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti a účastní se vojenských cvičení na území ČR nebo v zahraničí. Vybavení moderní výzbrojí je jedním ze základních předpokladů výcviku a plnění úkolů Armády.

Vyzbrojováním se rozumí komplex zásad, procesů, činností a příprava odborného personálu, jimiž je dosahována požadovaná úroveň schopností Armády prostřednictvím zajištění materiálních zdrojů (výzbrojí).

Vojenskou výzbroj dle ustanovení § 2 odst. 8 zákona č. 219/1999 Sb. tvoří vojenské zbraně, zbraňové systémy a munice, které ozbrojené síly používají k výcviku a plnění svých úkolů. Dle ustanovení § 2 odst. 6 citovaného zákona spadá vojenská výzbroj pod vojenský materiál, který tvoří vojenská výstroj, vojenská výzbroj, vojenská technika a určená technická zařízení, které jsou užívány k plnění nebo zabezpečení úkolů ozbrojených sil.

Část vojenské výzbroje Armády tvoří **pěchotní zbraně**. Pěchotními zbraněmi se v Armádě rozumí především druhy střeleckých zbraní, které jsou definovány českým obranným standardem číslo 100005, 2. vydání, kapitola 7.1 *Druhy střeleckých zbraní*.

MO v letech 2017 až 2020 uzavřelo deset smluv na pořízení pěchotních zbraní v celkové hodnotě 3 127 078 tis. Kč. V roce 2017 uzavřelo dvě smlouvy v celkové hodnotě 79 775 tis. Kč, v roce 2018 jednu smlouvu v hodnotě 60 031 tis. Kč, v roce 2019 šest smluv v celkové hodnotě 134 129 tis. Kč a v roce 2020 rámcovou dohodu v celkové hodnotě až 2 853 143 tis. Kč.

MO v kontrolovaném období dále pořídilo náhradní díly k pěchotním zbraním v celkové hodnotě 112 640 tis. Kč. V roce 2017 uzavřelo tři smlouvy v celkové hodnotě 86 468 tis. Kč, v roce 2018 dvě smlouvy v celkové hodnotě 22 637 tis. Kč a v roce 2019 jednu smlouvu v celkové hodnotě 3 535 tis. Kč.

MO dále v kontrolovaném období pořídilo samostatně příslušenství pro pěchotní zbraně v roce 2019 třemi smlouvami v celkové hodnotě 7 202 tis. Kč.

Celkový kontrolovatelný objem tedy činil 3 246 920 tis. Kč.

Kontrolovanou výzbroj MO pořídilo v rámci těchto programů reprodukce majetku:

- Program č. 107V08 – *Strategický program pozemních sil AČR* byl schválen dne 11. 8. 2017. Původní období realizace bylo plánováno na roky 2017 až 2026, MO ji prodloužilo do roku 2029.
- Program č. 107V420 – *Speciální síly AČR* byl schválen dne 14. 1. 2015. Původní období realizace bylo plánováno na roky 2015 až 2019, MO prodloužilo realizaci do roku 2025.

⁸ Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky.

- Program č. 107V45 – *Zapojení AČR do operací a pohotovostních sil* byl schválen dne 2. 6. 2015. Původní období realizace bylo plánováno na roky 2016 až 2020, MO ji prodloužilo do roku 2025.

III. Rozsah kontroly

Cílem kontroly bylo prověřit, zda je systém pořizování výzbroje hospodárný a účelný, zda umožňuje dodat vojenskou výzbroj Armádě v souladu s právními předpisy a s požadovanými parametry, v požadovaném čase a kvalitě, při dodržení pravidla dosažení nejlepší hodnoty a za přiměřenou cenu. Z hlediska systému se kontrola zaměřila na koncepční, řídicí a plánovací činnost MO ve vztahu k efektivnímu pořizování výzbroje v souladu s potřebami Armády.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2017 až 2019, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Ke kontrole NKÚ byl vybrán kontrolní vzorek uvedený v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Vybraný kontrolní vzorek pořizované výzbroje a náhradních dílů

Č. akce/smlouvy	Název akce/smlouvy	Hodnota (v tis. Kč)
Pořizování výzbroje		
107V081001816	Kulomet, 2. etapa – nákup (70 ks)	72 914
201060125	Rámcová dohoda	2 853 143*
107V421001826	Útočná puška AR-15 s příslušenstvím – nákup (350 souprav)	60 031
107V451000008	Modulární zbraňový komplet – nákup (30 ks)	75 096
Celkem výzbroj		3 061 184
Pořizování náhradních dílů		
175110007	Náhradní díly pro zbraně	15 514
175110008	Náhradní díly na kulomet MINIMI	41 113
185110141	Náhradní díly pro zbraně	20 091
195110111	Náhradní díly na karabinu 5,56 mm SIG 516	3 535
Celkem náhradní díly		80 253
Celkem pořízená výzbroj a náhradní díly		3 141 437

Zdroj: Informační systém *Správa majetku ve vlastnictví státu* a MO.

*Celková cena rámcové dohody včetně daně z přidané hodnoty ve výši 21 %.

Pro ověření fungování systému pořízení výzbroje posuzoval NKÚ strategické, koncepční a řídicí dokumenty MO v této oblasti, jejich naplňování a vzájemný soulad a provázanost. Na kontrolním vzorku pořizované výzbroje a náhradních dílů k výzbroji NKÚ posuzoval soulad s právními předpisy, efektivnost, účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků státu. Kontrole byla současně podrobena věcná i formální správnost kontrolovaných činností.

Jako kritéria pro hodnocení účelnosti a efektivnosti systému pořizování výzbroje byly využity především cíle a hodnoty uvedené ve schválených strategických a koncepčních dokumentech MO a v dokumentacích investičních programů a akcí. Pro posouzení zákonnosti a věcné a formální správnosti byly uplatněny zejména zákony č. 134/2016 Sb., č. 219/2000 Sb.⁹,

⁹ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

č. 218/2000 Sb.¹⁰ a č. 89/2012 Sb.¹¹ Vynaložené výdaje byly z hlediska účelnosti posuzovány rovněž podle míry naplnění zdůvodněné a doložené potřeby výzbroje.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Nezvýšení individuálních bojových schopností Armády

Kontrolou NKÚ bylo prověřeno plnění cílů koncepčních a strategických dokumentů MO uvedených především v KVAČR a *Koncepci výstavby pozemních sil*¹², která vychází z KVAČR. Podle těchto dokumentů zůstanou pozemní síly i nadále hlavní a rozhodující součástí Armády. MO neuskutečnilo všechny projekty, jejichž realizace byla plánovaná v KVAČR a v *Koncepci výstavby pozemních sil do roku 2020*.

Předmětem KVAČR byla výstavba Armády v mírové struktuře umožňující rozvinutí válečné struktury ozbrojených sil ČR. Požadovaný stav měl být dosažen ve dvou krocích – milník 2020 a milník 2025. Milník 2020 měl umožnit stabilizovat schopnosti Armády a postupně eliminovat nedostatky způsobené jejím dlouhodobým podfinancováním. Jako jeden z hlavních cílů k dosažení milníku 2020 pro pozemní síly Armády uvedlo MO zvyšování individuálních bojových schopností, kterého mělo být dosaženo pořízením útočné pušky s granátometem, odstřelovací pušky, přenosného protitankového raketového kompletu a náhrady ruční protitankové zbraně (RPG 7). Z toho MO realizovalo pouze pořízení útočné pušky s granátometem a modulárního zbraňového kompletu, kterým nahradilo plánované pořízení odstřelovací pušky. Realizaci pořízení přenosného protitankového raketového kompletu a ruční protitankové zbraně přesunulo MO na roky 2021 až 2025, resp. 2022 až 2026. MO tak nedosáhlo milníku 2020 pro pozemní síly Armády, neboť v plánovaném rozsahu nezvýšilo do roku 2020 individuální bojové schopnosti, a nenaplnilo tak cíl rozvoje schopností pozemních sil Armády uvedený v KVAČR.

Popsaný negativní stav by mohlo zlepšit zavedení matic strategických a zvláště významných projektů (dále jen „Matice“), které by umožnily lépe sledovat a reagovat na aktuální vývoj projektů. Matice zavedené MO od července 2018 obsahují informace o aktuálním stavu realizace strategických projektů a jsou projednávány každý měsíc Radou ministra obrany pro plánování.

2. Chybné specifikace pořizovaného majetku

Kulometry MINIMI

MO pořizuje kulometry MINIMI na etapy od roku 2013. Kontrolou NKÚ byla prověřena realizace druhé etapy, při které MO pořídilo 70 souprav zbraní (tj. kulometry včetně příslušenství) v celkové hodnotě 72 914 tis. Kč. Technické a uživatelské parametry nákupu schválilo MO v prosinci 2016. Při přípravě zadávacího řízení MO označilo všechny části pořizovaných zbraní jako již zavedené do užívání v resortu MO s přiděleným katalogovým číslem majetku (dále

¹⁰ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹² Schválena náčelníkem Generálního štábu Armády ČR dne 20. března 2017.

jen „KČM“). Tuto specifikaci uvedlo MO v zadávací dokumentaci veřejné zakázky. V průběhu zadávacího řízení, které MO čtyřikrát opakovalo, se projevily následující nedostatky ve specifikaci parametrů požadované výzbroje:

- Po prvním oznámení o zahájení zadávacího řízení upozornil MO jeden z účastníků v dotazech v lednu 2018 na skutečnost, že požadované KČM odpovídá zavedenému modelu kulometu Mk1, konkrétní popis ve specifikaci zbraní však odpovídá novějšímu modelu kulometu Mk3. MO tedy změnilo požadavek na model Mk3, který zatím nebyl u MO zaveden. Tentýž účastník zároveň uvedl, že subdodavatel optického příslušenství nabízí k novému modelu kulometu Mk3 modernizovanou verzi optických přístrojů, MO však trvalo na původní specifikaci zavedených optických přístrojů. MO první zadávací řízení následně zrušilo dne 27. března 2018 v souladu s § 127 odst. 2 písm. d) zákona č. 134/2016 Sb.
- Po třetím oznámení o zahájení zadávacího řízení upozornil MO jeden z účastníků v dotazech z června 2018 na skutečnost, že hmotnost ani rozměry požadovaného optického příslušenství neodpovídají přístroji zavedenému u MO dle KČM, stejně jako specifikace rychloupínání a negumových krytek optického příslušenství. MO část připomínek uznalo, na této specifikaci však trvalo a ponechalo ji až do uzavření smlouvy. MO zadávací řízení zrušilo dne 4. září 2018 (viz bod 6 tohoto kontrolního závěru).
- V rámci čtvrtého zadávacího řízení MO odeslalo dne 7. března 2019 návrh smlouvy Úřadu pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti se žádostí o předběžné stanovisko. Dne 20. března 2019 obdrželo MO od tohoto úřadu stanovisko k návrhu smlouvy, ve kterém MO upozornil, že optické příslušenství k požadovanému kulometu neodpovídá uvedenému KČM, a doporučuje proto provedení zkrácených vojskových zkoušek. Smlouvu s vybraným dodavatelem však MO uzavřelo již dne 19. března 2019.

MO přes všechna uvedená upozornění a doporučení pořídilo nevhodné optické příslušenství ke kulometům v celkové hodnotě 3 371 tis. Kč (viz bod 5 tohoto kontrolního závěru).

Modulární zbraňový komplet

MO pořídilo v roce 2017 celkem 30 ks modulárních zbraňových kompletů DT HTI s příslušenstvím a municí v celkové hodnotě 75 096 tis. Kč. Po zahájení zadávacího řízení zaslal jeden z účastníků dotaz na upřesnění pojmů v zadávací dokumentaci a na požadovaný typ nábojů. V odpovědi MO oznámilo, že na specifikaci zbraní dle zadávací dokumentace trvá. Následně podal stejný účastník další dotaz, ve kterém uvedl, že výrobce zbraňového kompletu nedoporučuje použití požadovaného typu náboje, protože s ním nelze zaručit bezchybnou a bezpečnou funkci zbraně. MO přesto na typu náboje nadále trvalo. Následně MO obdrželo jedinou nabídku od tohoto účastníka, která obsahovala odlišné náboje od požadavku MO. Na základě této skutečnosti MO účastníka vyloučilo a zadávací řízení v dubnu 2016 zrušilo. Před zahájením druhého zadávacího řízení MO specifikaci parametrů nábojů upravilo a v únoru 2017 uzavřelo smlouvu s dodavatelem, který upozorňoval na chybnou specifikaci již v průběhu prvního zadávacího řízení.

Náhradní díly na karabinu 5,56 mm SIG 516

MO pořídilo v roce 2019 náhradní díly na karabinu 5,56 mm SIG 516 v celkové hodnotě 3 535 tis. Kč. Zadávací řízení MO zahájilo v březnu 2019. MO obdrželo nabídku od jediného dodavatele, se kterým následně v dubnu 2019 uzavřelo smlouvu. Z následné komunikace mezi MO a dodavatelem vyplynulo, že by část náhradních dílů nemusela být kompatibilní s již

pořízenými zbraněmi. Tato skutečnost byla způsobena při pořízení karabin 5,56 mm SIG 516, kdy došlo dle tvrzení MO k administrativní chybě při katalogizaci těchto karabin. Chybně KČM uvedlo MO následně i v zadávací dokumentaci pořizovaných náhradních dílů. Vzhledem k tomu, že s ohledem na příslušná ustanovení zákona č. 134/2016 Sb. nebylo možné měnit předmět uzavřené smlouvy, uzavřelo MO s dodavatelem dohodu o zániku smluvního vztahu a zadávací řízení opakovalo. Jeho výsledkem bylo uzavření smlouvy se stejným dodavatelem v září roku 2019.

3. Nevyužití institutu rámcové dohody

V roce 2013 zahájilo MO první etapu nahrazování morálně a technicky zastaralých kulometů vzor 59, kterými byly vybaveny jednotky pozemních a vzdušných sil AČR. MO pořídilo 269 souprav kulometů MINIMI v celkové hodnotě 194 996 tis. Kč. Kontrolou NKÚ byla provedena druhá etapa, při které MO pořídilo 70 souprav zbraní v celkové hodnotě 72 914 tis. Kč dodaných MO v letech 2019 a 2020. V následujících etapách MO plánuje do roku 2026 poříditi dalších 281 souprav zbraní. V první etapě pořídilo MO kulometry prostřednictvím agentury NSPA, ve druhé etapě formou užšího řízení dle zákona č. 134/2016 Sb. Změnu způsobu pořizování nedokázalo MO zdůvodnit, pouze uvedlo, že osoby podrobně obeznámené s přípravou zakázky již v resortu MO nepracují.

V odůvodnění výběru značky zbraně-kulometů MINIMI uvedlo MO, že se tyto zbraně osvědčily v bojovém nasazení v zahraničních misích. Zároveň by se v případě pořízení jiné zbraně narušila jednotnost výzbroje a zvýšily by se náklady na provoz a údržbu včetně personálu. Přezbrojením stejným typem zbraně bude dle MO dále zabezpečeno snížení nákladů na logistickou podporu při provozu a interoperabilita s jednotkami NATO¹³ a Evropské unie. Na základě odůvodnění MO lze předpokládat, že v dalších etapách bude MO opět pořizovat stejný typ kulometů jako v prvních dvou etapách. Uzavírání rámcových dohod ve vhodných případech přitom MO uvádí jako jeden z preferovaných principů při pořizování majetku. Ve *Strategii vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2025* je uvedeno: „*Ministerstvo využívá rámcových dohod jako účinného nástroje na pořizování určitého předem definovaného spektra materiálu a služeb (včetně mobilizačních potřeb). Rámcovými dohodami snižuje ministerstvo administrativní zátěž spojenou s opakovanou přípravou dílčích zakázek na straně zadavatele, ale i na straně potenciálních dodavatelů.*“ V *Dlouhodobém výhledu pro obranu 2035* je uvedeno: „*Významnými nástroji na zajištění důvěryhodnosti a stability dodávek a služeb pro ozbrojené síly ČR a zajištění stability a plánovitého rozvoje obranného průmyslu budou opatření hospodářské mobilizace a uzavírání víceletých smluv, uzavírání smluv na cílové počty vojenské techniky a materiálu a uzavírání rámcových dohod.*“

Uzavření rámcové dohody na dodání kulometů MINIMI namísto jejich pořizování na několik etap by snížilo nároky na finanční a personální zdroje MO využívané při akvizičním procesu a zlepšilo vyjednávací pozici MO např. pro sjednání množstevní slevy.

4. Nezajištění nákladů životního cyklu pořizované výzbroje

MO při pořizování kulometů MINIMI a útočných pušek AR-15 nepostupovalo efektivně, neboť smluvně současně nezajistilo náhradní díly po dobu životního cyklu pořizované výzbroje. MO v kontrolovaných případech pořídilo výzbroj a pouze omezené množství náhradních dílů

¹³ Severoatlantická aliance (anglicky North Atlantic Treaty Organization).

a smluvně neřešilo cenotvorbu, licenční ujednání či jiné podmínky dodávání náhradních dílů v průběhu životního cyklu pořízované výzbroje. MO v těchto případech pořizuje náhradní díly k výzbroji samostatnými smlouvami. Důsledkem je oslabená pozice MO při vyjednávání s dodavatelem, který může mít jako jediný práva k duševnímu vlastnictví, resp. licenci pro výrobu a prodej náhradních dílů k pořízované výzbroji. MO je pak nuceno přistoupit na podmínky dodavatele. Nová zadávací řízení na pořízení náhradních dílů vedou rovněž k vysokému vytížení akvizičních odborů MO. Zajištění etap životního cyklu přitom MO uvádí jako jeden z principů využívaných při pořízování majetku. V *Dlouhodobém výhledu pro obranu 2035* je např. uvedeno: „*Naplnění politicko-vojenských ambicí ČR bude možné, pokud bude nastaven procesně provázaný systém vyzbrojování a podpory pořízování vojenského materiálu, ostatního majetku a služeb zajišťujících všechny etapy jeho životního cyklu.*“

5. Nevhodné příslušenství k pořízovým kulometům MINIMI

MO postupovalo neúčelně při pořízování kulometů MINIMI, neboť jako příslušenství k těmto zbraním pořídilo nevhodné denní zaměřovače. MO zvolilo při specifikaci příslušenství zbraně denní zaměřovače ZD 5×40 RD v hodnotě celkem 3 371 tis. Kč. V průběhu zadávacího řízení bylo MO účastníkem zadávacího řízení a později rovněž Úřadem pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti upozorněno, že by měly být provedeny zkrácené vojenské zkoušky kulometů s optickými přístroji (viz bod 2 tohoto kontrolního závěru). MO zkrácené vojenské zkoušky neprovedlo, ačkoliv to původně plánovalo a mělo smluvně upraveno. Dodatkem č. 1 ke smlouvě z května roku 2019 uzavřeným v rozporu se zákonem č. 134/2016 Sb. (viz bod 6 tohoto kontrolního závěru) však MO závazek dodavatele na dodání kulometů s příslušenstvím ke zkráceným vojenským zkouškám vypustilo, ačkoliv mělo k dispozici výše uvedené stanovisko Úřadu pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti z března 2019. V prosinci roku 2019 obdrželo MO dopis od subdodavatele příslušenství, ve kterém je analyzována kompatibilita denního zaměřovače s pořízovými kulomety. Přílohu dopisu tvoří dokument „*Závěrečná zpráva – Analýza závad zaměřovač ZD 5×40 RD*“ (dále také „*Analýza*“). Analýza uvádí problémy, které uživatelé uvedli při užívání denních zaměřovačů. Mezi těmito problémy je např. uvedeno, že přístroj nedrží nástřel a je problematické jej nastřelit; typ ZD 5×40 RD je nevhodný pro použití na kulometu MINIMI; pětinásobné zvětšení je příliš velké a omezuje zorné pole v širokém spektru cílové plochy, a dále Analýza požaduje návrat k původnímu řešení. V Analýze je dále uvedeno, že denní zaměřovač nedosahuje přesnosti srovnatelné s klasickými puškohledy a při upevnění na pohyblivé části kulometu MINIMI ve spojení s nepřesnou zbraní vychází tolerance chyby hůře, než je možné akceptovat. Závěr obsahuje konstatování, že denní zaměřovač ZD 5×40 RD je nevhodný na pořízový typ kulometu. Pro další etapy pořízování kulometů byl proto subdodavatelem i MO schválen návrat k původní konfiguraci.

6. Porušení zákona o zadávání veřejných zakázek

Při pořízování kulometů MINIMI opakovalo MO čtyřikrát zadávací řízení. Při druhém a třetím zadávacím řízení MO nepostupovalo v souladu s ustanovením § 127 odst. 1 a 2 zákona č. 134/2016 Sb., neboť tato zadávací řízení nezrušilo na základě jednoho z důvodů taxativně vymezených v těchto ustanoveních. Druhé zadávací řízení, které MO vyhlásilo dne 21. května 2018, o sedm dní později zrušilo. V dokumentaci veřejné zakázky uvedlo, že důvodem byly náhlé změny specifikace pořízovaného majetku. Dle vyjádření MO již nejsou současní pracovníci MO schopni vysvětlit, o jakou změnu se jednalo. Třetí zadávací řízení MO zahájilo v červenci roku 2018. Na základě dotazů účastníků k zadávací dokumentaci

prodloužilo MO lhůtu pro podání žádosti o účast do 6. září 2018. Dne 4. září 2018, tedy dva dny před vypršením lhůty pro podání žádosti o účast, rozhodlo o zrušení zadávacího řízení s odůvodněním, že ve stanovené lhůtě nebyla podána žádná žádost o účast.

MO dále při realizaci zadávacího řízení na pořízení kulometů MINIMI nepostupovalo v souladu s ustanovením § 51 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb. tím, že uzavřelo s vybraným dodavatelem smlouvu, která neodpovídala zadávacím podmínkám. Návrh smlouvy uvedený v zadávací dokumentaci obsahoval v článku XII prohlášení prodávajícího, dle něhož je schopen zabezpečit pozáruční servis zboží a dostupnost náhradních dílů na zboží minimálně 20 roků od ukončení dodávek zboží na základě samostatné smlouvy. Uzavřená smlouva však již obdobné ustanovení neobsahovala. Tato změna smlouvy představuje podstatnou změnu smluvního vztahu, která by mohla umožnit účast jiných dodavatelů v zadávacím řízení, pokud by původní zadávací podmínky odpovídaly této změně. MO tím současně porušilo zásadu transparentnosti zadávání veřejné zakázky ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb.

MO také nepostupovalo v souladu s ustanovením § 222 odst. 1 a 3 písm. b) zákona č. 134/2016 Sb., když uzavřelo dodatek č. 1 k výše uvedené smlouvě, na jehož základě byl vypuštěn závazek dodavatele na dodání kulometů s příslušenstvím ke zkráceným vojenským zkouškám. Zároveň bylo vypuštěno ustanovení smlouvy, dle něhož je podstatným porušením smlouvy, pro které lze jednostranně od smlouvy odstoupit, nevyhovující výsledek zkrácených vojenských zkoušek. Tím došlo ke změně rovnováhy závazku ve prospěch vybraného dodavatele.

Při pořizování náhradních dílů na karabinu 5,56 mm SIG 516 nepostupovalo MO v souladu s ustanovením § 217 odst. 5 zákona č. 134/2016 Sb. tím, že neuveřejnilo písemnou zprávu na profilu zadavatele do 30 pracovních dnů od ukončení zadávacího řízení. MO rovněž nedeslalo v rozporu s ustanovením § 126 zákona č. 134/2016 Sb. oznámení o výsledku zadávacího řízení k uveřejnění do 30 dnů od uzavření smlouvy.

7. Neověřování parametrů pořizované výzbroje před podpisem smlouvy

MO neověřovalo parametry pořizované výzbroje před podpisem smlouvy, ačkoliv to zákon č. 134/2016 Sb. umožňuje. Zkoušky vzorků v průběhu zadávacího řízení mohou pozitivně ovlivnit i výběr pořizované výzbroje. V případě pořizování kulometů MINIMI dokonce MO dodatkem k uzavřené smlouvě upustilo od původně plánovaných zkrácených vojenských zkoušek (viz bod 6 tohoto kontrolního závěru), což vedlo k neúčelnému vynaložení peněžních prostředků ve výši 3 371 tis. Kč (viz bod 5 tohoto kontrolního závěru). Na potřebnost důsledného prověřování splnění parametrů pořizované výzbroje upozorňoval NKÚ již v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 16/05 – *Peněžní prostředky určené na pořizování vybrané techniky Armády České republiky*. MO v informaci o plnění nápravných opatření k tomuto kontrolnímu závěru mj. uvedlo, že normativní výnos MO č. 100/2015¹⁴ umožňuje uživateli a majetkovému hospodáři definovat rozsah potřebných zkoušek v závislosti na druhu požadovaného majetku, včetně parametrů, které budou prověřeny zkušební organizací. Dokumenty zkušební organizace ověřující splnění technických a takticko-technických parametrů jsou následně součástí nabídky uchazečů. Dále uvedlo, že využívá ustanovení zákona č. 134/2016 Sb., které poskytuje možnost požadovat po vybraném dodavateli výsledky jeho zkoušek, a to ještě před uzavřením smlouvy. Zjištění uvedená v tomto kontrolním závěru

¹⁴ Normativní výnos MO č. 100/2015 „Zavádění vojenského materiálu do užívání v rezortu Ministerstva obrany“.

vztahující se k ověřování požadovaných parametrů pořizované výzbroje naznačují, že nápravná opatření MO realizovaná na základě kontrolního závěru NKÚ z kontrolní akce č. 16/05 nebyla dostatečná. MO v průběhu kontrolní akce č. 20/03 začalo připravovat úpravu vnitřních předpisů tak, aby byl vytvořen proces, který by ve vhodných případech preferoval ověřování vzorků v průběhu zadávacího řízení.

Seznam zkratk

AČR	Armáda České republiky
Analýza	<i>Závěrečná zpráva – Analýza závad zaměřovač ZD 5×40 RD</i>
Armáda	Armáda České republiky
ČR	Česká republika
KČM	katalogové číslo majetku
KVAČR	<i>Koncepce výstavby Armády České republiky do roku 2025</i>
Matice	matice strategických a zvláště významných projektů
MO	Ministerstvo obrany
NATO	Severoatlantická aliance (anglicky North Atlantic Treaty Organization)
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NSPA	NATO Support and Procurement Agency